

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА 2025 ГОДИНА

НА НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

Националният център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) е юридическо лице на бюджетна издръжка, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на здравеопазването, здравно заведение от Националната система за здравеопазване със статут на научна организация, със седалище и адрес - гр. София, бул. “Янко Сакъзов” № 26.

Мисията на НЦЗПБ е да координира изпълнението на стратегиите и политиките на Министерството на здравеопазването, насочени към ограничаване и контрол на заразните и паразитните заболявания в страната, както и към прилагането на Националния имунизационен календар. Институтът оказва пряка експертна и оперативна подкрепа на Министерството на здравеопазването при осъществяване на епидемиологичен надзор, функциониране на системите за ранно предупреждение и реагиране, управление на епидемични взривове и епидемии, справяне с нововъзникващи инфекциозни заболявания и механизми на микробна лекарствена резистентност, предотвратяване на злоупотреби с биологични агенти, защита от внос и разпространение на инфекции, контрол на вътреболничните инфекции и рационална употреба на антимикробни средства, ваксини и антиинфекциозни биопродукти.

Основните стратегически приоритети на НЦЗПБ включват: (i) Превенция – осъществяване на контрол и профилактика върху масово разпространени и общественозначими инфекции, вътреболнични инфекции и инфекции, придобити в общността; прилагане на мерки за управление на микробната резистентност и наблюдение на потреблението на антиинфекциозни средства; (ii) Диагностика и лечение – осигуряване на високоспециализирана диагностика, изготвяне на препоръки за терапевтичен подход при инфекциозни заболявания, реакция при вътреболнични епидемични ситуации, реализиране на национални програми за рационална антибиотична употреба и поддържане на високо качество на услугите; (iii) Подготовка и готовност за действие при извънредни ситуации - поддържане на капацитет за бързо реагиране при епидемични заплахи, биологични рискове и кризисни ситуации.

Сред водещите оперативни дейности на НЦЗПБ са: (i) научноизследователска работа; (ii) диагностична и експертна дейност (референтна, потвърдителна, специализирана и

рутинна); (iii) противоепидемична, организационно и методична; (iv) следдипломно и продължаващо обучение на медицински и немедицински специалисти. НЦЗПБ е единствената неуниверситетска структура в страната, акредитирана от Националната агенция по оценяване и акредитация към Министерския съвет като висше училище в областта на инфектологията, с право да обучава докторанти и да провежда следдипломна квалификация по епидемиология, микробиология, вирусология, паразитология, имунология и алергология.

НЦЗПБ е признат от Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) в Стокхолм като водеща национална компетентна организация (“national competent body”) в сферата на заразните и паразитните заболявания.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В НЦЗПБ ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

Националният център по заразни и паразитни болести, според правилника за неговото устройство, е здравно заведение със статут на научна организация, осъществяващ профилактична, противоепидемична, научна, научно-приложна, диагностична и референтно-експертна дейности. Научната дейност на сътрудниците в НЦЗПБ основно е свързана с разработването на изследователски проекти по отношение на доказването на нови патогени; изпитване и въвеждане в практиката на съвременни методи за диагностика на микробни, вирусни и паразитни инфекции; включване на модерни научни подходи при надзора и контрола на заразните болести, съгласувани с партньорите на България от Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията, както и проследяване на статуса на населението след ваксинапрофилактика.

През 2025 г. Националната агенция по оценка и акредитация (НАОА) към Министерския съвет даде програмна акредитация на докторските програми “Епидемиология” и “Имунопатология и алергология” в професионално направление 7.1 Медицина, област на висшето образование 7.Здраве и спорт в НЦЗПБ със срок на валидност на акредитацията 4 години.

За постиженията на НЦЗПБ в научната област е показателно включването на института в групата „Лидери на научния потенциал“ и престижното 12 място, което заема в ранглистата на Националния H-индекс (<https://bg.h-index.com/bg>) – създадена за оценяване на университети, научни организации и научноизследователски институти на базата на

независимо международно класиране, насочено към оценяване на научната продуктивност на учените на базата на Hirsch-index.

Позиция	National H-index	H-index (Scopus)	H-index (WoS)	H-index (Google Scholar)
12 (↑1)	54 (+2) (4-то тримесечие 2025)	67 (+2) (4-то тримесечие 2025)	61 (+2) (4-то тримесечие 2025)	65 (0) (4-то тримесечие 2025)
13 (0)	52 (+1) (2-ро тримесечие 2025)	65 (+2) (2-ро тримесечие 2025)	59 (+1) (2-ро тримесечие 2025)	65 (+2) (2-ро тримесечие 2025)

<https://bg.h-index.com/bg/national-center-of-infectious-and-parasitic-diseases>

През 2025 г. продължи участието в проект с Договор № BG16RFPR002-1.014-0017 „Център за компетентност „Фундаментални, транслиращи и клинични изследвания в областта на инфекциите и инфекциозната имунология“, процедура BG16RFPR002-1.014 „Устойчиво развитие на Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност, в т.ч. и на конкретни инфраструктури или техни обединения от НПКНИ“, Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 – 2027 г.

В отделите на НЦЗПБ през 2025 г. са разработвани общо 50 научно-изследователски проекта с външно национално (39) или международно финансиране (11). С водещ изследовател от съответния отдел са 40 проекта, 10 са приключили през 2025 г. Изпълнявани са и дейности в 12 национални програми.

Данните за научно-метричните показатели на академичния състав на НЦЗПБ през 2025 г. са следните: публикувани са **98** журнални статии в български и чуждестранни списания, от които **85** (86,73%) в реферирани в световните бази данни (Scopus, Web of Science) издания (международни и български) с импакт-фактор/импакт-ранк. Общият **IF** е **240.989**. На конгреси, конференции и семинари в страната и чужбина са изнесени **176** доклади и постери. Защитени са 4 дисертационни труда за присъждане на ОНС „доктор“, един за научната степен „доктор на науките“ и са присъдени 3 академични длъжности „главен асистент“.

ОТДЕЛ „МИКРОБИОЛОГИЯ“

Към отдел „Микробиология“ функционират 8 национални референтни лаборатории (НРЛ), които извършват значителна по обем научно-изследователска дейност.

Научни проекти на отдел „Микробиология“

НРЛ по „Молекулярна микробиология“

През 2025 г. лабораторията по „Молекулярна микробиология“ участва в изпълнението на 3 научни проекта, финансирани от ФНИ, а именно:

1. „Молекулярно-генетична идентификация и създаване на архивна геномна банка на циркулиращите *S. pneumoniae* при деца, както и анализ на разпространените серотипове, свързани с въвеждане на пневмококовите ваксини в Р. България“ ФНИ - КП-06-ПН-43/10 от 2020. Ръководител на проекта: доц. Виктория Левтерова.

Проектът приключи юли 2025 г. Проектът има за цел да изследва динамиката на разпространението на *S. pneumoniae* в България сред деца и възрастни. Бе установено, че разпространението на носителството на *S. pneumoniae* сред деца под 6-годишна възраст е 34,3%. През 2022 г. се наблюдава намаление на честотата на носителство, която спадна до 27%. До 2023 г. намалението е още по-значително, като честотата на носителство спадна до 22%, което е статистически значима промяна в сравнение с данните от 2021 г. ($p < 0,05$). През 2024 г. наличието на *S. pneumoniae* в назофаринкса на децата се увеличи до 47% сред изследваната популация. Това покачване е статистически значимо в сравнение с нивата, наблюдавани през 2022 г. и 2023 г. ($p < 0,05$). През първите 3 месеца на 2025 г. всички 54 изследвани здрави деца са установени като носители на *S. pneumoniae*.

2. „Клинична значимост на ко-инфекции с респираторни патогени. Етиологичен спектър и генетично характеризирани на участниците в смесени инфекции посредством новогенерационно секвениране (NGS)“ – финансиран от ФНИ № КП-06-Н73/7 от 05.12.2023 г. НРЛ по молекулярна „Микробиология“ е участник в проекта. Подробен отчет за него ще представи проф. Корсун.

3. „Проучване на антибиотичната резистентност при етиологичния причинител на сифилис (*Treponema pallidum* subsp. *pallidum*) в България“ – финансиран от ФНИ № КП-06-Н83/1 от 2024 – Подробен отчет е представен от гл. ас. И. Филипова, която е ръководител на проекта.

НРЛ „Векторно преносими инфекции, лептоспири и листерии“

4. Проучвания върху генетичните характеристики на причинителите на Лаймската борелиоза, биомаркерите, хуморалния и клетъчния имунитет при пациентите с Лаймска борелиоза – финансиран от ФНИ, Дог. № КП-06-Н73/4 от 05.12.2023 г. (2023-2026 г.), бюджет 200 000 лв., Ръководител: доц. Ива Трифонова, дм

Извършено е сравнение между средните нива на цитокиновата секреция при стимулация с двата различни антигена B31 и OSP. Доказани са статистически значими разлики при следните цитокини: IL-12, IL-13, IL-1 β , IL-2, IL-4. Данните показват, че при пациенти с Еритема мигранс (ЕМ) има повишена продукция на няколко ключови цитокини. IL-13, IL-, IL-4, IL-2, IL-1 β . При пациентите с предходна история на заболяването, които са лекувани и в момента са без оплаквания, няма еднозначно намаляване на цитокиновите нива, даже напротив, дори след лечение и при липса на оплаквания, някои пациенти запазват повишена цитокинова активност, особено при IL-13, TNF- β , IL-31.

Изследване на ликвори: За периода от февруари 2024 – април 2025 са набрани и изследвани 58 ликворни проби от лица суспектни за лаймска невроборелиоза, като при 35 от тях има и серумни проби.

5. Crimean-Congo Haemorrhagic Fever Vaccine and Immunotherapy (CCHFVACIM). Проектът е финансиран от програма Хоризонт Европа HORIZON-HLTH-2023-DISEASE-03-04 договор No. 952985-22/11/23г. (2024-2027). Бюджет за НЦЗПБ 97 500 евро, Ръководител на българския екип на проекта: проф. Ива Христова, дмн

Проектът предвижда използването на усъвършенствани животински модели за оценка и сравнение на ефикасността на кандидати за иРНК ваксина, мАТ и терапевтична иРНК; от друга страна, ще бъде създадена биобанка от пациенти с ССНФ, за да изгради линия за производство на мАТ срещу ССНФV от техните В клетки. През годината са събрани проби на преболедували Конго-кримска хеморагична треска, проследен е хуморалния имунен отговор (ИгГ), изолирани са периферни лимфоцити с цел проучване на клетъчния имунен отговор.

6. European Joint Action on Antimicrobial Resistance and Healthcare Associated Infections (EU-JAMRAI 2), Финансиран от Европейската Комисия, грантово споразумение № 101127787, срок 2024-2028 г., бюджет за НЦЗПБ 302 000 евро, Ръководител на българския екип на проекта: поф. Ива Христова, дмн

Работи се по оценка на ситуацията в различни ключови сектори в страната (човешко здраве, ветеринарна медицина, околна среда), идентифициране на пропуски и специфични

нужди. Идентифициране на мерки и стратегии за подобряване на настоящите системи за наблюдение, както и обсъждане на дейности/пилотен проект за внедряване на ИРС.

7. Продължителност на имунната памет след имунизация срещу COVID-19-клетъчен и хуморален имунитет на ниво субпопулации на паметни Т- и В-клетки“, финансиран от ФНИ, договор № КП-06-Н53/1 от 11.11.2021 г. През 2025 г. проектът приключи и беше отчетен.

Ръководител на проекта: проф. Мариана Мурджева, МУ-Пловдив, бюджет за НЦЗПБ 43 000 лв. 4 участници, Ръководител на екипа на НЦЗПБ: проф. Ива Христова, дмн.

Проведени са изследвания върху серопревалентността при ваксинирани индивиди. Проучени са нивата на специфичните ИгА и ИгГ антитела срещу SARS-CoV-2 след прилагане на ваксина срещу COVID-19 при 74 здравни работници (48 мъже и 26 жени). За сравнение са изследвани нивата на ИгА и ИгГ антителата при същите хора преди ваксинацията. Подобни сероепидемиологични проучвания хвърлят светлина върху честотата на безсимптомните инфекции и вирусната циркулация и трансмисия. При 43/74 здравни работници са доказани специфични ИгА антитела, но само при 27/74 установихме специфични ИгГ антитела. Находките показват активна вирусна циркулация и нередко безсимптомно протичане на инфекцията със SARS-CoV-2. По-честото откриване на ИгА антитела в сравнение с ИгГ антитела при тези лица може да се свърже с по-слаб имунен отговор при безсимптомно протичащата инфекция, който не довежда до продукция на ИгГ антитела.

8. Prevention, anticipation and mitigation of tick-borne disease risk applying the DAMA protocol (PRAGMATICK), CA 21170.

Проектът има за цел да разпространи знания и да намали риска от заболявания, свързани с наличието и разпространението на кърлежи и кърлежовопреносими патогени в условията на антропогенен натиск и променящ се климат. Тази научноизследователска мрежа ще прилага всеобхватния и високоцелеви протокол DAMA (Document, Assess, Monitor, Act), който позволява да се "предвиждат, за да се смекчат" нововъзникващите болести. Основният фокус е върху горещите точки на градските кърлежи и върху разпространението и установяването на кърлежово-предавани инфекции кърлежи и ТБП. Цел на PRAGMATICK е подпомагане на изграждането на капацитет в областта на превенцията на кърлежи и кърлежопреносими заболявания в крайна сметка да се достигне до нови и по-добри познания за потенциалните заплахи, свързани с тази важна група вектори в Европа.

НРЛ по Туберкулоза

9. European Reference Laboratory for Tuberculosis – Net 3 (ERLTB-Net 3)”. Финансирана от ECDC. НЦЗПБ не се финансира пряко. Ръководител: ECDC – PHE (Public Health England).

Проектът подпомага дейността на вече изградената и функционираща лабораторна мрежа на референтните лаборатории по туберкулоза в Европа (като освен страните членки на ЕС, сега са добавени и страни кандидат членки)

10. Нетуберкулозните микобактерии в пещерни биофилми и карстови реки в България и свързаните с тях инфекции. Финансиран от ФНИ – фундаментални научни изследвания за млади учени и постдокторанти; КП-06-М61/15.12.2022. Ръководител Юлияна Атанасова.

Проектът включва лабораторни дейности, свързани с изолация и видова идентификация на нетуберкулозни микобактерии. Проектът приключи през 2025 г. Бе публикувана една монография по темата на проекта.

11. Национална програма по туберкулоза. Финансирана от МЗ, приета с Решение № 551/28.07.2021г. на МС на Р. България. Ръководител: Министър на здравеопазването.

Националната програма обхваща петгодишен период от 2021 до 2025 г. Дейностите, извършвани в НРЛ по туберкулоза през 2025 г. са свързани с:

- диагностициране на нови ТБ случаи, провеждане на контролни изследвания на неповлияващи се от лечението пациенти, потвърждаване на случаи на резистентност към противотуберкулозни лекарствени средства.

- подаване на ежемесечни справки за МЗ за резистентостта на изолираните щамове *M.tuberculosis* complex от пациенти.

- обобщаване и подаване в системата TESSy на националните индивидуални данни за заболялите от туберкулоза в страната за предходната година, както и на изхода от лечението на пациентите от предходни години.

НРЛ „Чревни инфекции, патогенни коки и дифтерия“

12. Роля на *Klebsiella pneumoniae* за възникването на ентероколитен синдром. Национална програма „Млади учени и постдокторанти - 2“. Проектът се финансира и ръководи от МУ Пловдив.

13. Епидемиологично проспективно проучване върху носителството на *C. difficile* с оценка на риска от придобиване на клостридиална инфекция от обществото и определяне ролята на малките деца като резервоар за инфекции от токсигенни *C. difficile* Договор № BG-175467353-2025-08-0178-C01. Ръководител на проекта: гл.ас. Мария Павлова, дм

14. ГРАНД МУ София, 2025. Клинични проучвания при клостридиални инфекции сред бебета и възрастни. Р-л на проекта доц. д-р В. Р. Велев, МУ София, Катедра Епидемиология Договор 10126/27.11.2025г.

15. Филогенетичен и генотипен анализ на *Enterobius vermicularis* и проучвания върху влиянието на паразита върху локалния имунитет на чревния тракт и възможността за бактериални ко-инфекции при опаразитени лица в България, № КП-06-Н53/4 ФНИ. Р-л на проекта е гл.ас. Ел. Кънева, която е представила подробен отчет от името на отдел „Паразитология“.

НРЛ „Особено опасни бактериални инфекции“

16. Пещерите, като резервоар на нови и отново възникващи зоонози - екологично проследяване и метагеномен анализ в реално време – договор ФНИ КП-06-ПН-51/8. НЦЗПБ е организация партньор – проф. Стефан Панайотов

Цел на проекта е да се проучи микробния метагеномен състав в проби от прилепи (кръвен, тъкънен и гуано), почва и вода в българските пещери. Изпълнение: Проведени са задълбочени проучвания върху микробиома на прилепите, насекомите, почвата и водата в три пещери на Северна България. Резултати: В процеса на изследванията са приложени иновативни методи за наблюдение на прилепни колонии и предсказване на нови и повторно възникващи зоонози чрез прилагане на целогеномно секвениране, биоинформатичен анализ и данни от маспектрометрия. Събрани и обработени са около 320 проби от води, прилепи, гуано, насекоми и почва от три пещери в България - Орлова чука (Русенска област), Парниците и Деветашка (Плевенска област). Доказа се широко разпространение на видове бартонела и микоплазма. Проектът приключва през май 2026 г. Предстои да бъдат публикувани окончателните резултати.

17. Национална научна програма „ВИХРЕН”, 2020–2025, проект „SARCOIDOSIS”,
ФНИ - КП-06-ДВ/10 – ръководител: проф. Стефан Панайотов

Проектът има за цел да изследва непознатата патогенеза на саркоидозата. През изминалата година са събрани нови проби за анализ. Секвенирани са 140 проби от кръв, БАЛ и биопсия. Проведени са биоинформатични анализи. Колективът докладва резултатите от досега проведените изследвания на конгреси на FEMS в Италия и БалканБио - Пловдив. Има приета за печат статия в сп. *Frontiers in Medicine*, Q1. Проектът продължава до май 2026 г.

18. Формиране и структурен анализ на еритроцитните грануларни телца – ФНИ
КП-06-Н73/5 -5.12.2023 – Ръководител: проф. Стефан Панайотов

Проектът има за цел да изследва хипотезата за микробната природа на грануларните структури в еритроцити. Еритроцитните грануларни структури, като Хайнцовите телца, телцата на Rapenheimer, телцата на Howell-Jolly, телцата на Cabot и др. имат неизяснени произход и роля за патологията на множество заболявания. Резултати: Изследвахме формирането, натрупването, персистирането и структурата на грануларните телца в еритроцитите. Работи се върху хипотезите че: i. вътреклетъчните структури в еритроцитите имат поведение на микробни структури, и ii. грануларните телца получени от цели еритроцити и от лизирани такива имат една и съща природа. Проектът е в първи етап и продължава до 2027 г. Резултати от проекта бяха докладвани на международни конгреси в Москва и Пловдив.

НРЛ „Сексуално предавани инфекции“

19. Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2021 - 2025 г.

Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ представлява широкомащабна превантивна здравна програма в България и се изпълнява на територията на всичките 28 области. Основните цели включват: задържане на ниското ниво на разпространение на ХИВ и СПИ сред групите в най-висок риск и младите хора, позитивна промяна на знанията и нагласите по отношение на ХИВ и СПИ, намаляване на рисковото сексуално и инжекционно поведение, насърчаване на грижата за собственото здраве, мотивиране за ползване на услугите за изследване, превенция и лечение на ХИВ и СПИ, промоция на активното участие и овластяване на засегнатите общности. Съвместно с

лабораторията по ХИВ мониторираме лица и сексулно предаваните инфекции в цялата старана.

20. Европейска програма за надзор на гонококовата антибиотична резистентност (Euro-GASP), ECDC, 2023-2027г.

Европейската програма за надзор на гонококовата антибиотична резистентност (Euro-GASP) представлява система за надзор на разпространението на резистентни към антибиотици гонококи в Европейския съюз и Европейското икономическо пространство. Целта ѝ е да подпомага определянето на ефективна антибиотична терапия за гонорея в Европа. Програмата осъществява своята дейност чрез укрепване лабораторния капацитет за култивиране на гонококови изолати и изпитване на фенотипната антибиотична чувствителност чрез обучение и схеми за външна оценка на качеството на микробиологичната диагностика. Извършено е мониториране на гонококите в България и тяхната резистентност.

21. ФНИ - КП-06-Н83/1 от 2024 „Проучване на антибиотичната резистентност при етиологичния причинител на сифилис (*Treponema pallidum subsp. pallidum*) в България“

Цел на проекта: Да се проучи разпространението, антибиотичната резистентност при пациенти със сифилис в България. Изпълнение: Микробиологично изследване за доказване на *Treponema pallidum* в клинични материали чрез PCR в реално време и културелно. Резултати: Събрани са повече от 100 проби за изследване от цялата страна. Въведената молекулярна детекция на *Treponema pallidum* в клинични материали представлява директен метод за диагностика на сифилис и предпоставка за последващи изследвания на антибиотичната резистентност на причинителя. Изпълнението на дейностите от Работни пакети 1 и 2 (Молекулярна и серологична диагностика на сифилис и проследяване на лекуваните пациенти, съответно) се извършва с добро темпо и по план. Поради забавяне в изпълнението на дейностите от Работни пакети 3 и 4 (Генотипизиране и откриване на детерминанти на антибиотичната резистентност, съответно) се получи разрешение от ФНИ (решение на ПНЕК по медицински науки в Протокол №6/17.11.2025г) за удължаване срока на първия етап от проекта с 6 месеца.

Основни показатели

Публикации в списания с импакт фактор/импакт ранг с първи автор служител от отдел „Микробиология“ или от други български или международни организации с участие на

сътрудник от отдела – **общо 39: 28** с водещ автор от отдела (в списания с Q1 са публикувани 10 статии, Q2 - 5, Q3 - 3 и с Q4 – 10 статии) и **8** в съавторство (Q1-3, Q2-1 и Q3-1 и Q4-3).

- Публикации в български и международни издания без IF/IR с първи автор от отдел „Микробиология“ или от други организации с участие на сътрудници от отдела - **3** (2 в чуждестранни и 1 българско издания без импакт фактор и/или импакт ранг)

- Монографии, или раздели от монографии публикувани у нас - **1**

- IF = **92,8** въз основа на публикации само на служителите от отдел „Микробиология“ (и от публикациите в съавторство 15,3, което прави общ импакт фактор 108,1).

- Цитирания – **1100**

- Изнесени доклади и постери – **44 (31)**, изнесени на национални конгреси, конференции, симпозиуми или семинари и **13** на международни конгреси в чужбина).

- Внедрявания - **1**

Вид на внедряването: Биоинформатичен анализ на FASTQ файлове (paired-end) от целогеномно секвениране на изолати *Neisseria gonorrhoeae*. Внедрител: д-р Ива Филипова, гл. асистент, отдел Микробиология

ОТДЕЛ „ВИРУСОЛОГИЯ“

През 2025 г. научната тематика на отдел „Епидемиология“ включва 10 научни проекта, финансирани от български външни организации и 2 международни (**един приключил през 2025 г.**). Сътрудници от отдела са включени като изпълнители в състава на научни колективи с ръководители от други отдели или външни организации.

I. Проекти с научен ръководител от отдела

1. Проекти, завършили през 2025 г.

1. Проект „Изоляция, молекулярно-генетична идентификация и секвенционен анализ на човешки неполиомиелитни ентеровируси“. Фонд „Научни изследвания“ Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2021 г.”, Договор № КП-06-Н53/5 от 11.11.2021 г. Начало на научната тема: 11.11.2021 г. Край на научната тема: 11.2025 г. Сума на проекта: 169 880,00 лв.

Ръководител: гл. ас. Ирина Георгиева, Членове на изследователския екип: гл. ас. И. Георгиева, А. Стоянова, доц. д-р Оляна Бойкинова, д-р Симона Златанова, д-р Иван Иванов, д-р Ана-Мария Донова

Проведен е анализ на клинични материали, получени между 2021 г. и 2024 г., в НРЛ „Ентеровируси“. Пациентите, включени в проучването са с широк спектър от заболявания и синдроми, в това число засягащи централната нервна система, фебрилитет и HFMD. Изолирането на вируси в клетъчни култури, и полимеразна верижна реакция (PCR) в реално време бяха използвани за откриване на ентеровируси. Вирус-неутрализираща реакция и секвениране на част от вирусния геном бяха използвани за характеризиране на ентеровирусите. В изследването са включени 125 пациента, от повечето от които са събрани повече от един тип клинични материали. В 14 проби (11.2%) е наблюдаван цитопатичен ефект в клетъчна линия RD. Серотипирането чрез вирус-неутрализираща реакция беше успешно за 9 изолата, с което бяха идентифицирани 4 изолата echovirus 11 (E11), един echovirus 2 (E2), два coxsackievirus B (CVB), един echovirus 25 (E25), и един echovirus 6 (E6).

Чрез RT-PCR ентеровирусна РНК е потвърдена в 68 от изследваните 171 клинични материала. Молекулярното типизиране на доказаните ентеровируси е извършено чрез анализ на секвенциите, получени при секвениране на част от вирусния геном. Идентифицирани са различни ентеровирусни видове предимно принадлежащи към *Enterovirus alphacoxsackie* в това число CVA6, CVA16, CVA4, CVA2, and EV-A71. От *Enterovirus betacoxsackie* са идентифицирани E11, E9, E3, and E2.

Резултатите са съобщени на два национални научни форума.

2. Проекти, продължаващи през 2026 г.

1. „Маймунска вариола в България - клинично протичане, път на трансмисия, вирусологичен и молекулярно-генетичен анализ“. Фонд „Научни изследвания“ Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2023 г., Договор № КП-06-Н63/13 от 03.07.2023 г. Сума на проекта: 176 000 лв. Начало на научната тема: 03.07.2023 г. Край на научната тема: 11.2026 г.

Ръководител на проекта: доц. Стефка Крумова, дб, НЦЗПБ, НРЛ „Морбили, паротит, рубеола“

Сред изследваните пациенти МРОХ и ОРХV вирусна ДНК е доказана при двама, респективно в проби везикуларно съдържимо, орофар. секрет, урина и еякулат, взети в първите дни от началото на клиничните симптоми. Заболелите са двама мъже на възраст съответно 21 и 30 години, които се определят като мъже, които правят секс с мъже. Заболелите лица са в добро клинично състояние и поставени под медицинско наблюдение. Всички клинични проби

и пациентска информация са систематизирани в електронен журнал. Доказан е клейд II (Западноафрикански клейд).

Резултатите от изпълнението на проекта са представени на един международен и три национални научни форума; публикувани са в една публикация в реферирано списание и в една в български издания (списания, сборници и др.) без импакт фактор и/или импакт ранг.

2. „Клинична значимост на ко-инфекции с респираторни патогени. Етиологичен спектър и генетично характеризирани участниците в смесени инфекции посредством новогенерационно секвениране (NGS)“. Фонд „Научни изследвания” Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2023 г., Договор № КП-06-Н73/7 от 05.12.2023 г. Начало на научната тема: 05.12.2023 г. Край на научната тема: 12.2026 г. Сума на проекта: 350 000 лв. Ръководител: проф. д-р Нели Корсун

Членове на изследователския екип: проф. д-р Нели Корсун, гл. ас. Ивелина Трифонова, Ивета Маджарова, доц. Ивайло Алексиев, Любомира Григорова, Деян Донков, доц. Виктория Левтерова, Маги Иванова, д-р Иван Иванов, д-р Даниел Иванов, д-р Петър Великов, проф. д-р Татяна Червениякова

Чрез Real Time RT-PCR са изследвани клинични проби (носогърлени секрети) на пациенти с грипоподобни заболявания или ОРЗ за грипни вируси тип А/Б и SARS-CoV-2 и за осем често срещани сезонни негрипни респираторни вируси: респираторно-синцитиален вирус (РСВ), метапневмовирус, парагрипни вируси 1/2/3 тип, риновируси, аденовируси и бокавируси. Грипни вируси са доказани в общо 26,9% проби. При 51,5% пациента е доказан поне един респираторен вирус, при 152 пациента са доказани два респираторни вируса в една клинична проба, а при 9 пациента – три вируса в една проба. Въведена е диагностика чрез Real-Time RT-PCR за доказване на ентеровирус 68 (EV68). Изследвани са 290 клинични проби (носогърлени секрети) и са доказани 3 (1%) случая на инфекция с този вирус. Извършено е цялогеномно секвениране на 48 грипни вируса (22 А(Н1N1pdm09, 21 АН3N2) и 5 В/Victoria). Проведени са филогенетичен и аминокиселинен секвенционен анализи. Подготвя се статия с получените данни.

3. „Мултидисциплинарен подход с елемент на изкуствен интелект за оценка на фитохимичния състав и биологичната активност на български представители от род *Colchicum L.* (Colchicaceae DC) - ценни ресурси за човешко здраве“. Договор № КП-06-

ПН66/31 2022 г. Фонд „Научни изследвания” Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2022 г. Срок на изпълнение: 2022 – 2025 год.

Ръководител на проекта: доц. Ивайла Динчева, Агробиоинститут, Селскостопанска Академия. Сума на проекта: 348 434 лв. Членове на изследователския екип от страна на НЦЗПБ: доц. Петя Генова-Калу и доц. Стефка Крумова

4. „Повърхнинен плазмонен резонанс в близката инфрачервена област (1 – 2.5 μm) и приложението му за детектиране на биомолекуларни взаимодействия и кинетичен анализ на цитопрлиферативната и антивирусна ефективност на химиотерапевтици“. Фонд „Научни изследвания” Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2023 г.”, Договор № КП-06-ПН78/9 от 14.12.2023 г. Начало на научната тема: 14.12.2023 г. Край на научната тема: 11.2026 г. Сума на проекта: 350 000 лв. Сума за НЦЗПБ: 115 000 лв.

Ръководител на проекта: проф. Георги Дянков, дф Институт по оптически материали и технологии „Акад. Йордан Малиновски“ (ИОМТ), БАН. Ръководител от страна на партньорската организация: доц. Петя Генова-Калу, д-р; Членове на изследователския екип: доц. Стефка Крумова; Радостина Стефанова; гл. ас. Елица Голкочева-Маркова; Чийдем Исмаилова; д-р Трифон Вълков

Резюме на получените резултати: Разработената методика за откриване на структурни SARS CoV-2 N-протеини е с чувствителност, специфичност и бързина, съизмерима с тази на бързите хроматографски антигенни тестове. Тя дава количествена оценка на концентрацията на анти-SARS-CoV-2 антителата. Най-ниските концентрации, регистрирани чрез SPR (Повърхнинен плазмонен резонанс) методиката от около 100 fM, са съизмерими с най-добрите резултати, съобщени в литературата и постигнати със SPR-базираните методи. Друго голямо предимство на разработената методика е нейната техническа простота, което позволява приложимостта и „до леглото на пациента“, а не само в лабораторни условия.

SPR-базираните методи могат да бъдат прилагани успешно за ранна детекция на SARS-CoV-2 инфекция в началото на изява на клиничните симптоми. Методът се откроява с висока специфичност и бърз диагностичен отговор в началния период на инфекцията, когато все още не са образувани специфични антитела от страна на имунната система. Това съответства на факта, че N- протеинът се експресира в най-голямо количество в назофарингиналният тракт. Установените концентрации на S-протеин, експресиран по време на заболяването, са по-малки

от тази на N-протеина. Тези фактори, вероятно, определят по-ниската чувствителност на теста към детекцията на S- протеина.

5. „Окултна хепатит В вирусна инфекция сред HIV-позитивни пациенти: разпространение и клинично значение“. Договор № НО-7/2024, финансиран от „Фонд научни изследвания“ на МУ-Пловдив. Срок за изпълнение на проекта: 2024 - 2026 г. Стойност на проекта: 11 457 лв.

Ръководител: проф. д-р Ани Кеворкян. Участници от НЦЗПБ: д-р Тенчо Тенев, гл. ас. Елица Голкочева-Маркова

Проучването обхваща 172 HIV-положителни пациенти, които се лекуват и проследяват в УМБАЛ „Св. Георги“, гр. Пловдив. При 3% (5) от лицата се доказва наличие на окултна форма на HBV инфекция. От тях, серопозитивен окултен HBV (HBV DNA [+] и HBcAb [+]) беше установен при 1 пациент, а при 4 се доказва профил на серонегативен окултен HBV (HBV DNA [+], HBcAb [-] и HBsAb [-]). Всички с установен окултен хепатит В са изследвани повторно в интервал от 6 до 7 месеца, като при 2-ма се потвърди запазване на окултен В. Резултатите от проведените изследвания са обобщени в публикация.

6. „Промени в разпространението на вирусния хепатит В и С сред пациенти с хемофилия и таласемия, и общата популация в България и социално-икономическият ефект на тези хепатити върху здравната система“, финансиран от „Фонд научни изследвания“ на МУ-Пловдив. Срок за изпълнение на проекта: 2024 - 2026 г. Стойност на проекта: 8 000 лв.

Ръководител: д-р Стефан Стефанов. Участници от НЦЗПБ: д-р Тенчо Тенев, гл. ас. Елица Голкочева-Маркова

Целта на проучването е да се установят тенденциите в промените в разпространението на маркери срещу хепатит В и С. До момента са изследвани 292 серумни проби на лица изявили желание да участват в проучването. Възрастта на участниците варира от 15 до 72 годишна възраст. При 2,7% (8) се доказва наличие на HBsAg, като 7 от тях са положителни и за наличие на HBV DNA. За 4,4% (13) от участниците се доказва профил, характерен за отминала HBV инфекция, докато 17,4 % (51) се характеризират с наличие само на протективни антитела срещу HBV. Антитела срещу HCV се установиха при 2,1% (6) от участниците, като при трима от тях се доказва и наличие на HCV RNA. Проучването продължава.

7. „Вирусна етиология на тежките остри респираторни заболявания в България. Проучване върху генетичните характеристики на причинителите и рисковите фактори, водещи до хоспитализации или смърт при пациенти, инфектирани с ентеровирус D68 и аденовирус“. Договор № КП-06-ПН93/9. Фонд „Научни изследвания“ Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания - 2025 г. Срок на изпълнение: 2025 – 2028 год. Сума на проекта: 425 000 лв.

Ръководител на проекта: гл. ас. Ивелина Трифонова, НЦЗПБ. Членове на изследователския екип: проф. Нели Корсун, проф. Ива Христова, доц. Стефка Крумова, доц. Анелия Лазарова Гоцева-Христова, доц. Методи Кунчев, гл. ас. Ирина Георгиева, гл. ас. Живка Гецова, Марина Николова Йорданова, Николай Рукмански, Дияна Павлова, Лора Велева, доц. Трифон Вълков, гл. ас. Иван Иванов, Петър Великов, Филип Тенчев, Стоян Жеков Жеков

Проектът е насочен към определяне на честотата и етиологичния спектър на респираторните инфекции, водещи до развитие на тежки остри респираторни заболявания (ТОРЗ). Проучването ще изясни ролите на ентеровирус D68 и аденовирусите, наред с други потенциални причинители на ТОРЗ; ще изследва връзката между клиничните прояви на инфекциите и специфичните генетични характеристики на вирусите-причинители, както и мутациите, настъпили в геномите на ентеровирус D68 и аденовирусите; ще анализира честотата на ТОРЗ в различни възрастови групи и различни клинични синдроми, засягащи горните и долните дихателни пътища и централната нервна система; ще оцени въздействието на EV-D68 и аденовирусите върху клиничния ход и тежестта на заболяванията, включително риска от хоспитализация, престой в интензивно отделение или смърт.

За постигане на целите на проекта ще бъдат приложени съвременни молекулярни подходи: Multiplex Real-Time PCR за детекция на 18 респираторни вируса, както и новогенерационно секвениране (NGS). Чрез секвенционния анализ ще се определят генетичните особености на ентеровирус D68 и аденовирусите, като ще се определи тяхното генетично разнообразие и ще се установят мутации във функционално важни геномни региони, свързани с повишена вирулентност трансмисивност. Ще бъде проследена еволюцията на ентеровирус D68 и аденовирусите и ще бъдат изследвани механизмите, чрез които те избягват имунната защита. Генетичният анализ ще помогне да се установи връзката между настъпилите мутации или замествания на аминокиселини и клиничната тежест на заболяванията при хоспитализирани пациент.

8. „Филогенетичен и генотипен анализ на *Enterobius vermicularis* и проучвания върху влиянието на паразита върху локалния имунитет на чревния тракт и възможността за бактериални ко-инфекции при опаразитени лица в България“, Договор № НП-06-Н53/4 от 11.11.2021, ФНИ „Конкурс Фундаментални научни изследвания – 2021 г.“ Срок за изпълнение на проекта: 2021 – 2024 г. Стойност на проекта: 170 000 лв.

Ръководител: гл. ас. Елеонора Кънева. Участници: доц. Ивайло Алексиев и др. Проектът се отчита от отдел „Паразитология и тропическа медицина“.

9. „Оксидативният стрес и митохондриалната активност в Т-лимфоцити: потенциални биомаркери за мониториране на дългосрочната антиретровирусна терапия при HIV+ лица“ Договора №: КП-06-Н73/9 от 14.12.2023 към ФНИ „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2023 г.“ Срок за изпълнение на проекта: 2023 - 2026 г. Стойност на проекта: 199 200 лв.

Ръководител: доц. Радослава Емилова, дб. Участници: доц. Радослава Емилова, доц. Ивайло Алексиев, проф. Мария Николова и др. Проектът се отчита от отдел „Имунология“.

10. „Проучване на антибиотичната резистентност при етиологичния причинител на сифилис (*Treponema pallidum subsp. pallidum*) в България“, Договор № КП-06-Н83/1 от 02.12.2024 г. към ФНИ, „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2024 г.“ Срок за изпълнение на проекта: 2024 - 2027 г. Стойност на проекта: 238 500 лв.

Ръководител: гл. ас. д-р Ива Филипова. Участници: гл. ас. д-р Ива Филипова, доц. Ивайло Алексиев и др. Проектът се отчита от отдел „Микробиология“.

II. Проекти, финансирани от ФНИ, с участници от отдела.

1. Проекти, завършили през 2025 г. – няма

III. Международни проекти

1. Проекти, завършили през 2025 г. - няма

2. Проекти, продължаващи през 2026 г. - 2

„Surveillance and response to avian and pandemic influenza, BETTER LABS FOR BETTER HEALTH“ (изпълняван от МЗ съвместно с Центъра за надзор на заразните заболявания на страните от Югоизточна Европа–SECID в Тирана, Албания и здравната мрежа на страните от

Югоизточна Европа – Европейски офис на СЗО в Копенхаген. Grant Number 1U51P00841-01. Срок за изпълнение на проекта: 2013-2018 г. – продължен до 2026 г. Стойност на проекта за 5 г.: 54 880 лв. (33 060 \$)

Ръководител – доц. д-р Силвия Бино, Албания

2. „Пилотно проучване на алтернативен метод за доказване на съмнителни случаи на морбили и рубеола в България чрез изследване на проби от изсушени кръвни петна и орална течност“. Срок на изпълнение: 2026 год. Финансиране (реактиви, консумативи, апарат): Световна здравна организация (СЗО), Офис – България

Членове на изследователския екип: доц. Стефка Крумова (НЦЗПБ), Антоанета Букаса (Световна здравна организация (СЗО), Офис – България), Д-р Надежда Владимирова (НЦЗПБ), Радостина Стефанова (НЦЗПБ), Лора Велева (НЦЗПБ).

IV. Проекти, финансирани от други източници

1. Научни теми, финансирани от МЗ- 3 броя

1. „Количествено определяне на вирусна репликация на HBV DNA при лица от рискови групи“. Срок: безсрочен.

Ръководител: д-р Тенчо Тенев. Изпълнители: д-р Тенчо Тенев, гл.ас. Елица Голкочева-Маркова, Чийдем Исмаилова, Вилиана Йончева, Ася Костадинова, доц. Ивайло Алексиев,

Финансиране: Национална програма за превенция и контрол на вирусни хепатити в Република България 2021 – 2025 г.

Цел на проекта: Да бъде проучена количествено вирусната репликация при пациенти с остра или хронична HBV моно и коинфекция

Резултати: През 2025 г. за наличие на HBV DNA са изследвани 426 серумни проби на лица с лабораторно потвърдена HBV инфекция, от които 52% (222) са HIV положителни пациенти, 38% (164) са пациенти с остра или хронична HBV инфекция, и 9% (40) са на лица изявили желание за доброволно тестване за хепатит В. Положителен резултат е установен при 10% (22) от изследваните проби на HIV положителни пациенти, при 59% (97) от пациентите с остра или хронична HBV инфекция и при 78% (31) от доброволно изследвалите се. Измерената концентрация на HBV DNA варира от ≤ 10 IU/ml до $2\cdot 146\cdot 250\cdot 000$ IU/ml. При 69% (104) от

положителните проби вирусния товар е ≤ 2000 IU/ml което е показателно за високия процент на лица с хронична HBV инфекция.

2. „Изследване на anti-HCV положителните пациенти с HIV-HCV ко-инфекция съвместно с НРПЛ по HIV/СПИН за наличие на HCV RNA, чрез използване на real-time PCR“. Срок: безсрочен

Ръководител: д-р Тенчо Тенев

Изпълнители: д-р Тенчо Тенев, Вилиана Йончева, Чийдем Исмаилова, гл.ас. Елица Голкочева-Маркова, Ася Костадинова, доц. Ивайло Алексиев

Финансиране: Национална програма за превенция и контрол на вирусни хепатити в Република България 2021 – 2025 г.

Цел на проекта: Да бъде проучена количествено вирусната репликация при пациенти положителни за anti-HCV антитела.

Резултати: През 2025 г. за наличие на HCV RNA са изследвани 309 серумни проби на пациенти положителни за anti-HCV, като 55% (169) са с HIV коинфекция, 39% (122) са пациенти с остра или хронична инфекция и 6% (18) са на лица изявило доброволно желание за изследване. При 33% (55) HIV коинфектирани, 45% (55) пациента с положителна серология за HCV, и при 39% (7) доброволно изследвали се лица се доказва количествено HCV RNA, което е маркер за активна HCV инфекция, като концентрацията на вирусния товар варира от ≤ 15 IU/ml до $29'762'500$ IU/ml. При 23% (72) от положителните проби вирусния товар е ≥ 2000 IU/ml което е показателно за високия процент на лица с остра HCV инфекция.

3. „Проучвания за антиретровирусна резистентност и субтипирание на HIV-1 в България чрез секвениране и филогенетичен анализ“. Срок: безсрочен

Ръководител: доц. Ивайло Алексиев, НРПЛ по HIV, НЦЗПБ

Финансиране: Национална програма за превенция и контрол на HIV и сексуално предавани инфекции в България

Резултати. Чрез секвениране и филогенетичен анализ са идентифицирани и анализирани мутациите водещи до резистентност към антиретровирусни медикаменти, при наивни и лекувани пациенти. Анализирани са мутациите към най-използваните класове препарати,

включително: протеазни (PR), обратно транскриптазни (NRTI и NNRTI) и интегразни инхибитори (INSTI).

С помощта на биоинформационни програми са анализирани и идентифицирани разпространените субтипове, циркулиращи рекомбинантни форми (CRFs) и уникални рекомбинантни форми (URFs). Установено е голямо разнообразие на субтипове и рекомбинантни форми, което потвърждава наши прудийни проучвания. Задълбочени проучвания ще продължат и през следващата 2025 г.

V. Национални програми – 5 броя

1. Национална програма за **профилактика на ротавирусните гастроентерити в Република България 2022-2025 г. на МЗ**. Край на програмата: 2025 г. Изпълнители: НРЛ „Ентеровируси“, МЗ

Резултати: Изследвани са фекални проби от лица с остър гастроентерит с помощта на съвременни антиген-доказващи и молекулярно-биологични амплификационни методи и генотипиране на циркулиращите ротавирусни щамове в НРЛ „Ентеровируси“ на НЦЗПБ.

За периода 01.01.2025 – 31.12.2025 г. в НРЛ „Ентеровируси“ са получени 311 материала от лица с остър гастроентерит. С помощта на антиген-доказващи и молекулярно-биологични амплификационни методи ротавирусен антиген се потвърди в 278 проби.

Успешно генотипирани по гена за G протеин са 261 от пробите. Преобладаващият генотип е G4 – 108/261, 41,38 %. Смесена инфекция с повече от един G генотип е доказана в 55% от случаите. По гена, кодиращ P протеин, успешно са генотипирани 271 от доказаните ротавируси. Преобладаващият генотип е P[8], отчетен в 70% от случаите. При 11% от случаите е доказана смесена инфекция с два или повече различни P генотипа. От комбинирането на различните G и P варианти (без смесените инфекции) най-често се доказва генотип G4P[8], в 78% от случаите.

През отчетния период данни за ваксиналния статус има за 152 пациента, при които има доказани ротавируси. От тях, за 140 е отбелязано, че няма поставена ваксина. Само 3 пациента са ваксинирани с *Rotateq* и 9 с *Rotarix*. При ваксинираните с *Rotateq* има доказани ротавируси при трима пациенти, при един е установен генотип G4, но генотипирането по P е неуспешно, 1 пациент е с G4P[8] и при един е доказана смесена инфекция с повече от един генотип. При пациентите, ваксинирани с *Rotarix*, ротавирусна инфекция е потвърдена с генотипове, които не са включени във ваксината, както и често смесени повече от един генотип.

2. Национална програма за **превенция и контрол на вирусните хепатити 2021 – 2025 г.** Изпълнители: НРЛ „Хепатитни вируси”

Резултати: През 2025 г. са извършени общо 5 781 серологични изследвания за маркерите на за вирусни хепатити А, В, С, D и Е на 1 095 лица. Най-често изследваните маркери са за вирусен хепатит тип В. На второ място са изследванията за хепатит тип С (anti HCV), извършени са 1 368 изследвания с потвърдени 214 положителни проби за наличие на антитела срещу хепатит С. Изследванията за HDV са общо 345, от които 296 за HDV Ab с 23 положителни и 49 за HDV- IgM с 4 положителни резултати. За остра хепатит Е вирусна инфекция (HEV-IgM) са изследвани 119 проби, като положителните са 15. За HEV-IgG са изследвани 1 089 проби с 286 положителни резултати. За хепатит А вирусна инфекция са изследвани 103 проби. От тях за HAV-IgM 81 проби с 14 положителни резултати и за HAV-IgG 22 проби с 11 положителни резултати.

Изследвани за HBV DNA са 426 лица, от които 150 са положителни. От изследваните 222 са HIV позитивни лица, от които 22 са положителни за HBV DNA.

За определяне на вирусната репликация на хепатитния С вирус (HCV RNA) са изследвани 309 души, като при 117 резултатът е положителен с определен вирусен товар. От изследваните 169 са HIV позитивни лица, от които 55 са положителни за HCV RNA.

Изследвани за наличие на HEV RNA са 9 пациенти, които са били с положителни маркери за HEV инфекция. От тях 2 са положителни за HEV RNA.

3. Национална програма за **превенция и контрол на HIV и сексуално предавани инфекции** в Република България.

4. Национална програма (Национален план) на Република България за **готовност за грипна пандемия за 2025 г.** Изпълнители: НРЛ „Грип и ОРЗ“

Резултати: През 2025 г. е извършвано едновременно изследване на грипни вируси тип А/В и SARS-CoV-2 с помощта на кит за Multiplex Real Time RT-PCR. Праймерите и сондите в този набор (FluSC2) са доставени от CDC, Atlanta. До 05.12.2025 г. са изследвани общо 3954 клинични проби (носогърлени секрети) на пациенти с грипоподобни заболявания или ОРЗ. От тях 1303 (33%) проби са взети в сентинелни участъци (ОПЛ), разположени във всички 28 окръга на страната. Останалите 2654 (67,1%) изследвани проби са изпратени от несентинелни участъци (болници и др.).

В изследваните 1303 проби, взети в сентинелните участъци, са доказани общо 391 (30%) грипни вируса: 89 A(H1N1)pdm09 (6,8%), 179 A(H3N2) (13,7%) и 123 B/Victoria (9,4%). SARS-CoV-2 е доказан в 16 (1,2%) сентинелни проби.

В 2651 клинични проби, постъпили от несентинелните участъци (болници и др.), са доказани общо 688 (26%) грипни вируса: 167 A(H1N1)pdm09 (6,3%), 266 A(H3N2) (10%), 255 B/Victoria (9,6%), както и 135 (5,1%) SARS-CoV-2. В 4 проби, взети в болници, е установена ко-инфекция между SARS-CoV-2 и грипен вирус: в две проби - A(H1N1)pdm09 и в други две проби - A(H3N2).

Общо 3060 клинични проби са изследвани допълнително чрез Real-Time RT-PCR за осем често срещани сезонни негрипни респираторни вируси: респираторно-синцитиален вирус (РСВ), метапневмовирус, парагрипни вируси 1/2/3 тип, риновируси, аденовируси и бокавируси. При 1585 (51,8%) пациента е доказан поне един респираторен вирус, при 147 пациента са доказани два респираторни вируса в една клинична проба, а при 8 пациента – три вируса в една проба. Идентифицирани са общо 174 (5,7%) случая на инфекция с РСВ; 47 (1,5%) с метапневмовирус; 15 (0,5%) с парагрипен вирус 1 тип; 7 (0,2%) с парагрипен вирус 2 тип; 46 (1,5%) с парагрипен вирус 3 тип; 250 (8,2%) с риновируси; 83 (2,7%) с аденовируси и 145 (4,7%) с бокавируси. През ноември 2025 г. е въведена диагностика чрез Real-Time RT-PCR за доказване на ентеровирус 68 (EV68). Изследвани са 175 клинични проби (носогърлени секрети) и са доказани 2 (1,1%) случая на инфекция с този вирус. И двата случая са от хоспитализирани пациенти, лекувани в Бургас.

Серологично (чрез ELISA) са изследвани 35 серумни проби на пациенти с миокардит/перикардит, неуточнен остър хепатит при деца, грип и др. за доказване на IgM антитела срещу грипни вируси А и Б, парагрипни вируси и аденовируси. Проведени са общо 128 изследвания. Положителни резултати са получени при 3 пациента за грип А и 6 пациента за парагрипни вируси.

5. Национална програма „Млади учени и постдокторанти – 3“, 2022 – 2025 г.

VI. Защитени дисертационни трудове

1. Дисертация за придобиване на ОНС „Доктор“ на Любомира Свиленова Григорова на тема: „Молекулярно-вирусологичен анализ на трансмисионните кълъстери на въведените и

разпространени HIV-1 субтипове в България“ е защитена на открито заседание на НЦЗПБ на 30.07.2025 г.

2. Дисертация за придобиване на научна степен „Доктор на науките“ на доц. Ивайло Алексиев Иванов дв. на тема: „Антиретровирусна резистентност и молекулярна епидемиология на HIV-1 в България: интегриран анализ на генетичното разнообразие, филодинамиката и демографските корелации“ е защитена на открито заседание на НЦЗПБ на 10.12.2025 г.

Основни показатели

- Публикации в списания с импакт фактор/импакт ранг с първи автор служител от отдел „Вирусология“ или от други български или международни организации с участие на сътрудник от отдела – **33** (Q1 – 13, Q2 – 6, Q3 – 6, Q4 – 8)

- Публикации в български и международни издания без IF/IR с първи автор от отдел „Вирусология“ или от други организации с участие на сътрудници от отдела - **3**

- Отпечатани доклади в разширен обем в сборници на национални конгреси, конференции, симпозиуми – **1**

- IF = **98,289**

- Цитирания – **396**

- Изнесени доклади и постери: **62** (**49**, изнесени на национални конгреси, конференции, симпозиуми или семинари и **13** на международни конгреси в чужбина).

- Внедрявания – **1**

Вид на внедряването: „Метод за секвениране на паразита *Enterobius vermicularis* в клинични проби на пациенти с ентеробиоза.“

ОТДЕЛ „ЕПИДЕМИОЛОГИЯ“

През 2025 г. научната тематика на отдел „Епидемиология“ включва 3 научни проекта, финансирани от български външни организации и 6 международни (един приключил през 2025 г.). Сътрудници от отдела са включени като изпълнители в състава на научни колективи с ръководители от други отдели или външни организации.

I. Проекти с научен ръководител от отдел „Епидемиология“

1. КП-06-ПН91/7, тип 1, Картографиране на пространственото разпространение на иксодовите кърлежи в България чрез географска информационна система и проучване

върху заразеността им със специфични патогени. Финансиране: ФНИ; Бюджет:205 000 лв.
Срок за изпълнение на проекта: 2025-2028 г.

Ръководител: гл. ас. Надя Миткова Иванова-Александрова, дм

Участници от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Надя Миткова, дм, София Буковска,
д-р Г. Каменов

II. Проекти, финансирани от ФНИ с участници от отдела.

1. Биологични и молекулярно-генетични проучвания върху инсектицидната резистентност на местни и инвазивни видове комари. Финансиран от ФНИ, договор КП-06-ПН-41/11 от 2020 г.

Ръководител гл. ас. Огнян Миков, дб. Участници от отдел Епидемиология: Надя Миткова, София Буковска и гл. ас. Милена Николова. Проектът се отчита от отдел „Паразитология и тропическа медицина“ и приключи през месец декември 2025 г.

2. КП-06-ПН93/9, Вирусна етиология на тежките остри респираторни заболявания в България. проучване върху генетичните характеристики на причинителите и рисковите фактори, водещи до хоспитализации или смърт при пациенти, инфектирани с ентеровирус D68 и аденовируси. Финансиране: ФНИ; Бюджет: 425 000 лв. Срок за изпълнение на проекта: 2025-2028 г.

Ръководител: гл. ас. Ивелина Трифонова, дв. Участници от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Живка Гецова, дм. Проектът се отчита от отдел „Микробиология.

III. Международни проекти

1. Проекти, завършили през 2025 г.

1. SURVEILLANCE OF PHARMACEUTICAL SALES OF SELECTED OTC PRODUCTS AND FLU VACCINES.

Финансиране: The partnership for influenza vaccine introduction (PIVI), през „Българско сдружение по иновативна медицина“ и SECID. Участници от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Живка Гецова, дм, д-р Калина Петкова

Цел: Проучване на възможностите за ранна детекция на епидемични взривове от респираторни заболявания чрез надзор над аптечни продажби на лечебни препарати, отпускани без рецепта. Извършените през 2025 г. дейности са свързани с: изготвяне на списък с препарати, които да бъдат наблюдавани и на предложение за създаване модел на фармако-епидемиологичен надзор над ОРЗ, чрез мониториране на аптечния пазар; координация на работна група и изготвяне на доклад по дейността.

2. Проекти, продължаващи през 2026 г.

1. ПРОЕКТ CA21170 - PREVENTION, ANTICIPATION AND MITIGATION OF TICK-BORNE DISEASE RISK APPLYING THE DAMA PROTOCOL (PRAGMATIC) КЪМ COST (EUROPEAN COOPERATION IN SCIENCE AND TECHNOLOGY).

Участник от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Надя Миткова, дм

През годината е осъществено участие в семинар на тема „Applying an interdisciplinary approach for tick and tick-borne pathogen (TBP) risk assessment while implementing the DAMA (Document, Assess, Monitor, Act) protocol“, гр. Клуж-Напока, Румъния, 01-04 октомври 2025 г.

2. ПРОЕКТ GRANT NUMBER: 6 NU51IP000905-02-01 „IMPROVING INFLUENZA PROGRAM AND ENHANCING INFLUENZA AND OTHER VIRAL RESPIRATORY PATHOGENS THROUGH INTEGRATION OF ALL EXISTING SURVEILLANCE SYSTEMS AND USING ONE HEALTH SURVEILLANCE APPROACH“

Ръководител на проекта: Silvia Bino, Албанска фондация „Southeast European Centre for Surveillance and Control of Infectious Diseases“ (SECID)

Участник от отдел Епидемиология и НЗБ: д-р Г. Каменов, гл. ас. Живка Гецова, дм, А. Минкова

Цел на проекта е подобряване на капацитета за диагностика и надзор над грип и други остри респираторни вирусни заболявания. През годината е изготвено предложение за протокол за извършване на надзор над ТОРЗ на ниво сентинелни практики и указания за попълване на разработената форма.

3. ПРОЕКТ HOMER 5 ECD.16380 ID240242/27428, ECDC/2022/003. ТЕМА: “DESIGN AND IMPLEMENTATION OF MULTINATIONAL SURVEILLANCE SYSTEMS USING ROUTINELY COLLECTED ELECTRONIC HEALTH RECORDS IN EU/EEA”.

Финансиран от ECDC. Участници от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Живка Гецова, дм, А. Минкова, Р. Цонева, д-р Калина Петкова

Проектът има за цел да проучи капацитета за внедряване на дигитална система, базирана на електронни здравни досиета на пациенти, която да подава агрегирани и случай-базирани данни за хоспитализирани случаи на ТОРЗ. През 2025 г. е извършено попълване на протокол за работа, протокол за оценка на проучването на възможностите за докладване по вече съществуващи регистри и годишен доклад за извършените дейности по проекта. Докладът се подава към ръководителя на консорциума EpiConcept. В документите се описва методологията на проучване, резултатите от проведените анализи, определят се дефиниции, ограничения и перспективи за последващо развитие.

4. ПРОЕКТ EU JAMRAI 2, ФИНАНСИРАН ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, ГРАНТОВО СПОРАЗУМЕНИЕ №101127787 И СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ 2024-2028 г.

Участник от отдел Епидемиология и НЗБ: гл. ас. Живка Гецова, дм

Цели: Подобряване осведомеността за необходимост от разумна употреба на антибиотици, както и подобряване на стратегическия подход при осигуряването и употребата на предлаганите антимикробни средства. Във връзка с поставените задачи за подобряване осведомеността за АМР в обществото (в частност в училищата) и на медицинския персонал, през 2025 г. са извършени следните дейности: 1. Разработване и превод на български език на образователни материали и послания към различни аудитории; 2. Консултиране превода на албум с творчески илюстрации на послания, свързани с проблема АМР; 3. Предоставяне на информация на ръководителите на РП 10 относно локални информационни кампании на тема АМР в България; 4. Участие в работна среща на комуникационната мрежа по РП 10 на проекта в периода 29-30 септември 2025 г., с обсъжданията на комуникационни активности и формулирането на послания; 5. Участие в онлайн среща за комуникационно планиране с д-р Драгомир Иванов от Българска асоциация „Единно здраве“, Christine Oline Årdal, Laura Alonso (ръководител на РП 10) и представители от Норвегия; 6. Промоция на кампании за разумна употреба на антибиотиците; 7. Провеждане на консултации при избора на илюстратор от българска страна, който да бъде поканен да се включи в комуникационната кампания Sketching

AMR; Повишаване осъзнатостта и разбирането на проблема с антибиотичната резистентност в Европа.

Участие в работна среща с експерти от Норвегия и Швеция на 17.09.2025 г., където бяха обсъдени проблеми, свързани с осигуряването на антимикуробни препарати и преодоляване на предизвикателствата, произтичащи от размерите на пазара и съображенията на производителите.

IV. Подадени проектни предложения към ФНИ през 2025 г.

1. Проектни предложения получили одобрение за финансиране

1. КП-06-ПН91/7, тип 1, „Картографиране на пространственото разпространение на иксодовите кърлежи в България чрез географска информационна система и проучване върху заразеността им със специфични патогени“ към Конкурс за фундаментални научни изследвания – 2025, ФНИ. Комплексна оценка: 97 точки от общо 100 точки.

Ръководител на проекта: гл. ас. Надя Миткова, дм

2. Проектни предложения не получили одобрение за финансиране

2.1 Вх. № BG-175467353-2025-07-0015/КП-06-ПМ93/3 на тема “Комплексна оценка на риск от разпространение на социално значими инфекциозни заболявания чрез интегриран епидемиологичен надзор, базиран на индикатори, събития и степен на готовност“ към Конкурс за фундаментални научни изследвания – 2025, ФНИ. Комплексна оценка: 92 точки от общо 100 точки.

Основни показатели

- Публикации в списания с импакт фактор/импакт ранг с първи автор служител от отдел „Епидемиология“ или от други български или международни организации с участие на сътрудник от отдела – **2** (с Q1- 1, Q4-1).

- Публикации в български и международни издания без IF/IR с първи автор от отдел „Епидемиология“ или от други организации с участие на сътрудници от отдела - **4**

- IF = **3,1**

- Цитирания – **23**

- Изнесени доклади и постери – 24 (22, изнесени на национални конгреси, конференции, симпозиуми или семинари)

- Внедрявания - 3

1. **Вид на внедряването:** Указания за структурата и съдържанието на Годишен епидемиологичен анализ на заболяемостта от заразни болести с приложени допълнително 6 таблици в ЕКСЕЛ. Внедрител: д-р Надежда Владимирова.

2. **Вид на внедряването:** Указания за структурата и съдържанието на Годишен анализ на дейностите по ваксинапрофилактика с приложени допълнително таблици в ЕКСЕЛ за проведени ваксинации с ваксина срещу бяс. Внедрител: д-р Надежда Владимирова.

3. **Вид на внедряването:** Указания за структурата и съдържанието на Годишен анализ на регистрираните инфекции свързани с медицинското обслужване. Внедрител: д-р Надежда Владимирова.

ОТДЕЛ „ИМУНОЛОГИЯ“

Проекти, финансирани от български външни организации

В НРЛИ през 2025 г. се разработвани общо 9 теми, от които: 3 теми, финансирани от ФНИ, са с ръководител на научния колектив от отдела; 3 теми, финансирани от ФНИ, са с участници от състава на отдела; една тема, финансирана от МУ- Пловдив (с трима участници от НРЛИ), 1 от МУ- София (с един участник от НРЛИ) и 1 тема по международен проект (с един участник от НРЛИ).

I. Проекти с научен ръководител от отдел „Имунология“

1. **„Биомаркери на преждевременното имунологично остаряване при клинично здрави българи в активна възраст“ (конкурс за фундаментални научни изследвания – ФНИ 2019).** Привлечено финансиране: 120 000 лв. за период от 36 мес.

Водещ изследовател: гл. асистент Яна Тодорова, дб, НРЛИ, НЦЗПБ,

Проектът приключи успешно през 2025 г. с оценка **„много добър“**, протокол от ФНИ №93 от 27.06.2025г.

Целта на проекта е да се направи анализ на Т-клетъчният имунен отговор при лица във възрастовата група от 30 до 50 години за признаци на преждеременно имунологично

остаряване и да се идентифицират надеждни биомаркери, характеризиращи този процес. За целта са изследвани лица в следните възрастови групи: 20-30; 30-55г и над 70 години. Определена е цитокиновата продукция в неспецифично стимулирани супернатанти от цяла кръв в отделните възрастови групи, като са анализирани и взаимовръзките между цитокиновите и фенотипните маркери на имунологично остаряване. Извършен е молекулярно-генетичен анализ на 84 гена, свързани с вродения и придобит имунен отговор. От ПКМНК е изолирана РНК и със съдействието на колегите от лаборатория КМАР, доц. Иван Иванов и гл. ас. Иван Стойков е направен анализ на генната експресия на *alpha* и *beta* KLOTNO. През 2025 г. резултатите от проекта се обобщени и представени на пет научни форума и в една публикация с IF₂₀₂₅ 3.9 (Q1).

2. „Сигнална трансдукция и молекулярни механизми на клетъчна сигнализация при IgE-медирано активиране на мастоцити от различни алергени“. Общ размер на договореното финансиране: 200 000 лв.

Водещ изследовател: доцент, дм, д-р Георги Стоянов Николов

През 2025 г се изпълняваха задачите по първия етап на проекта: бяха сформирани целеви групи от пациенти с клинично проявена инхалаторна алергия, сенсibiliзирани към проучваните алергени. От всеки пациент е взета кръвна проба, която е изследвана чрез методики за количествено определяне на серум-специфични IgE в кръвни проби (EUROLINE тест). Резултатите са сравнени с данните от успоредно проведен тест за базофилна активация на базофилите (БАТ) след активация със съответния алерген. Отделени са серумни проби, които впоследствие ще бъдат изследвани чрез флоуцитометричен *in vitro* тест за активация на мастоцити (МАТ). За целта се извършва подготовка за изолиране и култивиране на мастоцити от кръвни проби на донори. Екипът на Проекта създаде, поддържа и актуализира електронна база данни.

През м. юни 2025 г., при завършване на първия етап от проекта, бе съставен и предаден в срок междинен отчет на проекта. С решение Изпълнителният съвет на Фонд „Научни изследвания“ прие научния и финансов отчет за първия етап на проекта с оценка „Добър“. Проектът продължава с пълно финансиране през втория етап, за което е подписан Анекс към Договора с ФНИ.

3. „Оксидативният стрес и митохондриалната активност в Т-лимфоцити: потенциални биомаркери за мониториране на дългосрочната антиретровирусна терапия при HIV+ лица“. Общ размер на договореното финансиране: 199 200 лв.

Водещ изследовател: доц. Радослава Емилова Грозданова, дб., НРЛИ, НЦЗПБ.

Целта на проекта е да се направи оценка на митохондриалната активност в Т-клетъчните субпопулации, както на плазмените и вътреклетъчните антиоксидантни системи при HIV инфекция и да се идентифицират биомаркери, които да имат приложение при мониториране на лекарствената терапия при хора живеещи с ХИВ (ХЖХИВ).

През отчетният период се направи оценка на плазмените нива на миелопероксидаза (МРО) и ксантинооксидаза (ХО), както и концентрациите в плазма и клетъчен лизат на SOD, каталаза, редуциран и окислен глутатион (GSH, GSSG). Апробирани са методики за флуориметрично отчитане на митохондриален мембранен потенциал и мембранна плътност. Беше направен корелационен анализ на лимфоцитните субпопулации, митохондриалните пакозатели и антиоксидантните системи. Първи етап на проекта приключи през юни 2025 г., беше оценен с оценка „Много добър“ (протокол от ИС на ФНИ № 95 от 22.08.2025г.) и се отпусна планираното финансиране за втори етап.

През изминалата година излезе една публикация по темата на проекта, в списание с *Q1; IF₂₀₂₅* 3.9

Също така бяха осъществени пет участия в научни форуми, свързани с проекта, като едно от тях е на международен форум в чужбина.

II. Проекти, финансирани от ФНИ с участници от отдела.

1. „Проучвания върху клетъчния и хуморален имунен отговор при пациенти с остра и хронична форма на токсоплазмоза“. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2020 г, ФНИ направление Медицински науки

Водещ изследовател: професор, дмн, д-р Искра Райнова, НЦЗПБ, отдел Паразитология и тропическа медицина. финансиране в размер на 138 800 лв. Участник от НЦЗПБ-НРЛИ: гл. ас. Яна Тодорова, дб срок на изпълнение 2020 – март 2025. Проектът се отчита от отдел „Паразитология и тропическа медицина“.

2. „Проучвания върху генетичните характеристики на причинителите на Лаймската борелиоза, биомаркерите, хуморалния и клетъчния имунитет при пациентите с Лаймска борелиоза“

Срок на изпълнение 2023 – 2026. Водещ изследовател: доц. Ива Трифонова, отдел „Микробиология“ – НЦЗПБ. Общ размер на договореното финансиране: 200 000 лв. Участник от НЦЗПБ-НРЛИ: доц. Радослава Емилова. Проектът се отчита от отдел“ Микробиология“.

3. “Проучване на антибиотичната резистентност при етиологичния причинител на сифилис (*Treponema pallidum subsp. pallidum*) в България” Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2020 г, ФНИ направление Медицински науки

Водещ изследовател: д-р Ива Филипова, НЦЗПБ, отдел Сексуално-предавани инфекции в размер на 238 500 лв. Срок за изпълнение 2024 – 2026. Участници от НЦЗПБ-НРЛИ: д-р Дамян Вангелов. Проектът се отчита от отдел“ Микробиология“.

III. Проекти, финансирани от други източници с участници от отдела.

1. Програма за стратегически изследвания и иновации за развитие на МУ – Пловдив (ПСНИИР-МУП). Научна група 3.1.1. „Иновативни диагностични методи за откриване на вродени и придобити имунни дефицити“. Срок за изпълнение 2023 – 2026, финансиране в размер на 1 348 000 лв.

Участници от НЦЗПБ-НРЛИ: проф. д-р Мария Николова, дмн; гл. ас. Яна Тодорова, дб; биолог Радостина Димитрова

Основната цел на проекта е да се проучат комплекс от биомаркери, свързани с изясняване на причините на пост-КОВИД и синдрома на хроничната умора и тяхната диагностика и мониториране. Това ще спомогне да се развият медицинските знания за тези заболявания и да се подобри тяхната диагностика и мониторинг на лечението.

В НРЛ по имунология са включени в проучването и интервюирани 23 лица със синдром на хронична умора и 35 лица с пост ковид синдром. От всички участници е съхранен биологичен материал (периферни мононуклеарни клетки, серум и фецес) за последващи имунологични анализи и изследване на чревния микробиом, чрез молекулярно-генетични методи. През отчетният период са апробирани четири 15-цветни комбинации за имунофенотипизация на Т-регулаторни клетки, моноцити и НК клетки и конструиран панел за анализ. От съхранените периферни кръвни мононуклеарни клетки е направена е имунофенотипизация за определяне на регулаторни Т-клетки, моноцити и НК клетки от пациенти със синдром на хроничната умора, пост-ковид и здрави контроли. При тези групи

пациенти съвместно с участниците от МУ-Пловдив е анализиран цитокиновият фон. Част от резултатите са публикувани както следва

- 2. „Диагностична оценка на реакции на медикаментозна свръхчувствителност в детска възраст“, срок на изпълнение август 2025 – август 2026.** Финансиране от МУ – София в размер на 40 000 лв.

Водещ изследовател: професор д-р Гергана Стоянова, Клиника по Педиатрия, УМБАЛ”Александровска”. Участник от НЦЗПБ-НРЛИ: доц. Радослава Емилова, дб

Идеята на настоящия труд е утвърждаване на алгоритъм от диагностични изследвания, които да отхвърлят или потвърждават медикаментозна алергия в детска възраст с цел се избегнат ненужни лекарствени ограничения и да се осигурят безопасни алтернативи за засегнатите пациенти.

Целта на изследването е да се направи оценка на деца с клинично съмнение за реакции на медикаментозна свръхчувствителност.

Алергологичната оценка ще бъде извършена в съответствие с указанията на Европейската академия по алергология и клинична имунология чрез: Кожни прик тестове, Интрадермални кожни тестове, Базофил активационен тест, Провокационен тест. В този проект за първи път в нашата страна е предвидено провеждането на диагностични изследвания за оценка на медикаментозна свръхчувствителност при деца. Ще се проведат *in vivo* и *in vitro* тестове, и лекарствени провокационни тестове в болнична обстановка от обучени медицински специалисти. Утвърждаване на алгоритъм от диагностични изследвания, които да потвърждават или отхвърлят медикаментозна алергия и би позволило идентифицирането на рисковите групи медикаменти и дава насоки за по-ефективни превантивни стратегии и терапевтично поведение.

III. Теми, финансирани по международни проекти

- 1. Разработване на терапевтична анти-ТВ ваксина, насочваща селектирани МТВ антигени към ДК (α CD40.TB) ANR Project DC-TBVac (ANR2022-CE17-0024)** финансиран от Френската агенция за научни изследвания, съвместно с френски изследователски екип от INSERM995 - Creteil, France и Vaccine Research Institute. Срок за изпълнение 2023 – 2026. Участник от НЦЗПБ-НРЛИ: **проф. д-р Мария Николова.**

Програмата включва три работни пакета, като българското участие се състои в осигуряване на биологичен материал от доброволци в различен етап на МТВ инфекция (РП1 Оценка на имуногенността на ваксината α CD40.TB - индуциране на отговори към Mtb Ag в различни кохорти ТВ пациенти). Подготвя се публикация върху първичните резултати и апликация за допълнително финансиране.

Основни показатели

- Публикации в списания с импакт фактор/импакт ранг с първи автор служител от НРЛИ или от други български или международни организации с участие на сътрудник от отдел „Имунология“ – **11** (в списания с Q1 са публикувани 6 статии, Q2 - 2, Q3 - 1 и с Q4 – 2 статии)
  - Монографии, или раздели от монографии публикувани у нас - **1**
  - IF = **29,5**
  - Цитирания – **66** в издания с импакт фактор и/или импакт ранг
  - Изнесени доклади и постери на конгреси и конференции в страната и чужбина – **30** (**24**, изнесени на национални конгреси, конференции, симпозиуми или семинари).
- Внедрявания – **1**

Вид на внедряването: QuantiGene Plex анализ за количествено определяне на иРНК в клетъчни лизати от периферни мононуклеарни клетки (ПМНК). Внедрител: доц. Радослава Емилова, проф. Мария Николова - НРЛИ, Имунология

ОТДЕЛ „ПАЗИТОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКА МЕДИЦИНА“

През 2025 г. сътрудниците от отдела са работили по четири проекта, финансирани от ФНИ

I. Проекти с научен ръководител от отдела

1. Проучвания върху клетъчния и хуморален имуноен отговор при пациенти с остра и хронична форма на токсоплазмоза, финансиран от ФНИ, договор КП-06-Н43/2 от 27.11.2020 г. Ръководител на проекта: проф. д-р Искра Райнова, дм

Проведено е количествено определяне на цитокините и скрининг за наличие на IFN- γ при пациенти с остра и хронична инфекция, както и при тези без данни за токсоплазмоза от серологичното изследване. Включени са 94 лица със запазен имунитет с наличие на

антитоксоплазмени IgG, IgM и IgA антитела, от които нисък авидитет е установен при 7 от бременните жени, при 3 от пациентите с лимфаденит и при 1 от изследваните по желание.

При бременните с данни за остра инфекция (около и над 6 месеца) има значително понижаване на всички изследвани цитокини и дори до изчерпване на IL-12p70. Стойностите на IFN- γ при тази група са 4,24 пъти по-ниски в сравнение с получените при отрицателно реагиралите бременни жени. При пациентите, изследвани по профилактични показания и фебрилитет с данни за остра инфекция, стойностите на проучваните цитокини са значително по-високи от тези, получени при отрицателните за токсоплазмоза в съответните групи. По-ниски са единствено средните стойности на IL-12p70 и IL-13. При бременните със серологични данни за хронична токсоплазмоза, IFN- γ е със стойности по-високи отколкото при бременните с отрицателен резултат, а за IL-27, IL-4, IL-5 и IP-10 са понижени. Високи стойности на IFN- γ са отчетени при пациента с очна форма и профилактично изследваните с наличие на специфични IgG антитела, докато IL-12p70 е в ниски стойности. От проведените изследвания на цитокиновия профил на различните групи пациенти по клинични данни и от резултатите от серологичните тестове само нивото на IL-10 е по-високо от определените граници от 5800 pg/ml с изключение на групата бременни с данни за настояща токсоплазмена инфекция.

Счита се, че продукцията на IL-12 е много важна за развитието на протективен имунитет при токсоплазмозата, но неговото присъствие е необходимо в началото на инфекцията за генерирането на антиген-специфичен Т-клетъчен отговор. Щом антиген-специфичните Т-клетки се диференцират тяхната продукция на IFN- γ става независима от IL-12. Давността на инфекцията при лицата с нисък авидитет е около 4 месеца, а при тези с граничен и висок авидитет - около и над 6 месеца, което е възможна причина за изчерпването на IL-12p70 в групата на бременните с наличие както на специфични IgG, IgM и IgA антитела, така и на IgG и IgM антитела. При пациентите с остра токсоплазмоза, изследвани по желание (за *in vitro* процедури), стойностите на цитокините IFN- γ , IL-10, IL-2 и TNF α са значително по-високи в сравнение с тези, получени при бременните, като тези резултати се различават от описаните при хронично инфектирани пациенти в САЩ (Pernas et al. 2014). Единствено с по-ниски стойности са IL-12p70 и IL-13. При хронично инфектираните с наличие само на антитоксоплазмени IgG антитела отново IL-12p70 е в значително по-ниски стойности както при бременните, така и при пациента с очна форма и при профилактично изследваните. Получените резултати за IL-13, който също се свързва с Th2 и основно инхибира активацията и секрецията на цитокини, показват различни стойности в отделните групи изследвани пациенти и са най-ниски при бременните с остра форма и профилактично изследваните с

хронична токсоплазма. Цитокиновите профили при лица с имunosупресия (предимно с HIV и СПИН) и токсоплазма също са с ниски стойности за всички изследвани цитокини.

Резултатите от флоуцитометричния анализ на имунокомпетентни лица с данни за остра или хронична токсоплазмена инфекция не показват промени в основните Т лимфоцитни субпопулации (CD4+ и CD8+ Т клетките), както и при В-лимфоцитите и НК-клетките.

При пациентите с HIV, токсоплазма и изразена имunosупресия е използван диагностичен IFN- γ базиран ELISpot при стимулация с пептиди, синтезирани от различни клетъчни органели на *T. gondii* за проучване на възможностите за справяне с инфекцията при реактивация. При част от изследваните пациенти е определена и цитокиновата продукция в отговор на специфични токсоплазмени пептиди. При пациентите със запазен имунитет е установена добра цитокинова продукция на IFN- γ , IL-10, IL-17A, IP-10, TNF- α , но при пациентите с HIV, въпреки стимулацията, цитокиновата продукция беше ниска.

Изследвана е и връзката между хуморалния и клетъчния имунитет при пациенти с остра и хронична токсоплазма. С цел проучване на патогенните въздействия на *Toxoplasma gondii* върху организма на различни групи пациенти с данни за скорошна (остра) инфекция (основно бременни жени) са анализирани концентрациите на серумните цитокини. В отдела по „Паразитология и тропическа медицина“ е внедрен диагностичен ELISpot за определяне на възможностите на имunosупресирани пациенти за адекватен имуноен отговор при реактивация на токсоплазмената инфекция. Използването на пептиди от *T. gondii* за стимулация на CD4+/CD8+ Т-клетъчни отговори при пациенти с токсоплазма с/без HIV показва, че цитокиновата продукция зависи от имунологичното състояние на заболялите.

През 2025 година по темата на проекта е представен един постер на национален конгрес и са публикувани две статии в международни списания с импакт фактор.

Изпълнителният съвет на Фонд „Научни изследвания“ даде оценка „Много добър“ на научната част за етап 2 на проекта.

2. Биологични и молекулярно-генетични проучвания върху инсектицидната резистентност на местни и инвазивни видове комари, КП-06-Н41/5 от 30.11.2020 г.
Ръководител на проекта: гл. ас. Огнян Миков, дб

През 2025 г. по Работен пакет 3 „Молекулярно-биологични методи за видова идентификация на комари и за откриване на резистентност“ при азиатския тигров комар *Aedes albopictus* беше проведен алелоспецифичен PCR за детекция на мутация V1016G в гена *kdr* от

геномната ДНК. Използвани бяха ДНК, изолирани от уловите през първия етап на проекта (2021-2022 г.) от цялата страна, тествани в пулове от 2-5 екземпляра по дата и локация. При установяване на алела 1016G в някой от пуловете, съответните комари бяха генотипирани индивидуално. Успешно е установен генотипът на 305 от 368 тествани комара (минимум по 10 от локация) в 120 от 146 пула. От тях в 114 пула (95,00%) е установен див тип VV, в 5 пула (4,17%) са установени хетерозиготни мутанти VG и в един пул (0,83%) са установени хомозиготни резистентни мутанти GG.

Потвърди се наличието на пиретроидна резистентност при *Ae. albopictus* в област Бургас и за първи път се установи такава в областите Пловдив, Русе, Силистра, Сливен и Ямбол.

Резултатите от проекта са представени на XXIII Национален конгрес по клинична микробиология и инфекции на Българската асоциация на микробиолозите, проведен в периода 10-12.09.2025 г. в град София и на XII International EMCA Conference “Ready for action: Advances in mosquito control”, проведена в периода 25-28.03.2025 в град Антверпен, Белгия.

3. Филогенетичен и генотипен анализ на *Enterobius vermicularis* и проучвания върху влиянието на паразита върху локалния имунитет на чревния тракт и възможността за бактериални ко-инфекции при опаразитени лица в България, финансиран от ФНИ, договор КП-06-ПН53/4 от 11.11.2021 г. Ръководител на проекта: гл. ас. Елеонора Кънева, дб

През 2025 година са извършени секвенционен анализ за определяне на генотипа на паразита и ELISA за определяне нивата на фекалните секреторни IgA антитела. Постигната е успешна амплификация на целевия участък от *cox1* гена на *E. vermicularis* от ДНК пробите, изолирани от всички стадии на паразита (яйце, ларва и възрастна). Секвенционният анализ на получените проби показва разпространение на генотип В на *E. vermicularis* сред инвазираните лица в нашата страна. Според отчетените данни, българските секвенции са филогенетично близки до секвенции, които произлизат от други държави в Европа и Азия.

При две от инвазираните лица е открита ко-инвазия с протозоите *G. intestinalis* и *Blastocystis spp.* Според микробиологичните изследвания при опаразитените лица съществуват чести нарушения в чревната микробиота, с дисбактериоза и развитие на условно патогенна (най-често *Klebsiella spp.*) или патогенна (EPEC) бактериална флора. Проучването на локалния хуморален имунен отговор при хора с ентеробиоза е с данни за пряка корелация между наличието на клинични симптоми при ентеробиоза и повишени нива на секреторния IgA във фекалните проби.

Опаразитените лица са проследени чрез контролни изследвания през определени интервали от време и насочено са търсени и изследвани и други членове на семейството,

опаразитени с *E. vermicularis*. Открити са контактни близки на пациентите с ентеробиоза, които също са инвазирани. При някои от изследваните се установи наличие на реинвазия с този паразит след определен период от време, независимо от проведеното етиологично лечение.

Получените резултати са обобщени и публикувани в национални и международни списания и представени на научни форуми.

II. Проекти, финансирани от ФНИ с участници от отдела.

1. „Пещерите, като резервоар на нови и отново възникващи зоонози - екологично проследяване и метагеномен анализ в реално време“, финансиран от ФНИ, договор КП-06-Н51/9 от 16.11.2021 г.

Ръководител на проекта: доц. Николай Симов, дб от Национален природонаучен музей – БАН.

Участник от отдела: гл. ас. Огнян Миков, дб

Пробите от комари и флебостоми, събрани при полевите експедиции през предишната година, бяха подложени на таргетно секвениране и метагеномен анализ в сектор „Микробиом“ към НЦЗПБ.

Резултатите от проекта са представени на два международни и един национален конгрес.

2. КП-06-ПН91/7, тип 1, „Картографиране на пространственото разпространение на иксодовите кърлежи в България чрез географска информационна система и проучване върху заразеността им със специфични патогени“ към Конкурс за фундаментални научни изследвания – 2025, ФНИ. Комплексна оценка: 97 точки от общо 100 точки.

Ръководител на проекта: гл. ас. Надя Миткова, дм.

Участник от отдела гл. ас. Огнян Миков, дб.

III. Национални програми

1. Национална програма „Млади учени и постдокторанти - 2“. Участник: Зорница Костадинова Трайкова, „Зооантропонозни и трансмисивни паразитози“.

Резултати: Изследвани са 801 фекални проби на пациенти с и без клинични данни за паразитози за наличие на чревни паразити чрез светлинна микроскопия. За наличие на

Entamoeba histolytica, *Giardia duodenalis* и *Cryptosporidium parvum* чрез бърз имунохроматографски тест са изследвани 42 фекални проби на пациенти с гастроинтестинални и токсико-алергични симптоми. При микроскопското изследване е доказан хелминтът *Enterobius vermiculari* (2 проби) и следните протозойни видове: *Entamoeba coli* (2 проби), *Giardia duodenalis* (2 проби), *Blastocystis species* (77 проби), от които 12 - с единични бластоцисти, а 65 - с над 5 броя бластоцисти на зрително поле. Коинвазия е установена в общо 3 проби, от които *Blastocystis species* и *Giardia duodenalis* - в 1 проба, *Blastocystis species* и непатогенния вид амеба *Entamoeba coli* в 2 от изследваните проби. Установена е опаразитеност на пациентите, възлизаща на 9,49%. Наблюдава се статистически значима разлика в опаразитеността сред възрастните пациенти (8,24%) в сравнение с тази в детския контингент (1,37%). Не се наблюдава статистически значима разлика по полов признак. Седемдесет и пет процента от изследваните проби са на пациенти със симптоматика, а 6,6% от изследванията са профилактични. От контролно изследваните пациенти, след приложена терапия за бластоцистоза, патогенът се диагностицира при 18,4%. Повече случаи на бластоцистоза са регистрирани през летните месеци, както и в началото на есента.

Проведеният PCR-RFLP анализ за генотипизация на 20 изолата на *Blastocystis species* показва, че 16 от бластоцистните причинители са с RFLP пропили, характерни за генотип (вариант) 2, а 4 за генотип 3. Три от пробите, определени като генотип 2, са на пациенти, провеждали лечение за бластоцистоза, което би могло да предполага потенциално неповлияване от лечението с пробиотици и антибиотици.

Основни показатели

- Публикации в списания с импакт фактор/импакт ранг с първи автор служител от ОПТМ или от други български или международни организации с участие на сътрудник от отдела – 11 (в списания с Q1 са публикувани 4 статии, Q2 - 1, Q3 - 2 и с Q4 – 4 статии)

- Научни статии в чуждестранни и български списания без импакт фактор и/или импакт ранг – 1

- Импакт фактор: 17.3

- Цитирания – 187, от които 127 в издания с импакт фактор и/или импакт ранг, 50 в международни издания без импакт фактор и/или импакт ранг, 4 в български издания без импакт фактор и/или импакт ранг, 6 в дисертации, монографии, учебници, учебни пособия, енциклопедии, издадени в чужбина.

- Изнесени доклади и постери на конгреси и конференции в страната и чужбина – 16

РЕФЕРЕНТНА И ЛЕЧЕБНО-ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ В НЦЗПБ ПРЕЗ 2025 г.

Диагностичната и референтна дейност определят облика на НЦЗПБ като национална институция за контрол на заразните заболявания. През 2025 г. тази дейност се осъществяваше в 17 лаборатории, (*Табл.1*), по-голямата част от които – със статут на национални референтни лаборатории, акредитирани по стандарт EN ISO 17025.

През 2025 г. в НЦЗПБ са постъпили за изследване **35 134** материала от **32 730** лица и са извършени **общо 69 876** изследвания, което е сравнимо с резултатите за 2024 г. (общо 70579 изследвания) и се доближава до пред пандемичните нива, (*Табл.1 и 2*). За разлика от миналата година, **преобладават референтните изследвания**, следвани от рутинните и специализирани изследвания: **съответно 42%, 34%, 29%**, което отговаря на профила на НЦЗПБ .

На първо място по обем на диагностичната работа и през 2025 г. е отдел „Вирусология“ с **42849 (61% от всички)** изследвания. Най-много изследвания (10 420) е извършила **НРПЛ по HIV**, от които: **4165** рутинни серологични изследвания с ELISA HIV-Ab/Ag и с бързи имунохроматографски тестове за антитела; **1265** референтни потвърдителни изследвания с имуноблот и **4834** специализирани изследвания, вт.ч определяне на HIV вирусен товар, ранно диагностициране на HIV-инфекция при новородени деца от серопозитивни майки и **антиретровирусна резистентност**. През 2025 г са установени 305 нови HIV-1 серопозитивни лица (в сравнение с 284 през 2024 г.). Мъжете са 84 %. Водеш път на заразяване (51 %) е хетеросексуалният контакт, следван от секс между мъже (41%).

В НРЛ „Грип и ОРЗ“ са изследвани респираторни проби на 4138 пациента за едновременно доказване на грипни вируси тип А и Б и SARS-CoV-2. Общо 3193 проби са изследвани допълнително за доказване и осем често срещани негрипни респираторни вируси: респираторно-синцитиален вирус (RSV), метапневмовирус, парагрипни вируси 1/2/3 тип, риновируси, аденовируси и бокавируси . През 2025 г. са доказани общо 1116 (27%) грипни вируса: 263 (6,4%) грипни вируса А(H1N1)pdm09, 474 (11,5%) А(H3N2) и 379 (9,2%) В/Victoria. SARS-CoV-2 е доказан в 154 (3,7%) проби. От негрипните респираторни вируси най-често са идентифицирани риновируси – в 270 (8,5%) проби, следвани от RSV – в 176 (5,5%) проби; бокавируси – в 156 проби (4,9%); аденовируси – в 85 (2,7%) проби; парагрипни вируси 3 тип – в 49 (1,5%) проби; метапневмовирус – в 47 (1,5%) проби; парагрипни вируси 1 тип – в 15 (0,5%) проби и парагрипни вируси 2 тип – в 8 (0,3%) проби. През ноември 2025 г. е

въведена диагностика чрез RT PCR за ентеровирус 68 (EV68). В изследваните 309 проби са доказани 3 (1%) случая на инфекция с EV68.

През 2025 г. в са извършени **4 182** диагностични изследвания: 1927 за морбили, 131 за паротит, 1918 за рубеола, 94 за парвовирус В19 и 112 за маймунска вариола, като референтните изследвания представляват 91% от диагностичната дейност на лабораторията. През годината са потвърдени два спорадични случая на морбили, регистрирани от област Варна и Перник. Доказан беше внос на инфекцията от Великобритания и Хърватска. През 2025 г. в НРЛ бе потвърден един случай на епидемичен паротит (регистриран от РЗИ Бургас) и два случая на маймунска вариола, мъже на 21 и 30 г. от София

В НРЛ „Хепатитни вируси“ са извършени общо **6564** изследвания за маркерите на хепатотропните вируси HAV, HBV, HCV, HDV и HEV на 1095 лица. За доказване на вирусна РНК и ДНК са извършени 765 изследвания, от които: за HBV DNA - 426 лица, 150 положителни. От изследваните 222 са HIV позитивни, от които 22 - положителни за HBV DNA. За определяне на вирусната репликация на хепатитния С вирус (HCV RNA) са изследвани 309 души, като при 117 резултатът е положителен с определен вирусен товар. От изследваните 169 са HIV позитивни лица, от които 55 са положителни за HCV RNA.

В НРЛ по **Ентеровируси** са извършени **общо 1243** изследвани на 1041 лица (вирусологични и серологични). По отношение на ентеровирусните инфекции в лабораторията са получени общо 479 материала. Извършени са 479 броя изоляции, 145 молекулярно - вирусологични (17 проби са били положителни) и 95 серологични изследвания. През периода не са изолирани полиомиелитни ентеровируси, а при 7 пациента са установени не полиомиелитни ентеровируси, нетипируеми с наличните пулове. По отношение на ВЧИ са изследвани 669 материала; 311 от пробите са изследвани по програмата за контрол и лечение на ротавирусни гастроентерити; ротавирусен антиген е потвърден в 278 проби; 92% от позитивните проби са от не ваксинирани лица. При пациентите, ваксинирани с Rotarix, е потвърдена инфекция с един или повече генотипове, които не са включени във ваксината.

В НРЛ „Рикетсии и клетъчни култури“ са постъпили за изследване **768 клинични материала от 759** пациента, като рутинните изследвания съставляват 63% от диагностичната дейност на лабораторията. Най-голям е делът на проведените изследвания за доказване на маркери на *Coxiella burnetii*: 1249 серологични и 144 броя молекулярно-генетични). През 2025 г. при 58 лица е доказана остра форма на Ку-треска Пациентите са от: София, Шумен, Кърджали, Дупница, Габрово, Хасково и Пазарджик. През 2025 г. не са регистрирани епидемични взривове от Ку-треска на територията на страната.

Проведени са 282 броя серологични изследвания за *Chlamidia pneumoniae* и 239 - за *Mycoplasma pneumoniae*; В лабораторията са извършени 166 броя изследвания за доказване на *Rickettsia conorii* и 75 броя изследвания за *Chlamydia trachomatis* IgM /IgG/IgA антитела. Позитивни за anti-*Mycoplasma pneumoniae* IgM антитела са били 11 пациенти, anti-*R. conorii* IgM антитела са открити при 20 пациента, anti-*Chl. pneumoniae* IgM – при 13 пациента. При двама пациенти е доказана хронична форма на инфекцията с развитие на ендокардит, като са изследвани повече от две кръвни проби.

В НРЛ „Херпесни и онкогенни вируси“ са постъпили **637** клинични материала от **486** пациенти. Извършени са 1947 рутинни, 81 референтни и 1090 специализирани изследвания. Преобладават ELISA тестове за доказване на специфични антитела: IgM HSV-1 – 147, HSV-2 – 140, VZV – 150, EBV – 254, CMV - 231. IgG: HSV-1 – 147, HSV-2 – 139, VZV – 113, EBV VCA – 265, авидитет – 12, EBNA - 92, CMV – 210, авидитет - 15. Активна инфекция с HSV-1 е доказана при 17 пациента, с HSV-2 - при 3, с VZV - при 31, с EBV - при 48, с CMV инфекция - при 67. С помощта на молекулярно-генетичен анализ, ДНК на етиологичен причинител е доказана в 20 проби, като честотата варира между 0.47% (HSV-2) до 3.6% (VZV).

Отдел Микробиология осигурява диагностиката на бактериални и гъбични инфекции, в т.ч. туберкулоза, атипични пневмонии, коклюш, бактериални менингити, микози и аспергилози, полово предавани бактериални инфекции а също така - и на особено опасни бактериални патогени. В отдел **Микробиология** през 2025 г. са постъпили за изследване **8898** клинични материал от **6738** лица, което е по-малко в сравнение с миналата година (10001 материала от 8545 пациента). Направени са 15822 изследвания, като преобладават специализираните (7315, 51%).

Лабораторията по векторно-предавани инфекции е извършила най-голям дял от изследванията на отдела, с общо **5860** изследвания на 2928 лица, от които 1240 референтни и 4620 специализирани. Лабораторията извършва референтни и рутинни изследвания за Лаймска борелиоза и листериоза, както и уникална диагностика на вирусни хеморагични трески, арбовирусни трески и лептоспироза.

В **НРЛ по СПИ** са постъпили 1394 клинични материала от 1269 лица. Проведени са **общо 1890** изследвания, от които 1394 рутинни за гонорея, урогенитална хламидийна и микоплазмени инфекции и сифилис, 355 референтни/потвърдителни за сифилис и 141 специализирани за сифилис, LGV и за антибиотична чувствителност на гонококи и микоплазми. Потвърдените случаи са: гонорея -66, LGV – 1, сифилис -32, вроден сифилис – 1 + 2 вероятни, урогенитална хламидиална инфекция – 62.

В НРЛ **Микози** са извършени **1931 изследвания** на 902 материала от 485 лица, като преобладават рутинните изследвания 1214, следвани от специализирани – 502 и референтни – 215.

През 2025 г. в НРЛ **„Молекулярна микробиология“** са постъпили 342 клинични материала от страната за молекулярно-генетично изследване за причинители на коклюш, паракоклюш, атипични пневмонии и бактериални менингити и са извършени **общо 1202 броя изследвания**. Доказани са положителни случаи на *Bordetella pertussis* - 6, *Streptococcus pneumoniae* в ликвор - 4, *Neisseria meningitidis* в ликвор - 14, *L. Monocytogenes* в ликвор - 1.

НРЛ **“Контрол и мониториране на антибиотичната резистентност” (НРЛ “КМАР”)** приема полирезистентни щамове от микробиологичните лаборатории на страната с цел потвърдителна диагностика и уточняване на механизмите на резистентност, както и оценка на антимикробната активност на нови или новорегистрирани антимикробни агенти.

През 2025 г. са изследвани 473 материала от 183 лица, като са **извършени общо 612 изследвания**. Потвърдени и характеризирани са 250 мултирезистентни щамове постъпили от 16 лечебни заведения.

В НРЛ **ООБИ** са потвърдени: 5 случая на бруцелоза, 20 случая на легионерска болест. Няма диагностицирани случаи на антракс, туларемия, ботулизъм, холера и чума.

Запазва се негативната тенденция за липса на изпратени щамове от околна среда за референтно изследване на холерни и не-O1 вибриони от системата на РЗИ.

В НРЛ **чревни инфекции, патогенни коки и дифтерия** са постъпили за изследване 700 изолата и материали от 1318 амбулаторни пациента. Извършени са **общо 1365 изследвания**, от които: 700 рутинни, 618 референтни и 47 специализирани изследвания

В НРЛ **по туберкулоза** са постъпили 324 клинични материала на 274 пациента за микробиологично изследване за туберкулоза, като са извършени общо 1 028 рутинни изследвания. и са изолирани: щамове *M. tuberculosis complex* на 7 пациента и 19 щамове нетуберкулозни микобактерии на 17 пациента. На 161 щамове, постъпили от цялата страна, са извършени 540 референтни изследвания (тестове за видова идентификация и фенотипни тестове за лекарствена чувствителност към противотуберкулозни лекарствени препарати).

Общо 386 са специализираните изследвания: молекулярни тестове за лекарствена чувствителност и видова идентификация на нетуберкулозни микобактерии.

В отдела е внедрен един нов диагностичен метод от НРЛ СПИ : Биоинформатичен анализ на FASTQ файлове (paired-end) от целогеномно секвениране на изолати *Neisseria gonorrhoeae*

Диагностичната дейност на **отдел „Паразитология“** се осъществява от **НРЛ Диагностика на паразитози и Лаборатория „Зооантропонози и трансмисивни**

паразитози“. През 2025 г в лабораториите на отдела са извършени **общо 3 871 изследвания** на 1 918 пациенти, като преобладават рутинните изследвания (2470) . През 2025 г. в Лаборатория „Зооантропонозни и трансмисивни паразитози“ са изследвани 241 лица с 241 клинични материала за токсокароза по методите ELISA и Western blot. Извършени са 268 анализа, 244 от тях са рутинни, а 24 – референтни. В НРЛ „Диагностика на паразитозите“ са изследвани 1 494 лица и са извършени 3018 диагностични изследвания с широк спектър от имунологични и морфологични тестове за диагностика на местни и внасяни паразитози. Най-голям дял имат ELISA тестовете за токсоплазмоза и ехинококоза и микроскопските изследвания за чревни протозои и хелминти.

През 2025 г. обемът на диагностична дейност в **отдел Имунология** е нараснал: извършени са **7334 изследвания на материали от 4870 лица** (в сравнение с 6445 изследвания на 4136 лица през 2024). В **НРЛ по имунология** са извършени 3498 референтни, (флоуцитометрично определяне на абсолютния брой на CD4 Т лимфоцити при пациенти с ХИВ инфекция със стандартен сравнителен материал); 1045 специализирани (флоуцитометрично определяне на левкоцитни популации с различни панели, определяне на цитокинов профил, IGRA тестове, алерген-специфична базофилна дегрануляция, имуноблот за специфични IgE антитела) и 2512 рутинни изследвания (общи серумни имуноглобулини и кожно-алергични проби). В **кабинет „Алергия“** са извършени 1680 консултации по желание на пациента. Платените първични прегледи са 126 бр. Извършени са общо 2655 алергологични изследвания и манипулации, в т. ч кожно-алергични проби с различни алергени, *in vitro* изследвания за диагностика на алергия, подкожни инжекции. В отдела са внедрени флоуцитометрични методи за оценка на параметри, характеризиращи имунното остаряване (митохондриална маса и мембранен потенциал).

Лечебно-диагностичната и консултативна дейност, извършвана от специализираните кабинети към отдел Вирусология, Имунология и Паразитология **е отразена на Табл.3**. През 2025 г. са осъществени общо 455 прегледа, 2115 консултации и 3100 диагностични и терапевтични манипулации.

Приходите на отдел Епидемиология и надзор на заразните болести от експертна дейност – микробиологична, химична и на инсектициди са 29 438 лв. в сравнение с 31 072 през 2024 г. (**Табл. 4**). Приходите от производство на химични индикатори са нараснали значително и възлизат на 29 425, 20 лв., в сравнение с 9750 през 2024 г. (**Табл.8**).

Във всички отдели се полагат усилия за поддържане на високото качество на предлаганите услуги. ЛИК към НЦЗПБ е акредитиран съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018 с валидност на акредитацията до 2026 г. Участието в схеми за външна

оценка на качеството (ВОК) на диагностичната дейност е задължителен елемент от системата за осигуряване на качеството на диагностичните изследвания. Всички референтни лаборатории от НЦЗПБ участват в една или повече схеми за ВОК, организирани от различни международни организации: INSTAND, СЗО, ECDC, UK NEQAS и др. **(табл.6)**. През 2025 г. референтните лаборатории са участвали в **81 различни схеми**. Получени са **72 сертификата за успешно участие**, за 9 цикъла се очакват резултати.

През 2025 г. във външен международен контрол за качество на диагностичната дейност са участвали и 7-те лаборатории от **отдел Вирусология**: НРЛ “Грип и ОРЗ” (4 професионални теста, включващи 34 проби); НРЛ «Клетъчни култури и рикетсии» (проверявана по 4 показателя); НРЛ “Хепатитни вируси” (15 маркера на хепатотропните вируси); НРЛ “Морбили, паротит, рубеола” (8 серологични показателя и 3 молекулярно-генетични теста); НРПЛ по HIV (3 показателя); НРЛ “Ентеровируси” (2 професионални теста), НРЛ Херпесни вируси (3 показателя). Всички участвали лаборатории са получили сертификати, очакват се резултати от 3 теста **(Табл.6)**. Лабораториите от **отдел Микробиология** са участвали в 30 контролни цикъла, проведени от СЗО и Европейски контролни институции. Получени са 25 сертификата за успешно участие, очакват се резултати за 5 цикъла. **Лабораторията по диагностика на местни и тропически паразитози** е участвала успешно в 2 контролни цикъла – морфологична и серологична диагностика на паразитозите, провеждани от INSTAND, Германия. **НРЛ по имунология** е участвала успешно в четири схеми на INSTAND, за всички са получени сертификати.

Основно задължение на референтните лаборатории от НЦЗПБ е да контролират качеството на съответните диагностични дейности в лабораториите от страната. От 2025 г. НЦЗПБ провежда външния контрол в един цикъл, като при необходимост се организира допълнителен цикъл за лаборатории, които не са се представили успешно. От четирите отдела са организирани общо 36 редовни цикъла и четири допълнителни. Извършен е контрол на 45 **метода / показателя**, като са регистрирани **1710 редовни участия**. В 99.2 % от случаите резултатът е бил успешен, не е издаден сертификат за 13 участия. **(Табл.7)**. В това отношение най-значителна по обем е дейността на отделите по Микробиология и Вирусология. **Отделът по Вирусология** е организирал външен контрол на **27 маркера** на вирусни инфекции, като са регистрирани **468** лаборатории от здравната мрежа, а три лаборатории са поискали повторна оценка по 7 показателя. Неуспешен резултат е получен за 22 проби от общо 1242 (1.8 %). **Отделът по Микробиология** е организирал **14 различни схеми** за контрол, като са регистрирани общо **1045 участия**. Неуспешен резултат са показали 3 лаборатории (1.4 %). **НРЛ по диагностика на паразитозите** е провела обичайните **2 контролни цикъла** за

паразитологични лаборатории от страната. Регистрирани са общо **137 участия**, всички – успешни. В рамките на Българската асоциация по клинична имунология, **НРЛ по имунология** организира и провежда ВОК за имунологични лаборатории. През 2025 г. са проведени четири схеми с **57 участия** на 33 различни лаборатории при 100% успеваемост.

В заключение: През 2025 г. обемът на диагностичната и референтна дейност са отново на предпандемичните нива. Все по-съществен дял имат референтните и специализирани, в т.ч. уникални изследвания, което съответства на мисията и на НЦЗПБ и осигурената методична и технологична база в рамките на новоизграденния **Център за компетентност** „Фундаментални, транслиращи и клинични изследвания на инфекциите и имунитета“. Грижливо поддържаната система за качество на предлаганите изследвания и организирането на ВОК за микробиологичните и имунологични лаборатории в страната са сред най-значимите постижения на НЦЗПБ.

Таблица 1: Справка за обема на референтно-диагностичната дейност по отдели

ОТДЕЛ (брой лаборатории в отдела)	Брой изследвани лица	Брой постъпили материали	Брой изследвания			
			Рутинни	Референтни	Специализирани	ОБЩО
1	2	3	4	5	6	8
Вирусология (7)	18926	19288	13748	21526	7575	42849
Имунология (1)	5148	4870	2512	3777	1045	7334
Микробиология (8)	6738	8898	4920	3587	7315	15822
Паразитология и тропическа медицина (1)	1918	2078	2470	777	624	3871
Общо за НЦЗПБ	32730	35134	23650	29667	16559	69876

Таблица 2. Сравнение на обема на референтно-диагностичната дейност в НЦЗПБ по отдели през периода 2020 - 2024 г.

Отдел (брой лаборатории)	Изследвания по години					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Вирусология (7)	95250	75 789	38 922	34427	40546	42849
Имунология (1)	3769	5987	5070	5908	6445	7334
Микробиология (8)	15816	19 856	16225	18739	19369	15822
Паразитология (1)	2196	1783	3504	4116	4219	3871
Общо	117 417	104326	63 721	63190	70 579	69876

Таблица 3 . Справка за обема и стойността на диагностичната, лечебна и профилактична дейност на кабинетите в НЦЗПБ

Отдел (Кабинети)	Прегледи	Консултации	Манипулации/ Изследвания
	-	-	-
Вирусология Приемна кабинет и НРПЛ по HIV		106	263
Имунология (Кабинет „Алергия“)	126	1680	2655
Консултативен кабинет по паразитни и тропически болести (Паразитология)	329	329	182
Общо за НЦЗПБ	455	2115	3100

Таблица 4. Справка за експертната дейност (за отдел Епидемиология и надзор на заразните болести)

Лаборатория	Видове експертизи								Общо (лв.)	
	Микробиологични		Химични		Инсектициди		Родентициди			
	Брой	Стойност (лв.)	Брой	Стойност (лв.)	Брой	Стойност (лв.)	Брой	Стойност (лв.)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Дезинфекция и стерилизация	48	26438								Общо за трите лаборатории: 29 438
Химия на ДДЦ			4	196						
Медицинска арахноентомология и зоология с дезинсекция и дератизация					10	2804				

Таблица 5. Справка за внедрените лабораторни методи

Отдел	Лаборатория	Наименование на метода	Стойност на метода по план – сметка (лв)	Акредитиран Да/Не
Микробиология	НРЛ Микози и СПИ	Микробиологично изследване за доказване на <i>Treponema pallidum</i> в клинични материали чрез PCR в реално време	-	Не
Имунология	НРЛИ	Флуоцитометрично определяне на митохондриална маса и мембранен потенциал в Т лимфоцити	-	Не

Таблица № 6. Справка за резултати от участие във външен контрол за качеството на диагностичната дейност.

24	НРЛ „Ентеровируси”	Virus isolation Proficiency testing (VIPT) 10 проби	СЗО	ноември 2025	ДА		
25		ITD/VDPV Proficiency Test	СЗО	октомври 2025	ДА		
26	НРЛ „Морбили, паротит, рубеола”	Anti-Measles virus IgM	INSTAND	юни 2025	ДА		
27		Anti-Measles virus IgG			ДА		
28		Anti-Mumps virus IgM			ДА		
29		Anti-Mumps virus IgG			ДА		
30		Anti-Rubella virus IgM			ДА		
31		Anti-Rubella virus IgG			ДА		
32		Anti-Parvovirus B19 IgM			ДА		
33		Anti-Parvovirus B19 IgG			ДА		
34		Anti-Measles virus IgM			Proficiency Test Panel WHO Region: EURO	октомври 2025	ДА
35		Anti-Rubella virus IgM					ДА
36		Anti-Measles virus IgM			WHO European regional measles/rubella laboratory network Robert Koch – Institute, Berlin Repeat testing of Measles samples	април 2025	ДА
37		Anti-Rubella virus IgM			WHO European regional measles/rubella laboratory network Robert Koch – Institute, Berlin Repeat testing of Rubella samples		ДА
38	Молекулярно доказване на морбилен вирус (<i>WHO Molecular proficiency test</i>)	WHO European regional measles/rubella laboratory network	декември 2025	Очаква се резултат			
39	Молекулярно доказване на рубеолен вирус (<i>WHO Molecular proficiency test</i>)			Очаква се резултат			
40	НРЛ Херпесни и онкогенни вируси	CMV (Ab)	INSTAND, Germany	март 2025	ДА		
41		HSV1 (Ab)		юни 2025	ДА		
42		HSV2-(Ab)		ДА			
43	НРЛ Рикетсии и клетъчни култури	Coxiella burnetii (PCR)	INSTAND, Germany	октомври 2025	ДА		

44		Chl. trachomatis (Ab)		май 2025	ДА
45		Mycoplasma pneumoniae (Ab)		октомври 2025	ДА
46		Coxiella burnetii (Ab)		2025	ДА
МИКРОБИОЛОГИЯ					
47	НРЛ Чревни инфекции, патогенни коки и дифтерия	Диагностика на S. Typhi	INSTAND	юни 2025	ДА
48		Salmonella Antimicrobial Susceptibility Testing	ECDC, RIVM	септември 2025	Очаква се резултат
49		EQA3-WGS-AMR in vitro профилиране за резистема на Salmonella и Campylobacter	ECDC, DTU	Април 2025	ДА
50		EQAS for Campylobacter, Antimicrobial Susceptibility Testing	ECDC, SSI	август, 2025	ДА
51		EQAS for Campylobacter, Идентификация фенотипно и генетично	ECDC, SSI	август, 2025	ДА
52	НРЛ ТБ	421, микроскопско изследване за КУБ	INSTAND	Септември, 2025	ДА
53		422, Културелно изследване за микобактерии			ДА
54		423, Видова идентификация на микобактерии и определяне на резистентност			ДА
55		424, Амплификация на ТВ нуклеинови киселини			ДА
56		425, Фенотипни тестове за лекарствена чувствителност/ първи и втори ред			ДА
57		426, Молекулярни тестове за лекарствена чувствителност/ първи и втори ред			ДА
58		427, тестове за лекарствена чувствителност/ на НТБ микобактерии			ДА
59		Целогеномно секвениране, анализ на 15 FASTQ			NIPHE, Билтховен
60	НРЛ Молекулярна микробиология	Bacterial genome detection - <i>Chl.pneumoniae</i>	INSTAND	октомври 2025	ДА
61		Bacterial genome detection - <i>M.pneumoniae</i>			ДА
62		Bacterial genome detection - <i>Bordetella pertussis</i>			ДА
63	НРЛ	Bakteriengenom 530 Chl. Trachomatis + N. gonorrhoeae	INSTAND e.V.	октомври 2025	ДА
64	СПИ	N. gonorrhoeae susceptibility testing panel	UK NEQAs	септ 2025	Очаква се резултат

65		Бактериална серология 311 - Treponema pallidum АК	INSTAND e.V.	май 2025	ДА
66		Euro-GASP, целогеномно секвениране, 21 двойки FASTQ файла	ECDC, Euro GASP	ноември 2025	Очаква се резултат
67	Микози	Микология 01 (Sprosspilze, Hyphomyzeten) 490	INSTAND e.V.	септември 2025	Очаква се резултат
68		Микология 02 (Dermatophyten, Hefen, Schimmelpilze) 491		декември 2025	ДА
69	НРЛ КМАР	EURGen-RefCapLab EQA	ДТУ Дания	ноември 2025	ДА
70	НРЛ КМАР	EARS NET	ДТУ Дания	септември 2025	ДА
71	НРЛ КМАР	Bacteriology, G staining, Cultivation, identification and sensitivity testing of bacteria	INSTAND	февруари 2025	ДА
72	НРЛ ВПИ	Серологична диагностика на Лаймска борелиоза (ELISA, имуноблот)	INSTAND	юни 2025	ДА
73	НРЛ ООБИ	Доказване с PCR на B. Anthracis - 542	INSTAND	октомври 2025	ДА
74		Доказване с PCR на F.tularensis, Brucella spp.- 543		ДА	
75		Outbreak scenario using water samples for Legionella testing	ECDC/EURL-PH-LEGI	октомври 2025	ДА
76		Outbreak scenario using clinical samples for Legionella testing	ECDC/EURL-PH-LEGI	октомври 2025	ДА
ПАРАЗИТОЛОГИЯ					
76	Паразитология и тропическа медицина	Морфологична диагностика на паразитози	INSTAND	април 2025	ДА
77		Серологична диагностика на паразитози		ноември 2025	ДА
ИМУНОЛОГИЯ					
78	НРЛ по имунология	213 - Имунофенотипизиране на левкоцити	INSTAND e.V	юли 2025	ДА
79		Анти SARS-CoV-2 антитела IgG		юни 2025	ДА
80		241 плазмени протеини: IgG, IgA, IgM		юли 2025	ДА
81		950 IGRA тестове за диагностика на микобактериална инфекция		октомври 2025	ДА

Таблица 7. Справка за резултати от проведен външен контрол за качество в лаборатории от здравната мрежа.

№ по ред	Наименование на теста/ програмата за контрол	Организатор на програмата от НЦЗПБ	Дата	Брой участвали лаборатории	РЕЗУЛТАТ	
					Успешен	Неуспешен
1	2	3	4	5	6	8
ВИРУСОЛОГИЯ						
1	HAV-anti-HAV-IgM	НРЛ Хепатитни вируси	04.2025	105	104	1
2	HBV-HBsAg			143	142	1
3	HBV-anti-HBsAg			44	44	-
4	HBV-anti-HBc-IgM			100	99	1
5	HBV- HBeAg			62	61	1
6	HBV- anti HBeAg			143	142	1
7	HCV-anti-HCV			31	30	1
8	HEV anti HEV IgM			79	76	3
	Общо			144 (707 маркера)	140 (698 маркера)	4 (9 маркера)
9	<i>Допълнителен цикъл</i>		06.2025	2	1	1
10	Серологична диагностика за HIV1/2 антитела	НРПЛ по ХИВ	05.2025	152	151	1
11	<i>Допълнителен цикъл</i>		05.2025	1	0	1
12	Серологична диагностика на херпесни вируси: HSV-1-IgM, HSV-1-IgG, HSV-2-IgM, HSV-2-IgG, VZV-IgM, VZV-IgG, CMV-IgM, CMV-IgG, EBV-CA-IgM, EBV-CA-IgG	НРЛ Херпесни и онкогенни вируси	05.2025	47	47	0
13	Chl. Trachomatis IgG ELISA	НРЛ Рикетсии и клетъчни култури	05.2024	45	44	1
14	Определяне на анти-морбили IgM антитела по ELISA	НРЛ „Морбили, паротит, рубеола	05.2025	79	77	2
15	Определяне на анти-морбили IgG антитела по ELISA			23	23	-
16	Определяне на анти-паротит IgM антитела по ELISA			15	15	-

17	Определяне на анти-паротит IgG антитела по ELISA			12	12	-
18	Определяне на анти-рубеола IgM антитела по ELISA			80	78	2
19	Определяне на анти-рубеола IgG антитела по ELISA			75	74	1
	Общо			79	78	1
20	Допълнителен цикъл			1	0	1
	Общо			472	463	9
МИКРОБИОЛОГИЯ						
1.	Идентификация на бактериални чревни патогени	НРЛ Чревни инфекции,	05.2025	194	194	0
2	Идентификация и серотипизиране на бактериални чревни патогени	патогенни коки и дифтерия	05.2024	46	46	0
3	Микроскопско изследване за КУБ	НРЛ ТБ	06.2025	32	32	0
4	Културелно изследване за туберкулоза			29	28	1
5	Тестове за лекарствена чувствителност			7	7	0
6	Молекулярна диагностика на ТВ			4	4	0
7	ДНК диагностика на <i>Chlamydia trachomatis</i>	НРЛ молекулярна микробиология	05.2025	8	8	0
8	ДНК диагностика на <i>Bordetella pertussis</i>		05.2024	3	3	0
9	Кожни лигавични микози	НРЛ микози	05.2025	4	4	0
10	Системни микози	НРЛ микози	05.2025	139	139	0
11	Серологична диагностика на сифилис	НРЛ СПИ	05.2025	258	258	0
12	Серологична диагностика на сифилис - допълнителен		06.2025	1	1	0
13	Култивиране, идентификация и определяне на антибиотична чувствителност	НРЛ - КМАР	07.2024	288	286	2
14	Серологична диагностика на Лаймска борелиоза	НРЛ ВПИ	06.2024	32	32	-
	ОБЩО			1045	1042	3
ПАРАЗИТОЛОГИЯ						
1	Диагностика на паразитозите – Модул 1	5200	април 2024	71	71	0
2	Диагностика на паразитозите – Модул 2	5200	ноември	66	66	0

			2024			
	Общо:			137	137	0
ИМУНОЛОГИЯ						
1	Определяне на процент и абсолютен брой на лимфоцитни субпопулации чрез флоуцитометрия	НРЛИ	май 2024	23	23	0
2	Определяне на процент и абсолютен брой на лимфоцитни субпопулации в проба с нисък брой CD4+ лимфоцити чрез флоуцитометрия		май 2024	10	10	0
3	Определяне на процент и абсолютен брой на CD34+ клетки чрез флоуцитометрия		май 2024	10	10	0
4	IGRA тестове за диагностика на микобактериална инфекция		11.2024	14	14	0
	Общо:			57	57	0

Таблица 8. Производствена дейност

Лаборатория	Продукт (диагностикум, консуматив, препарат, друго)	Брой /по план/	Брой /произведени/	Стойност в лв.
1	2	3	4	5
Химия на ДДД	Химични индикатори	8710	8254	30 827
Зооантропонозни и трансмисивни паразитози	Хранителна среда TV4	20	20	900.00
	Токсоплазмен еритроцитарен диагностикум	3	3	390.00
	Трихинелен еритроцитарен диагностикум	3	3	210.00
	Нормален заешки серум	20	20	300.00
	Хранителна среда Павлова	3	3	135.00
		49	49	9570

ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНА И ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧНА ДЕЙНОСТИ НА НЦЗПБ ПРЕЗ 2025 г.

Основни дейности на НЦЗПБ са противоепидемичната и организационно методичната работа с национални и с международни институции, чиито функции са свързани с надзора, профилактиката и контрола на заразните и паразитни болести в страната.

I. ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНА ДЕЙНОСТ

Противоепидемичната дейност на НЦЗПБ е основна при обсъждане, предлагане и въвеждане на специфични или общи контролни мерки в определени епидемични ситуации, а в сътрудничество с Европейския център за профилактика и контрол на болестите (ECDC) и със Световната здравна организация (СЗО) НЦЗПБ има съществен принос в надзора и контрола на заразните болести на европейско ниво и в глобален аспект.

В сътрудничеството си с ECDC и СЗО, НЦЗПБ изпълнява функциите на координираща компетентна институция за България: осигурява информация от епидемиологичния и микробиологичния надзор на заразните болести, за откриване на заплахи за здравето и ранното им оповестяване; за готовност и отговор при заплахата от заразни заболявания; за обучение в областта на общественото здраве и включване в системите за обучение на ECDC. Предоставя научен съвет и експертиза, осъществява комуникации, и координира дейностите на други организации и институти в страната при взаимодействието им с ECDC.

Противоепидемичната дейност се осъществява от всички отдели и лаборатории на НЦЗПБ съобразно тяхната специфична дейност, което практически се реализира чрез дейността на Националните референтни центрове (НРЦ) към НЦЗПБ.

През 2025 г. НЦЗПБ осъществи активна, обемна и интензивна противоепидемична дейност насочена към ограничаване разпространението на заразните болести в страната.

Работата беше ориентирана към извършването на специализирана диагностика, епидемиологичен анализ на заболяемостта, смъртността и леталитета от инфекциозни болести; подготвяне и разпространяване на научна информация, както и на информация с приложен характер свързана с изпълнението на противоепидемичните и профилактичните мероприятия в лечебните заведения и в обществото.

Изготвени бяха текущи анализи за разпространението на заразните и паразитните болести в България през годината, както и годишни анализи за разпространението на заразните и паразитните болести в България и изпълнението на имунизациите в страната през 2024 г., с изводи и предложения за подобряване на работата и отстраняване на пропуските в лечебните заведения и в работата с гражданите.

Съществено значение има работата с информационните системи за епидемиологичен и лабораторен надзор на грип и ОРЗ, на морбили, паротит и рубеола, на остри вяли парализи.

С участие в събеседвания и интервю по покана на електронни и печатни медии, директорът на НЦЗПБ и специалисти от всички отдели на НЦЗПБ информираха активно обществото за разпространението на ОРЗ и грип и други заразни заболявания, обект на обществен и професионален интерес, за противоепидемичните мерки изисквани и препоръчвани при всяка една от обсъжданите заразни болести, за ролята на профилактични ваксинации и ползата от тях и т.н. На своята интернет страница, НЦЗПБ поддържа актуална информация за разпространението на заразните болести и подходящите лабораторни изследвания за потвърдителна диагностика, с което помага на министерството на здравеопазването, на различни институции, медицински специалисти и граждани.

Специалистите от НЦЗПБ участват активно в работни групи на МЗ и на международни организации, изпълнявайки конкретни задачи в противоепидемичната и превантивната дейности насочени към контрола на епидемичното разпространение на заразните болести.

1. Изготвяне на периодични оперативни оценки и годишни анализи на заразната заболяемост, противоепидемичните и профилактични мерки и диагностичната дейност

Отдел Епидемиология

Секция Епидемиология, надзор и ранно повестяване на инфекциите (Секция ЕНРОИ)

извършва следните дейности:

- Изготвяне на оперативен анализ на седмичната информация за разпространението на заразни болести в РБ. Епидемиологичен бюлетин (на интернет страницата на НЦЗПБ) (52 бр.)

- Изготвяне на седмичен епидемиологичен бюлетин за разпространението на опасни заразни заболявания в страните от Европейския съюз (ЕС), Европейското икономическо пространство (ЕИП) и България. Оценка на риска. (за МЗ) (52 бр.)
- Изготвяне на годишен анализ (за 2024 г.) на заразните болести (изпратен в МЗ и публикуван на интернет страницата на НЦЗПБ).
- Изготвяне на годишен анализ на профилактичните имунизации и реимунизации в България през 2024 г. (изпратен в МЗ и публикуван на интернет страницата на НЦЗПБ).
- Изготвяне на раздели Заболяемост от заразни и паразитни болести и Изпълнение на имунизационния календар за 2024 г., в: Годишен доклад 2024 г. за състоянието на здравето на гражданите и оценка и окончателна оценка за изпълнението на Националната здравна стратегия 2024 г.
- Изготвяне на становище по План за действие към националната здравна стратегия 2030 г.
- Подготвяне на данните за секвенирани проби SARS-CoV-2 и изготвяне на файлове за GISAID.
- Изготвяне на седмични епидемиологични справки за разпространението на грип и остри респираторни заболявания за интернет страницата на НЦЗПБ и за предоставяне на МЗ. (52 бр.)
- Изготвяне на седмичен анализ на регистрираните заболявания от морбили, рубеола, епидемичен паротит (публикуване на интернет страницата на НЦЗПБ, Информационна система за събиране на данни за заболяемостта от морбили, рубеола и епидемичен паротит в Р България). (52 бр. информации).
- Анализ на изпратените от МЗ материали от тематична проверка „Прилагане на стандартни предпазни мерки (хигиена на ръцете, използване на ЛПС, почистване и дезинфекция на оборудване и околна среда) в рискови отделения, извършена в цялата страна. Анализът е изпратен в МЗ.(февруари 2025 г.)
- Изготвяне на годишен анализ на пост-експозиционната профилактика срещу бяс при хора наранени от животни през 2024 г.
- Участие в работата на НРЦ по ваксинапредотвратими болести (ВПБ) с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;

- Участие в работата на НРЦ по ИСМО с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Участие в работата на НРЦ по ППБ и вирусни хепатити с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Участие в работата на НРЦ по респираторни инфекции и туберкулоза с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Участие в работата на НРЦ по зооантропонози с епидемичен риск, нови инфекции и управление на биориска с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Участие в работата на НРЦ по инфекции, предавани с храни и води с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Участие в работата на НРЦ по векторно-предавани инфекции с отчет за 2024 г., изработване на план за работа през 2025 г. за НРЦ; изпълнение на текущи задачи през 2025 г. анализи и обсъждания;
- Изготвяне на предложение за протокол за извършване на надзор над ТОРЗ на ниво сентинелни практики и указания за попълване на разработената форма
- Презентация с анализ на резултати на тема „Епидемиологичен и вирусологичен надзор на грип и ОРЗ в България, 2021-2024 г.“, представена пред служители на МЗ и РЗИ, по време на Работна среща по проект „Подобряване на надзора на грип и други вирусни респираторни патогени чрез интегриране на всички съществуващи системи за надзор и използване на единен подход в сферата на здравеопазването на хората и здравеопазването на животните“
- Изготвяне на Информация за постигнатите резултати и предоставените услуги за първото полугодие на 2025 г. от НЦЗПБ за отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по Бюджета на Министерство на здравеопазването за първото полугодие на 2025 г. и подготовката и представянето на бюджетната прогноза за периода 2026-2027 г. в програмен формат (по области на политики/функционални области и бюджетни програми) на Министерство на здравеопазването: предоставяне в таблица от Програма № 3 „Профилактика и надзор на заразните болести” и информация за планираните дейности за указан

от МЗ период по приложените таблици (с попълнени прогнозните данни за броя на съответните услуги и допълнителна текстуална информация по показателите включени в съответните раздели.

Отдел Вирусология

По отношение на представянето на периодични анализи на заразната заболяемост в страната, осигуряването на информация по лаборатории, се осъществява, както следва:

- **НРЛ „Грип и ОРЗ”** въвежда ежеседмично резултатите от проведените диагностични изследвания за грипни вируси и вируси на ОРЗ в web-базираната Информационна система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от грип и ОРЗ в България. Информация за доказаните респираторни вируси се публикува на интернет страницата на НЦЗПБ и се изпраща ежеседмично в МЗ.
- **НРЛП по HIV** поддържа електронен регистър с новорегистрираните лица с HIV инфекция и изпраща Форма за съобщаване на случаи с установена заразеност с HIV на МЗ, съгласно Наредба № 47 от 11 декември 2009 г. за условията и реда за изследване, съобщаване и отчет на заразеност с вируса на синдрома на придобитата имунна недостатъчност. Криптирана информация от регистъра веднъж седмично се експортира до МЗ, Дирекция „Международни проекти и специализирани донорски програми“. Изпращат се „Бързи известия“ до РЗИ по местоживееене на регистрираните лица с HIV инфекция, съгласно Наредба № 21 на МЗ. Ежемесечно до МЗ, се изпраща справка за проведените изследвания за вирусен товар и резистентност на мониторираните пациенти с HIV-1 инфекция в България. Лабораторията провежда изследвания свързани със секвениране и молекулярно-епидемиологични проучвания на разпространението на HIV-1 в страната. Ежеседмично данни за новорегистрираните случаи на HIV в страната се публикуват на сайта на НЦЗПБ в „Оперативен анализ на седмичната информация за разпространението на заразни болести в РБ“.
- **НРЛ “Ентеровируси”** като част от Европейската регионална лабораторна мрежа на СЗО за надзор на полиомиелита подава в централата на СЗО ежеседмична уеб-базирана информация за случаите на остри вяли парализи (ОВП). Аналогична информация се подава в уеб-базираната „Информационна система за надзор на остра вяла парализа (ОВП) в България” на НЦЗПБ.
- Специалистите от **НРЛ “Морбили, паротит, рубеола”** докладват своевременно (случай-базирано) всички лабораторни изследвания в НЦЗПБ уеб-базираната

„Информационна система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от морбили, паротит и рубеола в България” (ИС-МПР).

- НРЛ „Хепатитни вируси“ изготвиха отчет до МЗ за изпълнението на дейностите по „Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България за периода 2021-2025 г.“
- Ежедневно се изпращат „Бързи известия“ до съответните РЗИ, съгласно Наредба № 21 на МЗ за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести за новодиагностицираните хепатити, които са в обхвата на наредбата. Референтните лаборатории на отдел Вирусология представят периодично аналитична информация/справки за лабораторно разшифрираните случаи на заразни болести.
- за интернет страницата на НЦЗПБ се подготвя и предоставя месечна информация за разпространението на поленови зърна и прогноза за следващия месец в периода март-октомври. Същата информация чрез цитиране на източника се ползва и разпространява от други интернет страници. В началото на годината се изготвя прогнозен поленов календар.

Отдел Микробиология

НРЛ Кърлежово-векторно преносими инфекции, лептоспири и листерии

Лабораторията е единствената в България, в която се уточняват лабораторно вирусните хеморагични трески – Кримската Конго хеморагична треска (ККХТ) и хеморагичната треска с бъбречен синдром (ХТБС), както и вектор-преносимите инфекции: кърлежов енцефалит и Западнонилска треска. През 2025 г. бяха установени 1 случай на ККХТ, 4 случая на ХТБС, 1 случай на ЗНТ както и внесени в страната векторно-трансмисивни инфекции - шест случая на Денга хеморагична треска.

НРЛ по туберкулоза изготви годишен отчет по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България 2021-2025.

НРЛ СПИ извършва определяне разпространението на антибиотичната резистентност при инфекции с *Neisseria gonorrhoeae* и *Mycoplasma genitalium* в България. Изготвен е и отчет по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2021-2025 г.

Отдел Паразитология и тропическа медицина

- Изготвен е анализ на паразитните заболявания в страната за 2024 г. на базата на годишните отчети на РЗИ. Анализът е предоставен на МЗ Дирекция “Обществено здраве.

- Изготвени са годишните писма до РЗИ във връзка с предепидемичния сезон за малария и трихинелоза.
- участие в изготвянето на Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите през 2024 г.
- Ежегодно ОПТМ предоставя информация на СЗО за състоянието на маларията в страната и епидемиологична информация на ECDC, по отношение на всички паразитни заболявания, подлежащи на задължителна регистрация и съобщаване.

2. Изготвяне на отчети, информации и анализи относно заразните заболявания и имунизациите в страната, изисквани от Европейския съюз и Световната здравна организация.

Отдел Епидемиология

Секция ЕНРОИ

- Извършва текуща кореспонденция и участие в оперативни срещи по въпроси, свързани с разпространението на заразни заболявания в България и ЕС/ЕИП.
- Валидиране на данните за ваксинопредотвратимите болести за 2023 г. за TESSy (ECDC)
- Преглед на данните за България в: Draft ECDC Surveillance Atlas for Hepatitis B and C for review
- Представяне на информация относно национални проекти и интервенции, свързани с промоцията на ваксините и социалното им приемане за целите на общ европейски доклад по темата: Tools and methods for promoting vaccination acceptance and uptake: a social and behavioural science approach, достъпен на: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/tools-and-methods-promoting-vaccination-acceptance-and-uptake>
- Изготвяне на информации и отчети за ваксинопредотвратимите заразни болести в България
- Изготвяне на седмични епидемиологични справки за ECDC, за разпространението на грип и остри респираторни заболявания в България с оценка на интензитета, географското разпространение и тенденциите в разпространението на ОРЗ
- Работа по въпросници, изпратени ECDC и WHO, събиращи информация за организацията на надзора и ваксинопрофилактиката при различни заразни болести :

- Updated information on RSV immunisation strategies for the 2025-26 autumn/winter season (изготвяне на информацията и изпращане)
- BG: Seasonal Influenza Vaccination Recommendation and VCRs 2024-25(изготвяне на информацията и изпращане; валидиране на предварителния общ документ)
- BG: COVID-19 vaccination recommendations for autumn 2025/26
- 2025 Diphtheria GAP Analysis, conducted by ECDC and EURL-PH-DIPE (изготвяне на информацията и изпращане)
- Information about PCV vaccine recommendations in Bulgaria and coverage data(изготвяне на информацията и изпращане)
- Bulgaria: validation of information on HPV vaccination programmes and collection of vaccination coverage data (sub-national level) (изготвяне на информацията и изпращане)
- Подготвяне на Актуализиран годишен доклад за морбили и рубеола в България през 2024 г.(Изготвяне на годишна оценка на статуса по елиминация на морбили и рубеола в страната за 2024 г.: събиране на данни, анализиране и попълване на специалната форма на СЗО)(MR verification in 2022 and Annual Status Update form for 2024)
- Изготвяне за СЗО на отчет за заразните заболявания в България през 2024 г.(WHO High Threat Pathogens Annual Reporting Form for the period January - December 2024; WHO/UNICEF JRF 2024 в частите за: ваксинапредотвратими болести, имунизации, грип и ОРЗ)
- FOR ACTION: Questions in preparation for ECDC Rapid Risk Assessment on the cryptic poliovirus detections in wastewater
- Активно участие на специалисти от отдела като контактни лица за страната от компетентната институция НЦЗПБ, за връзка, поддържане на комуникация и работа с Европейския център по контрол и превенция на заболяванията, както и с други експерти в страната (NFP по: ваксинапредотвратими болести, надзор на заразните болести, комуникация, обучение; заместващи контактни лица и оперативни контактни лица.)
- Активно участие в уебинарите на ECDC по темата за епидемиологичния надзор и противоепидемичния контрол на грип и ОРЗ и други заразни болести, както и подаването на текуща информация към TESSy (ECDC), вкл. с отговаряне на изпратени въпросници от ECDC

- Активно участие(NFP по ваксинапредотвратими инфекции) в работата на ECDC NITAG Collaboration: участие в уебинари по теми свързани с ваксинапрофилактиката и ваксиналните стратегии; участие в срещи на ECDC и WHO.
- Участие в семинари организирани от международни организации:
- Работа с ECDC EpiPulse платформа за комуникация на NFP по ВПИ- обмен на информация, тренинг и др.
- Предоставяне на данни от надзора на заразните болести посредством попълване на въпросници изпратени от ECDC и СЗО.
- Активно участие NFP(alternate) по ВБИ в поддържането на комуникацията между ECDC и компетентната институция НЦЗПБ, както и с други експерти в страната.
- Участие като NFP по вирусни хепатити в поддържането на комуникацията между ECDC и компетентната институция НЦЗПБ
- Участие като NFP(alternate) по надзор на заразните болести в поддържането на комуникацията между ECDC и компетентната институция НЦЗПБ

Отдел Вирусология

НРЛ Грип и ОРЗ изготвя отчет и анализ за активността на грипните вируси в началото и в края на грипния сезон, изисквани от ECDC и СЗО.

НРПЛ по HIV подава информация за агрегираните данни, които България публикува на сайта на Европейския център за контрол и превенция на заболяванията. НРПЛ по HIV организира и изпраща проби за секвениране по линия на Европейската комисия. Всички секвенции и метаданните от секвенирането на SARS-CoV-2 в България се публикуват в световните бази данни GISAID от сътрудници на отдел Епидемиология..

НРЛ Ентеровируси като част от Европейската регионална лабораторна мрежа на СЗО за надзор на полиомиелита преминава ежегодна акредитация от Световната здравна организация. НРЛ Ентеровируси координира, изпълнението на Глобалната инициатива за ерадикация на полиомиелита, на Националния план за поддържане на България свободна от полиомиелит и на Програмата за надзор на острият вяли парализи.

НРЛ “Морбили, паротит, рубеола” като част от Глобалната Лабораторна Мрежа на СЗО за морбили и рубеола (The WHO Global Measles/Rubella Laboratory Network), докладват ежемесечно информация за изследваните в лабораторията случаи на морбили и рубеола, в системата за събиране на информация за инфекциозните заболявания на

СЗО/ЕРБ *CISID* (Centralized Information System for Infectious Disease) и *MR-LDMS* (Measles/Rubella Laboratory Data Measure System). НРЛ докладва на вирусните секвенции и генотипове за морбили и рубеола в достъпна база данни на СЗО за морбили (MeaNS) и рубеола (RubeNS), като част от молекулярният анализ и наблюдение на двете инфекции.

Отдел Микробиология

Специалисти от **НРЛ Векторно-предавани инфекции** участваха в работни срещи и семинари, посветени на борбата със заразните болести по линия на Европейския център за превенция и контрол на болестите – годишните срещи на националните представители по микробиология и на националните представители по предавани с кърлежи инфекции.

Отдел Паразитология и тропическа медицина

ОПТМ предоставя годишна информация на СЗО за състоянието на маларията в страната и епидемиологична информация на ECDC, по отношение на всички паразитни заболявания, подлежащи на задължителна регистрация и съобщаване.

3. Осигуряване на епидемиологична информация за международни организации (СЗО и ЕС).

Подготвянето на епидемиологична информация за заразните болести в страната и подаването на същата към СЗО и ЕС е текуща дейност в НЦЗПБ, предвид статута на компетентна организация за работа с ECDC и СЗО. Специалистите от различните отдели, които изпълняват функциите на национални лица за контакт (NFP) участват в работни срещи по надзора организирани от ECDC и СЗО.

Отдел Епидемиология

Секция ЕНРОИ

Извършено е събиране на информация за организацията на надзора и ваксинапрофилактиката при различни заразни болести чрез въпросници, изпратени ECDC и WHO относно:

- Инициативи на местно ниво, свързани с подобряване приемането на ваксинапрофилактиката сред обществото

- Необходимостта от информационни материали с противоепидемични препоръки, по повод масови събирания, свързани със събития от религиозен характер (Jubilee 2025)
- Наличност и капацитет на работната сила в областта на превенцията и контрола на ЗБ на национално ниво в здравния сектор за целите на готовността
- Правни и етични въпроси за споделяне на данни и ресурсите, свързани с епидемиологични изследвания при огнища
- Проведени на местно ниво проучвания на поведения и нагласи сред обществото
- Работа по въпросници, изпратени ECDC и WHO, събиращи информация за организацията на надзора и ваксинопрофилактиката при различни заразни болести
- Активно участие в работата на ECDC NITAG Collaboration: участие в уебинари по теми свързани с ваксинопрофилактиката и ваксиналните стратегии;
Специалисти от секцията имат редовно участие в on line срещи на ECDC и WHO
Работи се текущо с ECDC EpiPulse платформа за комуникация на NFP по ВПИ-обмен на информация, тренинг и др.

Активно е участието на специалистите изпълняващи функциите на национални лица за контакт с ECDC (NFP member или заместващ) по ваксинопредотвратими инфекции, по ВБИ, по вирусни хепатити, по надзор на заразните болести и др. в поддържането на комуникацията между ECDC и компетентната институция, НЦЗПБ, както и с други експерти в страната

Отдел Вирусология

НРЛ „Грип и ОРЗ” съобщават ежеседмично резултатите от проведените изследвания за грипните вируси, SARS-CoV-2 и респираторно-синцитиалния вирус в системата EpiPulse на ECDC.

НРЛ Ентеровируси е част от Европейската регионална лабораторна мрежа на СЗО за надзор на полиомиелита. Преминава ежегодна акредитация от Световната здравна организация. НРЛ Ентеровируси координира, изпълнението на Глобалната инициатива за ерадикация на полиомиелита, на Националния план за подържане на България свободна от полиомиелит и на Програмата за надзор на острите вяли парализи.

НРЛ “Морбили, паротит, рубеола” е част от Глобалната Лабораторна Мрежа на СЗО за морбили и рубеола (The WHO Global Measles/Rubella Laboratory Network), докладват ежемесечно информация за изследваните в лабораторията случаи на морбили

и рубеола, в системата за събиране на информация за инфекциозните заболявания на СЗО/ЕПБ WIISE-MR Lab platform for submitting measles and rubella (MR) laboratory surveillance data to WHO. НРЛ докладва на вирусните секвенции и генотипове за морбили и рубеола в достъпна база данни на СЗО за морбили (MeaNS) и рубеола (RubeNS), като част от молекулярният анализ и наблюдение на двете инфекции.

НРПЛ по HIV ежегодно подава епидемиологични данни в системата TESSy на ECDC. Лабораторията съобщава получените данни по време на регистрацията и обобщава данните получени подадени от 5-те центъра за терапия на HIV в страната, както и имунния статус при първото изследване проведено в НРЛ Имунология.

Отдел Микробиология

НРЛ СПИ подготви и изпрати на информация към TESSy за регистрирани случаи на гонорея, уrogenитална хламидийна инфекция, сифилис и вроден сифилис в България за 2024 г. Подготвена и изпратена е информация към TESSy за антибиотичната резистентност при инфекции с *Neisseria gonorrhoeae* в България за 2024 г.

НРЛ ООБИ предостави информация по 9 показателя за първично докладване в почти-реално време към ECDC на случаи при български граждани развили Легионерска болест при пътуване (ЛБП) през 2025. За разлика от предходни години през 2025 се касае за българи пътували единствено на територията на страната, като своевременно са уведомявани съответните РЗИ. В два от случаите се касае за подновяване на международен клъстер на ЛБП в български хотел с периодични случаи от 2022 г. Няма данни за български случаи на ЛБП свързани с пътуване в чужбина.

Резултатите от епидемиологичните проучвания и противоепидемичните изследвания на водни проби в случаите на клъстери от ЛБП при чужди граждани през 2025 са докладвани по съответните европейски изисквания към ECDC (Form A и Form B).

Подготвена е и информация за ежегодното докладване към TESSy на диагностичната и епидемиологична информация (по 11 показателя) относно регистрираните през 2024 случаи на Легионерска болест в България.

НРЛ по туберкулоза обобщи и подаде в срок информацията получена от Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в България 2021-2025, според индивидуалните данни на новорегистрираните пациенти и тези на лечение от цялата страна за съответните отчетни периоди към системата TESSy на ECDC.

НРЛ Векторно-предавани инфекции предостави данни на ECDC относно векторно-трансмисивните вирусни инфекции – Кърлежов енцефалит, Конго-кримска хеморагична треска, Западно-нилска треска, Денга, Зика и Чикунгуня посредством EpiPulse.

НРЛ Молекулярна микробиология подава информация за потвърдени положителни случаи чрез Real Time PCR на: коклюш (*B.pertussis*), бактериални менингити (*Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, *L. monocytogenes*).

Всички референтни лаборатории участват в докладване към международните мрежи на изолирани патогени обект на лабораторен надзор.

4. Пряко участие на сътрудници на НЦЗПБ в проверки на МЗ и в разрешаването на проблеми, свързани с диагностиката, лечението, противоепидемичните и профилактични мерки при възникване на епидемични ситуации.

Отдел Епидемиология

Секция ЕНРОИ

- Извършена беше обработка на данните получени от проведена тематична проверка от РЗИ в рисковите отделения на лечебни заведения в страната, относно спазването на противоепидемични и профилактични мерки за ограничаване на разпространението на ВБИ. Резултатите са анализирани и предоставени на МЗ за ползване по предназначение.
- През цялата година се извършват документирани консултации на граждани (запитвания и отговори по ел. поща) относно имунизации; извършват се и консултации по телефона.

Отдел Вирусология

НРЛ „Грип и ОРЗ“ участва в провеждания в страната сентинелен надзор на острите респираторни инфекции, като информация за доказаните грипни и други респираторни вируси се публикува ежеседмично в Информационната система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от грип и ОРЗ в България. Под ръководството на МЗ през 2019 г. започна провеждане на надзор на тежките остри респираторни заболявания (ТОРЗ), в който участват 4 болници от страната и всички клинични материали се изследват в НРЛ „Грип и ОРЗ“. В условията на

пандемия през 2020-2021 г. надзорът на ТОРЗ не бе осъществяван. През сезони 2022-2023 и 2023-2024 г. НРЛ „Грип и ОРЗ“ участва проект, финансиран от ECDC, за провеждане на надзор на ТОРЗ в 4 болници в страната. През 2025 г. се провежда надзор на ТОРЗ в две болници в страната също с финансиране от ECDC.

- НРЛ „Грип и ОРЗ“ участва активно в диагностиката и секвенирането на SARS-CoV-2 което е от решаващо значение за лечението, надзора и предприемането на навременни противоепидемични мерки. От август 2023 г. цялогеномното секвениране на SARS-CoV-2 с определяне на генетичния вариант на вируса се извършва изцяло в НРЛ „Грип и ОРЗ“. В лабораторията се провежда също цялогеномно секвениране на грипни вируси, респираторно-синцитиален вирус и човешки метапневмовирус, като получените секвенции се депозират в геномните банки GISAID и GenBank.

НРЛ „Ентеровируси“ осъществява непрекъснат и висококачествен лабораторен надзор на всички случаи на остри вяли парализи (ОВП) сред деца и подрастващи до 15 г. Целта е да не се допусне внос и разпространение на див или ваксина-дериватен полиовирус.

- По Програмата за надзор на ОВП са получени общо 344 клинични материала от 172 пациента, изследвани по акредитираните методи за изолация на ентеровируси в клетъчни култури и за идентификация на получените ентеровирусни изолати. През 2025 г. не са изолирани полиомиелитни вируси.
- Проследява се циркулацията на не-полиомиелитни ентеровируси в страната и връзката им с редица неврологични заболявания (неясни фебрилни състояния, парези и парализи, менингити, енцефалити и др.), заболявания на сърдечно-съдовата система (миокардити и перикардити), заболявания на кожата и очите (обриви, конюнктивити, увеити).
- По отношение на диагностиката на ентеровирусните инфекции в лабораторията са изолирани на клетъчни култури 7 ентеровирусни щамове, нетипируеми с наличните пулове. В НРЛ „Ентеровируси“ рутинно се извършват вирусологични изследвания и на инфекции, причинени от други човешки чревни вируси (норо-, ротавируси и др.). По отношение на ВЧИ в лабораторията са получени общо 669 материала. По програмата за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити са получени 311 от пробите, а останалите 358 са за диагностика на ВЧИ.
- С помощта на антиген-доказващи и молекулярно-биологични амплификационни методи ротавирусен антиген се потвърди в 278 проби.

- Успешно генотипирани по гена за G протеин са 261 от пробите. Преобладаващият генотип е G4 – 108/261, 41,38 %. Смесена инфекция с повече от един G генотип е доказана в 55% от случаите. По гена, кодиращ P протеин, успешно са генотипирани 271 от доказаните ротавируси. Преобладаващият генотип е P[8], отчетен в 70% от случаите. При 11% от случаите е доказана смесена инфекция с два или повече различни P генотипа. От комбинирането на различните G и P варианти (без смесените инфекции) най-често се доказва генотип G4P[8], в 78% от случаите. Материали за генотипиране са получени от няколко региона в страната – София, Благоевград, Кюстендил, Монтана, Пазарджик, Русе, Смолян, Стара Загора, Търговище, Хасково и Шумен. Не се наблюдават значими различия в разпределението на доказаните ротавирусни генотипове в различните области, както и доминиращите генотипове.
- През отчетния период данни за ваксиналния статус има за 152 пациента, при които има доказани ротавируси. От тях, за 140 е отбелязано, че няма поставена ваксина. Само 3 пациента са ваксинирани с Rotateq и 9 с Rotarix. При ваксинираните с Rotateq има доказани ротавируси при трима пациенти, при един е установен генотип G4, но генотипирането по P е неуспешно, 1 пациент е с G4P[8] и при един е доказана смесена инфекция с повече от един генотип. При пациентите, ваксинирани с Rotarix, ротавирусна инфекция е потвърдена с генотипове, които не са включени във ваксината, както и често смесени повече от един генотип.

НРЛ „Рикетсии и клетъчни култури“ проведените изследванията за доказване на *Coxiella burnetii* маркери в проби от цяла кръв на пациенти, суспектни за Ку-инфекция са 1249 броя изследвания, от които 1105 общо за anti-*Coxiella burnetii* phase II IgM/IgG и phase I IgA/IgG антитела, както и 144 изследвания за доказване на ДНК на *C. burnetii* в проби от цяла кръв чрез real-time PCR.

- През 2025 г. при 58 лица, хоспитализирани в различни клиники на страната и амбулаторни пациенти серологично е доказана остра форма на инфекция от Ку-треска, а при 3 пациента диагнозата е потвърдена чрез real-time PCR. Пациентите са от София и Софийска област, Шумен, Кърджали, Дупница, Габрово, Хасково и Пазарджик.
- През 2025 г. не са регистрирани епидемични взривове от Ку-треска на територията на страната. При 2 пациенти е доказана хронична форма на

инфекцията с развитие на ендокардит, като са изследвани повече от две кръвни проби.

- През 2025 г. в страната не са възниквали епидемични взривове от марсилска треска, *Chlamydomphila pneumoniae* и *Mycoplasma pneumoniae*. Тенденцията при заболяванията от хламидиални инфекции се запазва, както и в предходните години. Заболелите са регистрирани през всичките месеци на годината под формата на спорадични случаи.

НРЛ „Морбили, паротит, рубеола“ - през 2025 г. са потвърдени два спорадични случая на морбили, регистрирани респективно от област Варна (1) и Перник (1). Доказан беше внос на инфекцията от Великобритания и Хърватска. Заболелите бяха лица на възраст 11 и 23 години. Секвенционният анализ показва разпространение на два морбилен генотип D8.

- В началото на годината (м. януари 2025 г.) в лабораторията бяха потвърдени и два случая на маймунска вариола, мъже на 21 и 30 г. от София. Доказан беше внос на инфекцията от Гърция, а проведенят генотипиращ PCR, потвърди принадлежност към Западноафриканския (клейд IIb) клейд на вируса.

Отдел Микробиология

НРЛ Молекулярна микробиология извършва диагностика и подава информация към РЗИ и отдел Епидемиология за потвърдени положителни случаи чрез Real-Time PCR на: коклюш (*B.pertussis*) и бактериални менингити, причинени от *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* и *L. monocytogenes*.

През 2025 г. в лабораторията са изследвани: 106 болни и суспектни за коклюш пациенти от цялата страна. От тях 6 бр. са диагностицирани като положителни за *B.pertussis*. Изследвани са 25 ликвора от менингиално болни пациенти от цялата страна. В лабораторията се доказва чрез Real-Time PCR дали се касае за инфекция, причинена от *N.meningitidis*, *S.pneumoniae*, *H.influenzae* или *L. monocytogenes*. Установени като положителни бяха: *N. meningitidis* – 14 бр.; *S. pneumoniae* – 4 бр.; *L. monocytogenes* – 1 бр.

Ръководителят на лабораторията участва в 2 съвещания на МЗ и РЗИ по проблеми свързани с ранната диагностика на менингити причинени от *N.meningitidis* и *S.pneumoniae* и генотипизирането на тези микроорганизми.

НРЛ ООБИ се включи в диагностичното обследване на проби от хора, изпратени от РЗИ и обхващащи 13 населени места в 4 области (Ямбол, Благоевград, Кърджали, В.Търново) с огнища на бруцелоза при животни. От свързаните с огнищата пациенти са диагностицирани и докладвани с бързи известия 3 (4.9%) случая на бруцелоза при хора. Останалите 2 случая на бруцелоза за 2025г са без епидемична връзка с огнища при животните, както и помежду си. През 2025г са проследени 5 пациента (3 с бруцелоза и 2 с туларемия), диагностицирани в предходни години.

Приети и обработени според европейските изисквания са 20 сигнала за ЛБП докладвани към ECDC. Те засягат граждани на 9 европейски страни и са свързани с 12 места за настаняване от 6 области в България. Четири от локациите са свързани със случаи в предходни години, а 3 – с активни кълстери към момента. Проблемна ситуация продължава да съществува при случаи на граждани от Великобритания, за които не се докладва към ECDC, респ. България и за които разбираме едва когато се завеждат съдебни иски.

НРЛ по туберкулоза участва в кампанията „Седмица на отворените врати за туберкулоза“, в периода 24-28 март 2025г., организирана МЗ и НП по туберкулоза.

Чрез попълване на анкетни карти и бързи тестове за качествено откриване на анти-ТВ антитела (IgG, IgM и IgA) в проби от цяла кръв, серум или плазма, доброволно на скрининг за туберкулоза се подложиха 66 граждани разбрали за кампанията от средствата за масова информация. Имаше и участие в 2 работни срещи на МЗ и РЗИ по проблеми свързани с превенция и контрол на туберкулозата в България.

Отдел Имунология

Всички дейности на **НРЛ по имунология** имат дългосрочен противоепидемичен ефект в рамките на програмите Превенция и контрол на ХИВ/СПИ и Превенция и контрол на туберкулозната инфекция към МЗ.

НРЛИ изпълнява дейности по ПО4 „Осигуряване на качествено проследяване, лечение, грижи и подкрепа на хора, живеещи с ХИВ“. НРЛИ е основното звено, извършващо имунологичен мониторинг на диагностицираните лица с ХИВ-инфекция, като заедно с това оказва методична помощ и контролира дейността на още 4 лаборатории, извършващи аналогична дейност (към университетските болници в Пловдив, Варна, Плевен и Стара Загора). Освен това в НРЛИ се поддържа електронна база данни за имунологичния мониторинг на пациентите с ХИВ/СПИН от цялата страна.

До 31.12.2025 г. са извършени 3777 изследвания на имунния статус на пациенти с хронична ХИВ инфекция, регистрирани в специализираното отделение за пациенти с имунен дефицит към СБАЛИПБ проф. Иван Киров, София. От тях 3521 или 93 % са изследвания на пациенти, провеждащи специфична антиретровирусна терапия. Пациентите, провеждащи терапия, са се явили средно 2 пъти на контролно изследване през годината, а пациентите, които не са били на терапия - 1,5 пъти. Анализът на извършените изследвания показва, че пациентите, регистрирани в специализираните отделения и получаващи ART се проследяват сравнително редовно, като всеки от наблюдаваните през периода има поне по едно вирусологично и / или имунологично изследване. Наблюдаваните през 2025 пациенти, получаващи ART, имат задоволителен имунологичен отговор на терапията, като делът на пациентите „извън опасност“ ($CD4AC > 350$), лекувани без прекъсване една година е 91.8 %. В същото време само 73.5 % от пациентите с възстановен $CD4AC$ и са с нормализиран $CD4/CD8$ индекс (>0.9). На практика това означава, че при около една трета от пациентите, получаващи ART, има данни за персистиращо имунно възпаление и повишен риск от инфекциозни и неинфекциозни усложнения.

Важно противоепидемично значение има определянето на абсолютния брой $CD4$ Т лимфоцити при поставянето на диагнозата ХИВ инфекция, тъй като този показател е определящ за по-нататъшното клинично поведение и до голяма степен може да мотивира пациента за проследяване и лечение. До 31.12.2025 г. е изследван имунният статус на 256 новооткрити лица с ХИВ инфекция. Тревожен е фактът, че все още значителен процент от пациентите се откриват в състояние на напреднал имунен дефицит: през 2025 г. 33 % от новооткритите ХИВ+ лица са били с $CD4AC < 200$ клетки/мкл в сравнение с 39% през 2024 г., а 58 % - с $CD4AC < 350$, в сравнение с 59% през 2024 г).

През 2025 г. отделът е учствал в изпълнението на две възлагателни заповеди по НП ПКХС: за осигуряване на диагностикуми за имунологичен мониторинг на ХЖЖ, в т.ч. провеждане на процедура по ЗОП и разпределение на закупените диагностикуми и консумативи; за осъвременяване на информационната система за проследяване и лечение на лицата с ХИВ инфекция. По първата заповед са закупени и доставени 5750 теста за флоуцитометрично определяне на абсолютния брой на $CD4+CD3+$ и $CD8+CD3+$ лимфоцити, както и консумативи на обща стойност 317 727, 90 лв. и е осигурен имунологичният мониторинг през първото полугодие на 2026 г.. По втората заповед е

изготвено работно задание и въз основа на три оферти е избран изпълнител, с който е сключен договор със срок на изпълнение 31 март 2026 г.

В рамките на НП за превенция и контрол на туберкулозата в Република България 2021-2025 г., с Възлагателна заповед РД-01-262 / 13.06.2025 на НЦЗПБ е възложено организирането и изпълнението на дейности по ПО 2. СИ 3: Подобряване на инфекциозния контрол и гарантиране на биологично безопасни условия на работа, а именно: Дейност 4: Осигуряване на безплатно профилактично изследване за здравни работници в рискови условия с имунологичен тест (IGRA). До 19.11.2025 г. са получени проби, проведени изследвания, изготвени и изпратени резултати на изявилите желание 196 лица от подлежащия на изследване персонал. Изследваните здравни работници са 166 жени и 30 мъже на средна възраст съответно 52 (23 – 74) г. и 44 (22 – 69) г., от които: 44 лекари, 2 друг висш немедицински персонал, 71 медицински сестри, 34 лаборанти, 34 санитарни и 11 души административен персонал. От тях 82 (42%) се изследват за пръв път. Получените резултати са както следва: 48 положителни (24.5%), и 148 (75.5 %) - отрицателни. Тази година не е имало неопределени резултати. Установената честота на латентна инфекция с *M. Tuberculosis* е значително по-ниска от установената в предходните скринингови изследвания (35 – 45%). От положителните резултати 15 (31%) са на донори, които се изследват за пръв път. В 10 случая се наблюдава конверсия, т.е. позитивиране на негативен резултат от предходно изследване, а при 23 се отчита трайно положителен резултат. От всички трайно позитивни служители само 14 (61%) са преминали рентгеново изследване, а едва 5 (22 %) от тях са провели профилактична терапия.

5. Изготвяне и предоставяне на обществеността на информация, касаеща конкретни епидемични ситуации или разпространението и начините на предпазване при социално-значими заразни заболявания (популярни статии във вестници, радио- и телевизионни предавания).

Отдел Епидемиология

- Подготовка на информация относно грипния сезон за интервю на Директора пред bTV, излъчено през януари 2025 г.
- Подготовка на интервю на тема текущото развитие на грипната епидемия и прогнози за сезона за публикация от economy.bg

- Подготовка на материал за интервю на тема грип и ОРЗ, публикуван във Фрамар.бг
- Участие в репортаж на „По света и у нас“ по БНТ относно риска от инфектиране с *Vibrio Vulnificus*, 24.07.2025 г.
- Изготвяне на отговор на писмо от пациентка с псориазис и притеснения относно риска от инфектиране с *Vibrio Vulnificus*
- Подготовка на материал за интервю по повод нарастване на случаите на COVID-19 през 35 календарна седмица на 2025 г., публикуван във вестник „Етрополе за хората“
- Отговор на въпроси от Fakti.bg относно епидемичната ситуация, причинена от COVID-19
- Изготвяне на отговор на писмо от гражданин, пътуващ до Саудитска Арабия, Кувейт, Катар и Бахрейн, относно необходими и препоръчителни ваксини.
- Изготвяне на отговор на писмо от гражданин, пътуващ до Панама относно необходимост за поставяне на ваксина срещу жълта треска
- Отговор на запитване за имунизация срещу грип на дете на 11 години
- Отговор на въпроси относно прилагането на менингококова ваксина и видове ваксини
- Интервю за Дарикнюз (Дървеници у дома: Неравна битка или успешна контраатака) <https://www.novjivot.info/2025/06/25/dyrvenici-u-doma-neravna-bitka-ili-uspeshna-kontraataka/303162/> Подготвен материал към вестник „24 часа“ за проблема с постелните дървеници

Отдел Вирусология

Специалисти от референтните лаборатории на отдела са участвали в:

- телевизионни и радио предавания, обсъждащи различни аспекти на инфекцията със SARS-CoV-2 и грипната обстановка в страната.
- в Световния ден за борба с хепатита, който се отбелязва всяка година на 28 юли. с подготвен материал, публикуван на веб-страницата на НЦЗПБ. Съвместно с МЗ и РЗИ се организираха дни на безплатно доброволно тестване за хепатити В и С по време на кампанията. Положителните проби от серологичните изследвания в РЗИ бяха изпратени за потвърждение и определяне на вирусен товар с PCR методи в НРЛ „Хепатитни вируси“.

- телевизионно предаване „Пулс“ на Нова Телевизия относно есенните инфекциозни заболявания, както и в радио предаване „Доктор здраве“ на Радио Веселина относно лечението и профилактиката на варицелата.
- интернет предаване за популяризиране на поленовите календари и тяхната полза за пациентите със сенна хрема и за специалистите лекари-алерголози. През периода март-октомври предоставя ежеседмична поленова информация към телевизионни предавания. Предоставя прогнозен годишен поленов календар към Българско Дружество по алергология.
- интервю за телевизията във връзка с 1-ви декември – Световен ден за борба с HIV/СПИН.

Отдел Микробиология

НРЛ Молекулярна микробиология. В сайта на БАМ (www.bam-bg.net) в раздела за ваксинопредотвратимите заболявания редовно популяризира актуална информация и важни аспекти от начините на предаване, инфектиране и диагностиката на коклюша - важно социално-значимо заболяване, касаещо всички възрастови групи от населението

НРЛ Векторно-предавани инфекции. Специалистите от лабораторията редовно предоставят на широката общественост информация относно рисковете и последствията след ухапване от кърлеж, както и начините за отстраняване и профилактика.

НРЛ по туберкулоза. Изготвена беше ежегодна информация, посветена на международния ден за борба с туберкулозата – 24 март 2025г., качена на сайта на НЦЗПБ. По този начин беше информирана обществеността за епидемичната ситуация в България – заболяемост, брой ТБ случаи годишно, нови ТБ случаи, случаи с белодробна туберкулоза, M/XDR-ТБ, туберкулоза и HIV, както и микробиологичната диагноза в страната.

II.ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧНА ДЕЙНОСТ

- 1. Участие в разработването на инструктивни материали и наредби на МЗ в областта на диагностиката и контрола на заразните болести**

Отдел Епидемиология

- Участие в работна група за изменение и допълнение на Наредба № 2 за реда и организацията на профилактиката и контрола на ВБИ(от 2005 г.).(Заповед № РД-

02-100 от 10.05.2024 г. на министъра на здравеопазването) и изготвяне на конкретни текстове за приложения към същата наредба(писмо от МЗ № 91-00-17/21.11.2024г.)

- Изготвяне на становище във връзка с публикуван на сайта на МЗ за обществено обсъждане „Проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2018 г.“
- Изготвяне на предложения за мерки за ефективно проучване и лабораторна диагностика на инфекции с множествен механизъм на предаване, и предложение за внедряване на специфични карти за епидемиологично проучване на случаи на бруцелоза, туларемия, Ку-треска и листериоза, които отразяват спецификите на епидемичния процес при тях (отг. на писмо на МЗ 33-08-97/02.07.2025 г.)
- обсъждане на Методическото ръководство за надзор над грипа (работна среща по проект „Подобряване на надзора на грип и други вирусни респираторни патогени чрез интегриране на всички съществуващи системи за надзор и използване на единен подход в сферата на здравеопазването на хората и здравеопазването на животните“); представяне на материал относно Модул „Случай-базиран надзор на ТОРЗ“ от „Информационната система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от грип и ОРЗ в България“.

Отдел Вирусология

- участие в разработването на нова Наредба за реда на изследване и съобщаване на заразеността от HIV и разработването на Ръководство за КАБКИС в страната; Наредба за КАБКИС; Ръководство за общопрактикумащи лекари и гинеколози (участие в работата на Експертния съвет по СПИН към МЗ)

Отдел Паразитология и тропическа медицина

- изготвяне на писмени инструкции до РЗИ относно превенцията и контролните мерки при възникване на внос на малария и епидемични взривове на трихинелоза.

Отдел Имунология и алергология

- участие в организирането и реализирането на дейности по СИ 7. „Премахване на дискриминацията спрямо ХЖХИВ в лечебните заведения“ от НП за превенция и контрол на ХИВ и СПИ.

- На сайта на НЦЗПБ и МЗ са публикувани Указания за поведение на общопрактикуващи лекари и акушер- гинеколози при среща с хора, живеещи с HIV; както и кратки насоки за не-специалисти, озаглавени „Поведение при положителен резултат за ХИВ“.

2. Участие в комитети, експертни съвети, комисии на МЗ

2.1. Участие в национални комитети, експертни съвети, комисии и работни групи на МЗ:

Отдел Епидемиология

- Участие на д-р Н. Владимирова като национален технически координатор по двугодишното споразумение между МЗ и регионален офис на СЗО в програмна област ваксинапредотвратими болести (със заповед на МЗ - участие в изготвяне на предложения до МЗ за работа по конкретни задачи в програмната област ВПБ)
- Участие в Научния съвет на НЦЗПБ (д-р Г.Каменов, д-р Н. Владимирова);
- Участие в работата на Етичната комисия на НЦЗПБ (д-р Н. Владимирова);
- Участие в работата на Комисията по лечебно-диагностична дейност при НЦЗПБ - участие в изготвянето на отчета по лечебно-профилактичната и експертната дейности на НЦЗПБ:
- Участие в НРЦ при НЦЗПБ:
- Ръководител на НРЦ ВПИ(ваксинапредотвратими инфекции) (д-р Н. Владимирова)
- Участие в работата на НРЦ -респираторни инфекции и туберкулоза
- Участие в работата на НРЦ по инфекции, свързани с медицинското обслужване
- Участие в работата на НРЦ по полово-предавани болести, ХИВ/СПИН и вирусни хепатити
- Участие в XI Експертна среща по ваксинапрофилактика, 28 февруари 2025 г. , София, Сан Стефано плаза, ул. „Сан Стефано“ 22, ет. 2.
- Участие в работна група за изготвяне на техническите изисквания и критериите за подбор за провеждане на обществена поръчка с предмет: „Избор на изпълнители за осигуряване на навременно организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната през 2026 г.“ (Заповед на министъра на здравеопазването № РД 11-354/19.08.2025).

- Участие в работна група за изготвяне на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2005 г. за реда за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции - Заповед № РД-02-100/10.05.2024 г.
- Участие в експертен съвет по биоциди: общо в 14 заседания; Изготвени са 177 становища и 171 разрешения за предоставяне на пазара на биоциди (специалисти от секция ДДД на отдел Епидемиология)

Отдел Вирусология

- Членство и участие в работата на Експертния съвет по медицинската специалност „Вирусология“ към МЗ (проф. д-р Н. Корсун доц. И. Алексиев,)
- Членство и участие в работата на Експертния консултативен съвет към МЗ по изготвяне на ръководството за лечение на COVID-19 (проф. д-р Н. Корсун)
- участие в работата на Работна група, определена със заповед № РД-02-89-280621 на министъра на здравеопазването за изготвяне на проект на наредба по чл. 60, ал. 5 и чл. 61, ал. 17 от Закона за здравето(проф. д-р Н. Корсун)
- участие в работата на Държавната изпитна комисия за провеждане на държавни изпити за специалност „Вирусология“ (проф. д-р Н. Корсун , доц. И. Алексиев, доц. П. Генова-Калу, доц. С. Крумова)
- участие в работни групи в МЗ за осигуряване на диагностични тестове за изследване на HIV.
- участие в работата на Експертния консултативен съвет по „Националната програма за превенция и контрол на вирусни хепатити 2021-2025 г.” (д-р Тенев и гл. ас. Елица Голкочева – Маркова, дб.)
- участие в работната група (заповед РД-02-33/05.03.2025 на МЗ) по изготвяне на проект на „Национална програма за превенция и контрол на вирусни хепатити 2026-2030 г.” Програмата беше изработена и проекта беше внесен в МЗ в края на месец май 2025 г. (д-р Тенев и гл. ас. Елица Голкочева – Маркова, дб.)
- участие във ведомствена електронна група между МЗ и Министерство на земеделието, храните и горите за прилагане на мерки по ограничаване и ликвидиране на зоонози на територията на Р. България (доц. Петя Генова-Калу)

Отдел Микробиология

- участие в работата на Консултативен съвет по ХИВ/СПИН и сексуално предаваните инфекции (д-р Ива Филипова)

- участие в подготовката на проект на нова национална програма за превенция на СПИ (2026-2030 г.) (д-р И. Филипова)
- участие в международен консултативен съвет към МЗ, отговорен за дейности по планиране на готовност и реакцията при серозни трансгранични заплахи за здравето, причинени от заразни болести, биологични агенти и заплахи с химичен, екологичен или неизвестен произход. (д-р Ким Нгок)

Отдел Паразитология и тропическа медицина

- Проф. Райнова и доц. Харизанов са членове на експертния съвет по Медицинска паразитология към МЗ, като проф. Райнова е главен координатор на експертния съвет.

Отдел Имунология и алергология

- проф. д-р Мария Николова е председател на Консултативния съвет по ХИВ и СПИ (проведени три заседания на КС по ХИВ и СПИ)
- участие в подготовката на проект на нова Национална програма за превенция на ХИВ и СПИ през периода 2026 – 2030 г. (проф. д-р Мария Николова)
- член на Консултативния съвет по туберкулоза (проф. д-р Мария Николова)
- член на Управителния съвет на Българската асоциация по клинична имунология(проф. д-р Мария Николова)
- участие в изготвянето на Стратегия за опазване на имунното здраве в Р България и предложения до МЗ за актуализиране на нормативни документи, в т.ч. НАРЕДБА № 8 и НАРЕДБА № 9/2019 на МЗ във връзка с включване на задължително профилактично изследване на серумното ниво на имуноглобулини G, M, A за ранна диагноза на антителни дефицити в Наредба 8/2016 за профилактични прегледи и диспансеризация. (проф. д-р Мария Николова)

2.2. Участие в международни комитети, експертни съвети, комисии, работни групи и съвещания.

Отдел Епидемиология

Специалистите епидемиолози в отдела са определени за член (титуляр или заместник) в работни групи към Европейската комисия или като контактни лица на национално ниво, отговарящи за координиране действията на национално ниво с

Европейския център по превенция и контрол на заболяванията. Обобщено се отчитат следните дейности през 2025 г.

Изпълнявани функции към ECDC и СЗО от специалисти от секция ЕНРОИ:

- национален координатор (заместник) на координационен компетентен център за страната към ECDC
- национално контактното лице за страната към ECDC (титуляр) за надзора на заразните заболявания
- национално контактното лице (alternate) за страната в ECDC за грип и други респираторни заболявания
- национално контактното лице за страната към ECDC (титуляр) за обученията в сферата на общественото здраве
- национално контактното лице за страната към ECDC (заместник) за комуникация
- контактното лице при планиране на готовността за грипна пандемия (заместник) в съвместна работна група на ЕС и СЗО
- контактното лице (заместник) на национално ниво, отговарящо за координиране на работата с Европейския център по превенция и контрол на заболяванията по вътреболнични инфекции
- контактното лице (титуляр) на национално ниво, отговарящо за координиране на работата с Европейския център по превенция и контрол на заболяванията по ваксинапредотвратими болести
- национално контактното лице (alternate) за страната в ECDC по надзор на ХИВ, СПИН, хепатити В и С.
- представител на страната в редакционния борд на научното списание Eurosurveillance

Някои конкретни дейности на специалисти от секция ЕНРОИ на международно ниво са следните:

- участие в Междуправителствена работна група на държавите-членки на Световната здравна организация (СЗО) за съгласуване на Анекса по член 12 „Достъп до патогени и споделяне на ползи“ (PABS) от Международното споразумение за превенция, готовност и реакция на пандемии, прието в рамките на 78-та сесия на Световната здравна асамблея
- участие в Комитет по биоцидни продукти към Европейска агенция по химикали (BPR-ECHA).

- участие (заместник-делегат) в Комитета по трансграничните здравни заплахи (Committee on serious cross-border threats to health)
- участие в обсъждания и действия по готовност и отговор на грипна пандемия (заместник), към Комитета за здравна сигурност на ЕС
- участие в онлайн събитие: Изслушване по темата „Здравна сигурност и готовност за извънредни ситуации“ за разработването на Европейска работна програма 2 (European Programme of Work 2 – EPW 2), 7 март 2025
- участие в Годишна среща на държавите от Югоизточна Европа по грипа, организирана от SECID, 3-6 юни 2025 г.
- участие в работна среща относно полово предавани заболявания, Стокхолм, 11-12 юни.
- участие в Годишна среща на редакционния борд на научното списание Eurosurveillance, 16-17 октомври 2025 г.
- участие в годишна среща на контактните точки по обучение към ECDC, Варшава, Полша, 18.11.2025 г.
- участие в годишна среща на контактните точки по надзор към ECDC, Стокхолм, Швеция, 7-8 октомври 2025 г.
- участие в работна среща по надзор чрез системите за е-здраве, организирана от ECDC, Стокхолм, Швеция, 8-9 октомври 2025 г.
- участие в работна среща на комуникационните експерти по EU-JAMRAI-2, Брюксел, Белгия, 29-30 септември 2025 г.
- изготвяне на становище във връзка с писмо с вх. № 04-22 от 05.05.2025 г. от Посолството на Р. България в Париж относно проект на доклад на ОИРС на тема „Икономика на готовността и реагирането при пандемия“
- изготвяне на становище по повод писмо № 48-04-63/04.07.2025г., относно консултации по проекти на документи за 75-тата сесия на Регионалния комитет на СЗО за Европа
- изготвяне на становища и редакции на текст относно предложени формулировки на международния документ по механизма PABS (Pathogen Access and Benefit-Sharing System)
- изготвяне на предложения за включване на дейности в проекта на Двугодишно споразумение за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Регионалния офис на Световната здравна организация (СЗО) за Европа за 2026-2027 г.

- Подготовка на позиция по материалите от дневния ред за 156-тата сесия на Изпълнителния съвет на СЗО, 3-11 февруари 2025 г., Женева, Швейцария: Сформиране на позиция по тема 16. Работата на СЗО при извънредни ситуации в областта на здравеопазването - Укрепване на доказателствената база за мерки в областта на общественото здраве и социалната сфера, по чернова на резолюция
- Подготовка на позиция по материалите от дневния ред за 156-тата сесия на Изпълнителния съвет на СЗО за превенция и контрол на конкретни приоритетни групи от заболявания, 3-11 февруари 2025 г., Женева, Швейцария
- Подготовка на експертно становище за обсъждане на доклада на Генералния директор на СЗО (ЕВ156/10) по Глобалната пътна карта за справяне с менингита до 2030 г. от дневния ред за 156-тата сесия на Изпълнителния съвет на СЗО, 3-11 февруари 2025 г., Женева, Швейцария
- Подготовка на позиция относно работата на СЗО при извънредни ситуации, към дневния ред за 156-тата сесия на Изпълнителния съвет на СЗО, 3-11 февруари 2025 г., Женева, Швейцария
- Становище относно Първия проект на Европейска работна програма 2 (European Programme of Work 2) на Регионалния офис на СЗО за Европа
- участие в работни срещи организирани от ECDC по теми отнасящи се до епидемиологичния надзор, превенцията и контрола на заразните болести: online conferences of the Respiratory Virus Laboratory Network(meetings are planned to occur once a month to discuss SARS-CoV-2, influenza and other respiratory pathogens' laboratory related topics and to exchange information.; Regular Scientific breakfast seminars on avian influenza, etc.
- участие в NITAG Collaboration Annual Meeting , 2025 и всички онлайн срещи през годината организирани от секретариата на NITAG Collaboration (ECDC NITAG scientific webinar on pneumococcal vaccination, 28th May 2025
- участие в VESRA twinning exchange with Robert Koch Institute (RKI),9-11 декември 2025
- участие в прегледа на draft manuscript on The current state and readiness of hospitals throughout Europe for automated healthcare-associated infection surveillance
- участие в годишна среща One-Health Vectornet Entomology Network 2nd annual meeting – OPEN to observers, организирана от ECDC, 25-27.11.2025 г.
- участие в семинар на тема „Надзор и контрол на векторите на Западноилска треска и на инвазивни видове комари от род Aedes“, организиран от DG-SANTE

(Directorate-General for Health and Food Safety), DG-HERA (Health Emergency Preparedness and Response Authority), ECDC и VectorNet Consortium. На семинара е представен доклад на тема: MOSQUITO SURVEILLANCE AND CONTROL IN BULGARIA (2020 – 2024). 25-27.06.2025 г.

- участие в билатерална среща относно въвеждането на програмата за обучение на ECDC ЕРИЕТ в България и насрочени дати за посещение от тяхна страна.
- участие в информационните срещи на ECDC ECDC-MS Roundtable Meetings (на всеки две седмици)
- изготвяне на становище относно участие РБ: CBHT Regulation - Delegated Act on Art. 14(7) – Concerns
- и други

Отдел Вирусология

- участие в работната група по ваксини (EVASG) към Европейското дружество по клинична микробиология и инфекциозни болести (ESCMID), (д-р П. Великов е секретар на работната група)
- членство в комитета по образование (CfE) към Европейското дружество по детски инфекциозни болести (ESPID) (д-р П. Великов е член и организатор на обучителен семинар Walter Marget workshop (WMW))

През 2025 г. сътрудниците от отдел Вирусология взеха активно участие в семинари и работни срещи в чужбина, включително и такива организирани от СЗО.

- Annual Meeting of the National Focal Points for Microbiology, ECDC, 30 септември - 01 октомври 2025
- Техническа среща - Респираторни вируси, 5-6 ноември 2025 г., Солна, Швеция (Virology technical meeting, 5-6 November 2025, Solna, Sweden), ECDC.
- работна среща на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията на тема: Напредък на ЕС/ЕИП към Цел 3.3 за устойчиво развитие: Преглед и бъдещи стъпки по отношение на HIV, вирусните хепатити, туберкулоза и СПИ.
- ECDC: „Семинар за моделиране на HIV”

Отдел Микробиология

Изпълнявани функции към ECDC

- контактното лице на Европейската програма за надзор на гонококовата антибиотична резистентност (Euro-GASP) към Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC).
- контактното лице (заместник) за епидемиологичен надзор на сексуално предаваните инфекции (СПИ) (STIs Surveillance Focal Point, alternate),

Участия в следните международни съвещания:

- ECDC – Networking/ FOVEZ - FWD-Networks Annual Meeting MET-000273, Stockholm, Sweden, 16-18.09.2025.
- Участие в работна група „Вибриози“, създадена от мрежата за инфекции предавани с храни и води (FWD-Networks).
- EURL-PH-HEZB (EU Reference Laboratory for Public Health on high-risk, emerging and zoonotic bacterial pathogens): First Meeting, date 26-27 June 2025, Berlin, Germany.
- Участие в обучителна визита, организирана от Европейската референтна лаборатория по обществено здраве за високорискови, нововъзникващи и зоонозни бактериални патогени (EURL-PH-HEZB), Стокхолм, Швеция, 25-27 ноември 2025
- участие в среща на мрежата европейските референтни лаборатории по туберкулоза на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC), 17-19 септември 2025 г. София (гл.ас. Ю.Атанасова НРЛ по туберкулоза)
- участие в среща на мрежата за сексуално предавани инфекции на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC), 11-12 юни 2025 г. Стокхолм. Венелина Миланова

Отдел Паразитология и тропическа медицина

- представител за България в ентомологичната мрежа на VectorNet.(гл. ас. Огнян Миков)

Отдел Имунология

- контактното лице на национално ниво (титуляр), проф. д-р Мария Николова отговарящ за координиране на работата с Европейския център за превенция и контрол на заболяванията по Туберкулоза (Програма ТВ) (Tuberculosis - TB Programme):

3. Научно-методично ръководство на РЗИ и лечебната мрежа

Отдел Епидемиология

- изготвяне на Предложение за структура на Годишния отчет на РЗИ и анализа на изпълнението на дейностите по имунопрофилактиката (отчита се като внедряване)
- изготвяне на Указания за структурата и съдържанието на годишните отчети и анализи, които РЗИ изготвят по надзора на заразните и паразитните болести (отчита се като внедряване)
- подготвяне на указания с приложения за представяне на годишен отчет на РЗИ за ИСМО (отчита се като внедряване)
- отговор на писмо с вх. №023-688/16.05.2025 г. във връзка с постъпила молба за предоставяне на данни относно имунизационно покритие на национално и регионално ниво по изброени показатели от МУ-Варна
- подпомагане провеждането на семинара "Мозаична рамка за готовност за пандемия и за подобряване на националния надзор над респираторните вируси в България"
- анализ по искане на МЗ на установеното в проведена през 2024 г. от РЗИ в 28 области на страната тематична проверка за „Прилагане на стандартни предпазни мерки (хигиена на ръцете, използване на ЛПС, почистване и дезинфекция на оборудване и околна среда) в рискови отделения (отделения по изгаряне и термична травма, ОАИЛ/КАИЛ, урология, неонатология) “- Доклад с вх. № 415/18.03.2025 г. . Изводите и направените препоръки са предоставени на МЗ с цел да бъдат използвани в работата на РЗИ по контрола на ВБИ.
- обследване на UV (бактерицидни) лампи, използвани за дезинфекция на въздух и повърхности в МБАЛ- Търговище - *Протокол от изпитване № 25/27.05.2025 г.*
- изготвяне на консултативен материал за мерките за контрол на кърлежите и ограничаване на огнища от Кримска-Конго хеморатгична треска.
- изготвяне на становище относно дейности с предмет „Избор на изпълнители за осигуряване на навременно организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната през 2025 г.“ (становището е изготвено въз основа на протокол от обработка на ДДД-1 ООД).
- изготвяне на становище по сигнал за наличие на случаи на пострадали граждани от паяк от вида *Loxosceles rufescens* (отговор на писмо на Министерство на околната среда и водите № 48-00-335/09.05.2025 г.

- консултация на РЗИ област София, РЗИ Варна и РЗИ София град за пръскането срещу комари на държавни територии.
- консултации на лица, оторизирани да извършват и контролират ДДД дейности, относно методите и средствата за контрол на гризачи с медицинско значение и ДДД обработките в страната.
- Определяне на сентинелната извадка за наблюдение на грип и ОРЗ за новия грипен сезон 2025–2026 г. в областните градове на страната и използване на количествени показатели за определяне на интензивността на епидемичния процес в 28-те области на страната;

Отдел Вирусология

- оказване на методична помощ на лекарите от РЗИ и лечебната мрежа относно правилното вземане, съхранение и транспортиране на клинични проби при провеждане на сентинелен надзор на ОРИ и ТОРЗ, както и за диагностика на SARS-CoV-2. Провежда обучение на биолози и лекари от лабораториите в страната, извършващи изследвания за SARS-CoV-2 с Real Time RT-PCR.
- участие в работата на Столична комисия за освобождаване на деца от имунизации и реимунизации по временни и трайни медицински противопоказания през 2025 г. (д-р П. Великов, член на комисията)

Отдел Микробиология

НРЛ Чревни инфекции, патогенни коки и дифтерия поддържа връзка с всички микробиологични лаборатории в страната и при нужда оказва необходимата организационно-методична помощ.

Лабораторията поддържа постоянна готовност за изолиране и идентифициране на дифтерийни бактерии, както и за изследване за здраво заразноносителство на лица, желаещи да придобият българско гражданство, според изискванията на Министерство на Правосъдието.

Консултации на здравната мрежа по повод на конкретни епидемични ситуации

Отдел Епидемиология

- проверка на данни за заболяли от коклюш и указания на 9 РЗИ как да подготвят отчетането на случаите по възрастови групи и имунизационен статус

- проверка на данни за заболели от морбили и указания на РЗИ Варна как да подготвят отчитането на случаите по възрастови групи и имунизационен статус
- подготвяне на таблица за попълване на данните за случаи на Денга докладвани от РЗИ София през 2024 г.
- консултация относно епидемиологичното проучване и предоставените данни за случай на паратиф, през 2024 г. (РЗИ Ловеч)
- изготвяне на информативен материал относно нивото на риск и готовността по повод потенциално увеличаване на случаите на ККХТ предвид климатичните промени
- отговор на заявление за достъп до обществена информация от ТАКЕДА БЪЛГАРИЯ ЕООД относно епидемичен риск и превантивни мерки срещу денга
- консултация относно извършване на крайна дезинфекция в ЛЗ и избор на дезинфектант със спороцидно действие - *МБАЛ Търговище*;
- консултация относно обеззаразяване на вода, използвана при производството на храни - *юридическо лице*;
- консултация относно възможностите за обеззаразяване на духов музикален инструмент чрез УВ светлина и дезинфектанти - *частно лице, професионален музикант*;
- консултация относно дезинфекция на обществен плувен басейн след случай на ползвател с кокоши трън - *оператор на ДДД услуги*;
- консултации на специалисти от РЗИ относно методи за химичен анализ на дезинфектанти съдържащи етанол, активен хлор, алдехиди и четвъртични амониеви съединения.

Отдел Вирусология

Всички завеждащи на национални референтни лаборатории към Отдела по Вирусология при НЦЗПБ провеждат консултации в своите области със специалисти от здравната мрежа в страната по повод конкретни епидемични ситуации, диагностични казуси, усложнени клинични случаи, изготвят препоръки за събиране и изпращане на клинични материали при възникнали инфекциозни взривове, които своевременно се публикуват на страницата на НЦЗПБ.

Извършени са:

- консултации на лекарите от здравната мрежа по повод на конкретни епидемични ситуации, свързани с диагностиката на грипни и др. респираторни вируси, включително на SARS-CoV-2. (проф. д-р Н. Корсун)
- консултации и изследвания на медицински работници от лечебни заведения за възникнали инциденти при манипулации на пациенти с положителни хепатитни маркери (НРЛ „Хепатитни вируси”)
- консултация на лечебни заведения, които провеждат ин-витро репродуктивни процедури на пациенти с положителни хепатитни маркери. (НРЛ „Хепатитни вируси”)
- методична помощ на РЗИ и лечебната мрежа по въпросите на диагностиката на ентеровирусните, ротавирусните и норовирусните заболявания, както и организацията на профилактичните и протиепидемичните им мерки (НРЛ „Ентеровируси“)
- редовна колаборация с Дирекция “НЗБ” към РЗИ и МБАЛ в страната по въпросите свързани с лабораторната диагностиката и надзор на ваксинопредотвратимите инфекции: морбили, паротит, рубеола, както и за маймунска вариола (НРЛ ”Морбили, паротит, рубеола”). Всеки регистриран възможен спорадичен случай на посочените инфекции задължително се изследва в НРЛ „Морбили, паротит и рубеола” за потвърждаване или отхвърляне.
- потвърждаване и регистрация на всички случаи на HIV в страната и оказване методична помощ по въпросите свързани с диагностиката и мониторинга на HIV инфекцията.(НРПЛ по HIV)

Отдел Микробиология

- ОМД и диагностична дейност на НРЛ ООБИ е във връзка с проучвания от страна на РЗИ на случаи на Легионерска болест (ЛБ) и Легионерска болест при пътуване (ЛБП) в България. Въведени в помощ на практиката са: обновена карта за Епидемиологично проучване на случай на Легионерска болест; и Европейски Форми А, В и С за проучване на обекти с клъстери на ЛБ
- НРЛ СПИ извършва консултации на лекуващи лекари относно съвременното лечение за гонорея, урогенитална хламидийна и микоплазмена инфекции и поведение спрямо контактните лица

Отдел Паразитология и тропическа медицина

- сътрудниците на отдела оказват консултативна помощ на лечебните заведения по отношение на диагностичния и терапевтичен подход при опаразитени лица с прием на пациенти насочени за консултация с паразитолог, консултации по телефона на други медицински специалисти, консултации в други лечебни заведения, когато такива са поискани.

Отдел Имунология

Отдел имунология оказва организационно-методична помощ в няколко основни направления: Превенция и контрол на ХИВ/СПИН; Превенция и контрол на туберкулозната инфекция ; Имунопрофилактика.

- През 2025 г. НРЛИ участва в организирането и реализирането на дейности по СИ 7. „Премахване на дискриминацията спрямо ХЖХИВ в лечебните заведения“ от НП за превенция и контрол на ХИВ и СПИ.
- На сайта на НЦЗПБ и МЗ са публикувани Указания за поведение на общопрактикуващи лекари и акушер- гинеколози при среща с хора, живеещи с HIV; както и кратки насоки за не-специалисти, озаглавени „Поведение при положителен резултат за ХИВ“
- Послужай световния ден на имунологията 29.04.2025 г. специалистите от отдела извършваха безплатни консултации. През 2025 г. Денят на имунологията премина под мотото “Мозък и имунитет: имунологични механизми на неврологичните заболявания.”

4. Други дейности

Отдел Епидемиология

- Участие в междуведомствена експертна група за инвазивни чужди видове по прилагане на Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (Заповед № РД-92/25.06.2025 г. на министъра на околната среда и водите).
- Изготвяне на информационна справка по изпълнението и актуализацията на дейности в рамките на стратегическа цел „Подобряване управлението за адаптиране“ от Плана за действие към Националната стратегия за адаптиране към изменение на климата (писмо на МЗ с вх. № 04-16-15/13.02.2025 г.).

- Доклад за състоянието на националната сигурност на Република България за 2024 г.
- Изготвяне на становища за съгласуване на Областни планове за защита при бедствия на Ямболска и Софийска област.

Организационна дейност в НЦЗПБ

- изготвяне на годишния отчет на НЦЗПБ за противоепидемичната, организационно-методичната през 2024 г.
- изготвяне на годишни планове за работата на различните НРЦ през 2025 г.
- участие в изготвяне на годишния план за работата на НЦЗПБ през 2025 г.
- извършване актуализацията на докторската програма по Епидемиология
- участие в изготвянето на информацията по Изпълнение на Бюджетна Програма № 3 „Профилактика и надзор на заразните болести” от НЦЗПБ през 2024 г., по искане на МЗ
- изготвяне на предложения за Правилник за устройството и дейността на Националния център по заразни и паразитни болести, допълнен с дейностите на отдел Епидемиология.

Поддържане и администриране на интернет страницата на НЦЗПБ:

- секция за оперативна информация „Епидемиологичен бюлетин“
- ИС "Грип и ОРЗ",
- ИС морбили паротит рубеола;
- ИС надзор на ОВП
- Инсталиране, конфигуриране, настройка, администриране и поддръжката на различни видове софтуер и хардуер в НЦЗПБ
- Отстраняване на софтуерни и хардуерни проблеми, възникващи при работата на компютърните системи, принтерите и информационните мрежи в НЦЗПБ

Отдел Вирусология

- Организиране и провеждане на Националната конференция по HIV и коинфекции, декември 2025 г. (доц. Ивайло Алексиев и сътрудници)
- участие в заседанията на НС към НЦЗПБ. Проф. д-р Н. Корсун, доц. П. Генова-Калу, доц. И. Алексиев, и доц. Ст. Крумова са членове на НС към НЦЗПБ

Отдел Имунология и алергология

- Участие в Научния съвет на НЦЗПБ(проф. М. Николова, доц. Г. Николов)
- Организиране на Юбилейния национален конгрес на Българската асоциация по клинична имунология (проф. М. Николова)

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ, ПРОВЕДЕНА ОТ ХАБИЛИТИРАНИ И НЕХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ НЦЗПБ ПРЕЗ 2025 г.

Учебната дейност, реализирана през отчетната 2025 г., последователно и аргументирано потвърди водещата роля на Националния център по заразни и паразитни болести като национална референтна институция с утвърден научно-образователен авторитет и устойчиви традиции в подготовката и професионалното развитие на висококвалифицирани кадри. Дейността беше насочена към осигуряване на висок стандарт на обучение и повишаване на професионалната компетентност в приоритетни области на общественото здраве, включително микробиология, вирусология, имунология, паразитология, инфекциозни заболявания, както и в сферата на дезинфекция и дератизация.

Учебният процес беше осъществен в пълно съответствие с утвърдените програми за следдипломна специализация и за непрекъснато професионално обучение. В обхвата на дейността бяха включени докторанти, дипломанти, магистри, студенти по медицина и биология, както и специалисти по здравни грижи от цялата страна. В рамките на отчетния период бяха реализирани основни направления на учебната и образователна дейност, а именно: организиране и провеждане на тематични курсове; индивидуално обучение и консултиране на специалисти от здравната система; научно и методическо ръководство на докторанти и дипломанти; провеждане на колоквиуми на докторанти и специализанти; участие в организирането и провеждането на държавни и конкурсни изпити.

Паралелно с изпълнението на основните си образователни функции, преподавателският състав на НЦЗПБ участва активно в учебния процес на бакалавърски и магистърски програми в други висши училища и обучаващи институции в страната, включително Медицински университет – Пловдив, Медицински университет – София, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Тракийски университет - Стара Загора

и Нов български университет. Това сътрудничество допринесе за осигуряване на приемственост в обучението, за ефективен обмен на експертен и научен потенциал и за утвърждаване на ролята на НЦЗПБ като ключов елемент в националната система за обучение и квалификация в областта на медицинските и биологичните науки.

През 2025 г. провежданите учебни занимания бяха изцяло в присъствена форма. Наблюдава се трайна тенденция за голям брой на обучавани, а именно 1785 участници, почти еднакъв брой с тези от 2024 г. (1797) и засилен интерес към провежданите тематични курсове и индивидуалните обучения, които са неизменна част от повишаване на квалификацията на медицинските кадри в страната. Забелязва се повишаване на броя на провечените учебни занятия и отчетени уч. часове през годината, особено в графата проведени индивидуални обучения. Общият брой отчетени часове от преподавателския състав на НЦЗПБ през 2025 г. са 9799, спрямо 8009 уч. часа през 2024 г. Продължава увеличаване на интереса на медицински и немедицински кадри от страната към специалностите Микробиология и Вирусология, в които НЦЗПБ е база за обучение. Общият брой на обучаваните специализанти по петте специалности, за които НЦЗПБ е база, бяха 16, с придобита специалност на трима от тях след успешно издържан държавен изпит. Що се отнася до обучаваните докторанти, през изминалата 2025 г. успешна защита е положена от четирима, като всеки един от защитилите осъществява успешна професионална реализация в своята сфера.

ОТДЕЛ ПО МИКРОБИОЛОГИЯ

През изтеклата 2025 година традиционно всяка от осемте референтни лаборатории в рамките на отдел Микробиология активно участваше в учебната дейност на НЦЗПБ, като бяха проведени обучения на докторанти, дипломанти, специализанти и др. Преподавателите от отдела са обучавали общо 228 специалиста в рамките на техните специализации, индивидуални обучения и курсове за СДО, както и 241 студента и други специалисти от страната в обучения, организирани от Висши училища, мрежата на РЗИ и национални програми. В учебната дейност бяха ангажирани 5 хабилитирани преподаватели – 1179 часа; 18 главни асистента и 5 специалисти по микробиология – 1289 часа. Общо часовете преподавателска дейност за 2025 година са 2468 часа.

Обучение на докторанти и дипломанти. През 2025 г в отдела премина успешно външна защита на дисертационния си труд Деян Дончев. След проведен конкурс той успешно беше избран за главен асистент. Д-р Любомира Боянова е отчислена и предстои вътрешна защита. През 2025 г. в отдел Микробиология не са обучавани дипломанти.

Обучение на специализанти. В отдела през 2025 г. е осъществено ръководството на общо четирима специализанта – двама по Клинична микробиология и двама по Лабораторна микробиология. Проф. Ива Христова е ръководител на двама специализанти към отдел Вирусология, съответно в настоящия отчет е отразена само учебната заетост, един от тях успешно положи държавен изпит на декемврийската изпитна сесия и придоби специалност „Лабораторна вирусология“.

Общата учебна заетост на всички ръководители на специализанти от отдел Микробиология през 2025 г е 180 часа.

Курсове и индивидуални обучения. Организираните и проведени в отдел Микробиология курсове като част от обучението на докторанти, специализанти и продължаваща квалификация на медицински и немедицински кадри през 2025 г. са 13 на брой – с общ хорариум 496 часа (62 дни). Общият брой участници в курсовете е 208. Освен основните преподаватели от отдел Микробиология, като гост-лектори участие взеха преподаватели от другите отдели на НЦЗПБ, а също и специалисти от университети и болници. Учебната ангажираност на преподавателите в организираните курсове на НЦЗПБ е общо 560 часа, както следва: хабилитирани преподаватели – 78 часа; главни асистенти – 341 часа и специалисти – 141 часа. През годината в отдела са проведени 15 индивидуални обучения по различни теми на специалисти в рамките на специализацията им по микробиология и вирусология. Общата учебна заетост на преподавателите в индивидуални обучения (вкл. към други отдели) е 1270 часа лекции, семинари и практически занятия. Освен в рамките на организираните от отдела обучения, преподавателите участваха и в обучение на студенти и специалисти, като общата учебна заетост е 241 часа.

В отдела са организирани и проведени 2 държавни изпита за придобиване на специалности Клинична и Лабораторна микробиология.

ОТДЕЛ ПО ИМУНОЛОГИЯ

През 2025 г. в отдела се обучават трима редовни докторанти:

- 1. Ванчо Донеv**, биолог, редовен докторант по докторска програма: „Имунология“ с научен ръководител доц. д-р Георги Николов. Докторантът изпълни индивидуалния си учебен план и научната програма предсрочно. На 15.09.2025 г. в сградата на НЦЗПБ се проведе открито заседание по процедура за присъждане на ОНС Доктор. Разработката беше оценена изключително високо от членовете на научното жури.

2. **д-р Дамян Вангелов**, редовен докторант по програма „Имунопатология и алергология“ с научен ръководител проф. д-р Мария Николова беше отчислен с право на защита през м. август 2025 г.
3. Съгласно заповед № 07/06.01.2025 г. на Директора на НЦЗПБ и обява в ДВ бр. 87/15.10.2024 г. на 10.02.2025 г. се проведе конкурсен изпит за докторанти, редовна форма на обучение по специалност „Имунопатология и алергология“ с единствен кандидат **Диана Радославова Милчева**. На 26.03.2025 г. Научният съвет на НЦЗПБ зачисли д-р Милчева, като редовен докторант в отдела. Темата на дисертационния труд е **“*In vitro* методи за определяне на биологична активност на алергенни екстракти”** с научен ръководител доц. д-р Георги Николов, дм.

Специализанти към отдела - няма

Проведени курсове по програмата за СДО на отдела

- **ОБЩА ИМУНОЛОГИЯ И АЛЕРГОЛОГИЯ**, 07 – 11.04.2025 г. (пет дни, 40 часа), **индивидуално обучение – 1**. Лектори и демонстратори бяха: проф. д-р Мария Николова, дмн (отговорник на курса), доц. д-р Георги Николов, дм, доц. Радослава Емилова, дб и гл. ас. Яна Тодорова, дб, гл.ас. д-р Диана Христова, доц. Д-р Саша Николаева.

Индивидуални обучения

- **Доц. Ива Петрова Трифонова**, специализант по „Клинична вирусология“, индивидуално обучение за квалификация по модул: „Имунология“
- **д-р Силвия Тотева** от УМБАЛ Софиямед, специализант по „Клинична вирусология“, индивидуално обучение за квалификация по модул: „Имунология“
- **д-р Ивелина Георгиева Георгиева** от УМБАЛ „Александровска“, гр. София, специализант по „Клинична алергология“ за квалификация по модул „Имунология“
- **д-р Петър Петров Ибришимов** от УМБАЛ „Александровска“, гр. София, специализант по „Клинична алергология“ за квалификация по модул „Имунология“
- **д-р Ферхат Юсуфов Максудов** от УМБАЛ „Александровска“, гр. София, специализант по „Клинична алергология“ за квалификация по модул „Имунология“

- **д-р Велислава Бориславова Ташева** от УМБАЛ „св. Марина”, гр. Варна, специализант по „Клинична алергология” за квалификация по модул „Имунология”
- **д-р Николета Ангелова Димитрова** от УМБАЛ „св. Георги”, гр. Пловдив, специализант по „Клинична алергология” за квалификация по модул „Имунология”

Участие в курсове по програмата за СДО на други отдели и учебни заведения

- Проф. Николова е участвала с 5 уч. часа лекции и 3 уч. часа упражнения в курса „СЪВРЕМЕННА ЕТИОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА И ЕТИОТРОПНА ТЕРАПИЯ НА ИНФЕКЦИИТЕ ПРИ ИМУНОКОМПРОМЕТИРАНИ ПАЦИЕНТИ“, организиран от отдел Микробиология, 04 - 07 март 2025 г.
- Проф. Николова е участвала с по 6 часа лекции в курсове на ТЕМА: „ЛАБОРАТОРНА ДИАГНОСТИКА НА COVID-19“,
- Доц. Р. Емилова е участвала с 4 уч. часа упражнения на тема „Методи за характеризиране на SARS-Cov-2 специфични Т-клетки“, в СДО „Лабораторна диагностика на COVID-19”
- Доц. Р. Емилова е участвала с 4 уч. часа лекция на тема „Хуморален имунен отговор при МТВ“ в СДО „Микробиологична диагностика на туберкулозата“
- Яна Тодорова, дб е участвала с 4 уч. часа лекция на тема „Хуморален имунен отговор при МТВ“ в СДО „Микробиологична диагностика на туберкулозата“

Други обучения

- Проф. М. Николова е провела 11 часа лекции на студенти в магистърска програма „Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории“ към МУ-Пловдив.
- Гл.ас. Я. Тодорова е провела 7 часа упражнения на студенти в магистърска програма „Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории“ към МУ-Пловдив

проф. Николова

- Лятно училище с международно участие, организирано от МУ- Пловдив и подкрепено от Европейската тематична мрежа по биотехнологии (EBTNA), 25 – 27.07.2025 с лекция „CFS/ME and Long Covid -19: The Intersection Points.“

- Кръгла маса : The silent Threat : Dntibiotic Resistance and Immune Health, 29 ноември 2025, МУ Пловдив

Колоквиуми и изпити

През 2025 г. проф. Николова и доц. Николов са били членове на комисии за провеждане на конкурсен изпит за докторанти, редовна форма на обучение по специалност „Имунопатология и алергология“ с единствен кандидат Диана Радославова Милчева.

Проф. Николова е била член на комисия за провеждане на държавен за магистърска програма „Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории“ и член на комисия за провеждане на приемен изпит за бакалаври/магистри биолози на за специалност "Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории" на МУ-Пловдив

Общата заетост на преподавателите от отдела за 2025 г. е **1493**.

ОТДЕЛ ПО ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКА МЕДИЦИНА

Учебната дейност на отдел “Паразитология и тропическа медицина” за 2025 г. е планирана и проведена от хабилитираните и нехабилитираните преподаватели от отдела съгласно общата програма на НЦЗПБ за следдипломна специализация и непрекъснато обучение на магистри, бакалаври и специалисти по здравни грижи.

Обучение на докторанти. През годината в ОПТМ са провеждани консултации на един докторант.

Обучение на дипломанти. Не е провеждано.

Обучение на специализанти. През 2025 г. научните ръководители доц. Румен Харизанов и гл. асистент Огнян Миков оказаха методична помощ и подкрепа на своите специализанти д-р Зорница Трайкова и на биолозите Виолета Якимова и Михаела Виденова, респективно по съответните програми за придобиване на специалност „Медицинска паразитология“ и на специалност „Медицинска зоология“ (Таблица 3).

Тематични курсове. От предвидените според плана на НЦЗПБ за 2025 г. 4 тематични курса в отдел „Паразитология и тропическа медицина“ се проведеха 3 съгласно утвърдения план-график, а един се преобразува в индивидуално обучение поради малкия брой на заявите желание участници. Общата продължителност на тематичните курсове е 13 дни, с хорариум от 104 часа.

Лекции в курсове, проведени от други отдели на НЦЗПБ (микробиология и епидемиология) и от други висши учебни заведения (Тракийски университет - Стара Загора) са изнесени от трима преподаватели на отдела с обща натовареност от 37 часа.

Хабилитираните преподаватели от ОПТМ са със заетост от 65 учебни часа (40,12%) от общия хорариум (162 часа, в които са включени и 30 часа за Административен отговорник на 3-те курса, проведени в отдела). В тематичните курсове участваха 73 медицински специалисти (лекари и биолози от системата на РЗИ, СМДЛ, доболнична и болнична медицинска помощ и Медицинските университети от страната) и 15 немедицински специалисти (в курсовете за „Изпълнител на дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация при ограничаване и ликвидиране на болестите по животните“) (Таблица 4А).

Индивидуално обучение. През 2025 г. са проведени 3 индивидуални обучения с продължителност 40 дни и хорариум 320 часа на 5 специализанта.

В обобщение, през 2025 година в ОПТМ са проведени 6 курса - 3 тематични и 3 за индивидуално обучение, от които 1 стаж от програмата за специализация по Медицинска паразитология. В тях са участвали 93 курсисти.

Конкурси. През 2025 г. двама преподаватели от ОПТМ (проф. И. Райнова и доц. Р. Харизанов) взеха участие в научни журита: по конкурси за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ (n=1) и за заемане на ОНС „доктор“ (n=1) (Таблица 6).

Държавен изпит за специалност. През 2025 г. успешно са положени 3 изпита за специалност по „Медицинска паразитология“ – 2 на сесията през месец май и 1 на сесията през месец декември, като в изпитната комисия са участвали двама хабилитирани преподаватели от отдела (проф. И. Райнова и доц. Р. Харизанов). През месец юни 2025 година 14 студенти от магистърската специалност "Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории" положиха успешно държавен изпит в Медицински университет гр. Пловдив. В изпитната комисия взе участие един хабилитиран преподавател от отдел „Паразитология и тропическа медицина“ (доц. Нина Цветкова).

Държавен изпит за стажант-лекари. Не е провеждан.

Кандидатски минимум. Не е полаган.

Колоквиуми. Трима хабилитирани преподаватели от ОПТМ (проф. И. Райнова, доц. Р. Харизанов и доц. Н. Цветкова) участваха в 3 колоквиума на един специализант от отдела.

Студентско обучение. През 2025 г. е проведено обучение на студенти V-ти курс медицина от Медицински факултет на Софийски университет „Климент Охридски“ (общо 116 студенти - 67 български граждани и 49 чужденци). В обучението взеха участие общо 4 преподаватели, от които 2 хабилитирани (проф. И. Райнова и доц. Н. Цветкова) и 2 нехабилитирани (гл. ас. Е. Кънева и д-р З. Трайкова). Обучението (лекции и упражнения по модул „Медицинска паразитология“ от Епидемиология, инфекциозни болести, медицинска паразитология, тропическа медицина) беше проведено на български и английски език. Общата натовареност на преподавателите от отдела е 264 часа аудиторна и 69,00 часа извън аудиторна заетост (Таблица 7).

През годината е проведено обучение и на 7 студенти биолози по специалност „Медицинска микробиология и лабораторна имунология за медико-диагностични лаборатории“ от Медицински университет гр. Плевен. В обучението взеха участие проф. И. Райнова, доц. Н. Цветкова и д-р Р. Борисова. Общата аудиторна заетост на преподавателите е 46 часа.

Обучение на стажант-лекари. През 2025 г. не е провеждано обучение на стажант-лекари.

През 2025 г. основният преподавателски състав на ОПТМ беше съставен от общо 9 преподаватели – 3 хабилитирани лица (професор и двама доценти), 2 главни асистенти и 4 преподаватели - специалисти. Общата учебна натовареност на преподавателския състав от ОПТМ за 2025 г. е 1070 ч., от които на хабилитираните преподаватели е 543 ч., на главните асистенти (двама) е 186 и на специалистите е 341 ч. Всички курсове са проведени с наличния ресурс на ОПТМ и не са ползвани допълнителни финансови средства от бюджета на НЦЗПБ.

ОТДЕЛ ЕПИДЕМИОЛОГИЯ

Учебната дейност на отдел „Епидемиология“ през 2025 г. беше насочена в следните основни направления:

По специалност “Епидемиология на инфекциозните болести” продължи обучението на един лекар от отдела. Научният ръководител на специализанта е от отдел „Епидемиология и НЗБ“.

През 2025 г. преподавателите от отдела са организирали и провели 9 тематични курса за СДО на български специалисти с общо 102 участника.

Проведени са 7 индивидуални обучения на общо 7 участника: на двама специализанти по „Клинична вирусология“, един специализант по „Инфекциозни

болести“, един специализант по „Лабораторна вирусология“, един специализант по „Клинична микробиология“, един специализант на тема „Методи за химичен контрол на дезинфектанти“ и един на тема „Болнична дезинфекция и стерилизация“.

Учебната заетост включва още участие в комисии за изпити на студенти и ДДД ръководители.

Шест сътрудници от отдела са участвали като преподаватели в стажовете по епидемиология за студенти VI курс медицина, в обучението на студенти V курс медицина и медицински сестри при МФ на СУ „Св. Климент Охридски“. Тринама сътрудници са били преподавателите в курс СДО за български специалисти, организиран от отдел Микробиология на НЦЗПБ.

Общата учебна натовареност на преподавателите от обучението на специализант в отдела, курсовете по СДО, индивидуалното обучение на специализанти, студенти, обучението към други отдели на НЦЗПБ и проведените изпити, възлиза на **1824** часа.

ОТДЕЛ ПО ВИРУСОЛОГИЯ

Учебната дейност в Отдел “Вирусология” на НЦЗПБ протича в следните направления:

- Ръководство и обучение на докторанти, специализанти и дипломанти;
- Организиране и провеждане на тематични курсове в Отдела и участие в
- тематични курсове на други отдели на НЦЗПБ;
- Организиране и провеждане на международни курсове и индивидуално
- обучение на специалисти от чужбина;
- Индивидуално обучение на специалисти от лечебната мрежа;
- Провеждане на държавни и конкурсни изпити; провеждане на колоквиуми на
- докторанти и специализанти;
- Студентско обучение – участие с лекции, упражнения, консултации;
- Непрекъснато повишаване на собствената професионална квалификация на
- хабилитираните и нехабилитираните преподаватели чрез участие в национални и
- международни обучителни курсове.
- През 2025 г. са:
- Обучавани 2 докторанта
- Обучавани 2 дипломанта

- Обучавани 5 специализанта съответно 4 по Клинична и един по Лабораторна вирусология.
- Проведено е индивидуално обучение на 15 специализанти, като част от специализацията им в сферата на вирусология, микробиология и имунология.
- Проведени 12 тематични курса на лекари и биолози към СДО;
- Преподаватели от Отдела са участвали в тематични курсове на други отдели на

НЦЗПБ, както и в обучение по магистърски програми на БФ на Софийски университет “Св. Климент Охридски”.

Учебната натовареност на хабилитираните и нехабилитирани преподаватели от отдел “Вирусология” на НЦЗПБ през 2025 г. е в размер на 2944 ч.

Табл. 1. Проведено обучение по видове през 2025 г. (Ред на отделите:М+И+П+Е+В)

№	Вид обучение	Брой участници	Общ брой часове (Л+У+И)
1.	Дипломанти/Студенти	289+112+123+485+4	241+22+310+436+232
2.	Докторанти	1+3+2+0+2	20+229+110+0+27
3.	Специализанти	4+0+3+1+8	180+0+90+30+111
4.	Продължаваща квалификация на специалисти	225+25+93+109+67	1784+1176+482+1166+2437
5.	Конкурси и изпити	30+15+9+136+39	243+66+78+192+137
6.	ОБЩО	549+156+229+731+120	2468+1493+ 1070+1824+2944
ОТДЕЛ	Заетост на всеки преподавател от отдела		
ЕЛ	ИМЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ:		
М	Проф. Ива Христова		320
М	Проф. Стефан Панайотов		34
М	Доц. Виктория Левтерова		416
М	Доц. Иван Иванов		199
М	Доц. Ива Трифонова		210
М	гл.ас. Ива Филипова		118
М	гл.ас. Юлиана Атанасова		23
М	гл.ас. Станислава Йорданова		11
М	гл.ас. Иван Симеоновски		72
М	гл.ас. Надя Бранкова		56
М	гл.ас. Теодора Гладнишка		35
М	гл.ас. Елица Панайотова		166
М	гл.ас. Евгения Тасева		20
М	гл.ас. Елина Добрева		19
М	гл.ас. Румяна Христова		19
М	гл.ас. Борислава Цафарова		100
М	гл.ас. Мария Павлова		190
М	гл.ас. Румяна Ненова		4
М	гл.ас. Антоанета Дечева		112

М	гл.ас. Иван Стойков		2
М	гл.ас. Владимир Толчков		6
М	гл.ас. Деян Дончев		8
М	д-р Искра Томова		122
М	д-р Любомира Боянова		168
М	Зоя Иванова		2
М	Росица Стоянова		22
М	Йордан Ходжев		4
М	Ана Байкова		10
	ОБЩО		2468
И	Проф. д-р Мария Николова		465
И	Доц. д-р Георги Николов		544
И	Доц. Радослава Емилова		192
И	Гл. ас. д-р Диана Христова		175
И	Гл. ас. Яна Тодорова		117
И	ОБЩО		1493
П	Проф. д-р Искра Райнова, дм		127
П	Доц. д-р Румен Харизанов, дм		188
П	Доц. Нина Цветкова, дб		228
П	гл. ас. Огнян Миков, дб		134
П	гл. ас. Елеонора Кънева, дб		52
П	д-р Р. Борисова		236
П	д-р Зорница Трайкова		86
П	Александра Иванова		13
П	Виолета Якимова		6
П	ОБЩО		1070
Е	Д-р Галин Каменов		512
Е	Д-р Надежда Владимирова		278
Е	Д-р Калина Петкова		109
Е	Живка Гецова		89

Е	Гл. ас. Милена Николова		205
Е	Светлана Йорданова		71
Е	Гергана Гетова		29
Е	Гл. ас. Надя Миткова		226
Е	София Буковска		93
Е	Тамара Лазарова		132
Е	Росица Маджарова		80
Е	ОБЩО		1824
В	Проф. д-р Нели Корсун, дмн		560
В	Доц. Ивайло Алексиев, дв		179
В	Доц. Петя Генова-Калу, дв		820
В	Доц. Стефка Крумова, дб		408
В	Д-р Тенчо Тенев		132
В	Гл. ас. Елица Голкочева - Маркова, дб		171
В	Гл.ас. Ирина Георгиева, дб		383
В	Гл.ас. Ивелина Трифонова, дб		107
В	Гл.ас. Ренета Димитрова, дб		28
В	Гл.ас. Веселин Добринов, дб		40
В	Мариела Христова-Савова		2
В	Д-р Димо Димов		114
В	ОБЩО		2944
	ОБЩО ВСИЧКИ ОТДЕЛИ		9799

Табл. 2. Разпределение на докторантите в НЦЗПБ през 2025 г.

Форма на обучение	ПО ОТДЕЛИ					
	Микробиология	Имунология	Паразитология и тропическа медицина	Епидемиология	Вирусология	Общ брой
Редовни	0	2	0	0	0	2
Самостоятелна подготовка	0	0	1	0	1	2
Задочна докторантура	0	0	0	0	0	0
Защитили	1	1	1	0	1	4
ОБЩО:	1	3	2	0	2	8

Табл. 3. Защитили дисертация за придобиване на образователната и научна степен "Доктор" в НЦЗПБ през 2025 г.

ПО ОТДЕЛИ					
Микробиология	Имунология	Паразитология и тропическа медицина	Епидемиология	Вирусология	Общо
1	1	1	0	1	4

Табл. 4. Разпределение на дипломантите в НЦЗПБ през 2025 г.

	ПО ОТДЕЛИ					
Форма на обучение	Микробиология	Имунология	Паразитология и тропическа медицина	Епидемиология	Вирусология	Общ брой
Редовни	0	0	0	0	2	2
Задочна	0	0	0	0	0	0
Защитили	0	0	0	0	1	1
ОБЩО:	0	0	0	0	2	2

Табл. 5. Разпределение на специализантите в НЦЗПБ през 2025 г.

Отдел	Специализиращи	Взели специалност	Общо
Микробиология	4	0	4
Имунология	0	0	0
Паразитология и тропическа медицина	3	0	3
Епидемиология	1	0	1
Вирусология	8	3	8
ОБЩО	16	3	16

Таблица 6. Придобили специалност през 2025 г.

№	Име и фамилия	Специалност	Дата на придобиване
1	Ива Петрова Трифонова	Лабораторна вирусология	15-16.12.2025 г.
2	Д-р Силвия Тодорова Тотева	Клинична вирусология	11-12.12.2025 г.
3	Д-р Красимир Стаменов Стаменов	Клинична вирусология	11-12.12.2025 г.

Табл. 7. Проведени учебни курсове в НЦЗПБ по отдели през 2025 г.

Отдел	Вид на обучението				
	Брой тематични курсове	Индивидуално обучение	Участници брой общо	Брой дни общо	Брой часове
Микробиология	13	18	208+17=225	62+158,75= 220,75	514+1270 = 1784
Имунология	1	7	1+9=10	5+138=143	40+1104=1144
Паразитология и тропическа медицина	3	5	29+5=34	13+40=53	104+320=424
Епидемиология	9	7	102+7=109	51+94=145	335+752= 1087
Вирусология	13	7	60+7=67	73+202,75=275,75	584+1622=2206
ОБЩО	39	44	445	837,5	6 645

Табл. 8. Участие на преподаватели от НЦЗПБ в курсове за СДО за български специалисти, организирани в други отдели на НЦЗПБ и от други организации (ВУЗ, катедри, прогами и др.) през 2025 г.

Отдел	Брой преподаватели	Брой курсове	Брой часове
Микробиология	8	9	241
Имунология и алергология	5	4	72
Паразитология и тропическа медицина	6	6	702
Епидемиология	8	4	436
Вирусология	10	4	126
ОБЩО	37	27	1 577

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА КЪМ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ 31.12.2025 г.

НЦЗПБ продължи и през 2025 година, успешните научни изследвания в областите - микробиология, епидемиология, вирусология, алергология, паразитология и имунология.

Наред с основната си дейност НЦЗПБ развива и редица други дейности, а именно:

- Развитие и усъвършенстване, на **Националната система за контрол върху управлението на качеството** на лабораторните изследвания в областта на инфекциите.
- Укрепване на взаимодействието между **Националните референтни лаборатории и лабораториите в РЗН.**
- Развитие на съвременен набор от методи, за бързо и точно **идентифициране на значими микроорганизми.**
- Участие в **Национални и международни програми** свързани с надзор, превенция и контрол на заразни и паразитни болести.
- **Участие на НЦЗПБ в оперативни дейности** на МЗ по диагностиката на противоепидемичните и профилактични мерки.
- Поддържане на **информираност на обществото** за епидемичната ситуация, състоянието и тенденциите при заразните и паразитни болести, тяхното разпространение и начини за предпазване;

Към 31.12.2025 г. в НЦЗПБ се отчитат приходи и разходи по следните видове дейности:

- I. Дейност 436 „Национални центрове“
- II. Национални програми.
  1. НП Млади учени и пост докторанти 2.
  2. ФНИ- дейност 162.
  3. НП за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2021-2025 г., приета с Решение № 594 на Министерски съвет от 2021 г.
  4. НП Превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България 2021-2025 г., приета с Решение № 293 на МС от 2021 г.

5. НП за готовност на грипна пандемия, приета с Постановление № 5 на МС от 2006 г.
6. НП за профилактика на ротавирусните гастроентерите в Република България 2022-2025 г., приета с Решение № 455 на МС от 2022 г.
7. НП за Превенция и контрол на туберкулозата в Република България 2021-2025 г., приета е Решение на МС от 2021"

Ш. Дейност 468 „Международни програми и поръчки отчитани в бюджета на НЦЗПБ“ от страни извън Европейския съюз.

IV. Дейност СЕС/DEC и КФС - в нея се отчитат Международни програми финансирани от Европейския съюз.

I. Дейност 436 „Национални центрове“

1. Приходите от извършваните изследвания и услуги в НЦЗПБ към 31.12.2025 г. са в размер на 912339.63 лева, които са отчетени по следните параграфи:

1.1. Приходите от продажби на стоки и услуги, параграф 24-04 са в размер на 83052.54 лева, които са получени от:

- Такса удостоверение за следдипломно обучение-1600.00 лв.;
- Съвместна дейност с БУЛ БИО НЦЗПБ-45147.44 лв.;
- Стопанска дейност по рамково споразумение-10422.81 лв.;
- Обучение по Наредба № 1-4534.78 лв.;

1.2. Приходите от такси за медицински услуги, по 255 ПМС по параграф 25-01 са в размер на 831135.22 лева.

1.3. Приходите от наем на имущество по параграф 24-05 са в размер на 21347.51 лева.

1.4. Внесен данък от стопанска дейност (-2405.42 лв.)

2. Общо разходите отчетени по параграфи и подпараграфи към 31.12.2025 г. свързани с дейността на НЦЗПБ са в размер на 8911131.10 лева, разпределени по видове разходи, както следва:

2.1. Възнаграждения по трудови правоотношения по параграф 01-01 са в размер на **6346961.59 лева.**

2.2. Други възнаграждения и плащания на персонала отчетени по параграф 02-00 са в размер на **263029.95 лева** и включват следните подпараграфи.:

- **Параграф 02-02** в размер на 24180.00 лева, възнаграждения по извън трудови правоотношения, които включват - изплатени начислени разходи за рецензенти при участия в научни журита и осъществяване на ангажиментите по трудова медицина и техническа

безопасност.

- **Параграф 02-05** изплатени суми по параграфа **122480.00** лева изплатени от СБКО
- **Параграф 02-09** други плащания и възнаграждения- болнични - **25135.44** лева;
- **Параграф 02-08** обезщетения за персонала по чл. 224, 222 и 220 от КТ - **91234.51 лева** - изплатени обезщетения на 9 броя служители във връзка с освобождаването им и изплащането на неползван отпуск и обезщетения за пенсиониране поради навършена възраст и стаж.

2.3. Задължителни осигурителни вноски от работодателя, по **параграф 05-00** са в размер на **1109060.98** лева, разпределени по параграфи както следва:

- **Параграф 05-51** „Осиг.вн. работодател за ДОО **686676.67** лева;
- **Параграф 05-60** “Здравни осиг.вн. от работодател“ **279102.05** лева;
- **Параграф 05-80** „ Вн. за ДЗПО“ **143282.26** лева;

2.4. Разходите в перото „Издръжката“, **параграф 10-00** на НЦЗПБ са в размер на **1128088.88** лева, разпределена по параграфи, както следва.

10-00		Издръжка	1 132 468.00	1 128 088.88
	10-11	Храна	257 519.00	257 518.50
	10-12	Медикаменти	231 059.00	231 058.17
	10-14	Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките	775.00	774.50
	10-15	материали	54 796.00	50 420.47
	10-16	вода, горива и енергия	395 178.00	395 177.38
	10-20	разходи за външни услуги	179 202.00	179 201.98
	10-30	Текущ ремонт	7 204.00	7 204.00
	10-51	командировки в страната	634.00	633.29
	10-62	разходи за застраховки	5 677.00	5 677.03
	10-69	други финансови услуги	294.00	293.88
	10-92	разходи за договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски	130.00	129.68
19-00		Платени данъци, такси и административни санкции	31 257.00	31 257.99
	19-01	платени държавни данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции	3 296.00	3 296.45
	19-81	платени общински данъци, такси, наказателни лихви и административни санкции	27 961.00	27 961.54

3. Сметка 4110 „Клиенти“ е в размер на 37508.88 лева, като по -големите задължения са на следните клиенти:

РАЗШИФРОВКА
ПРОСРОЧЕНИ ВЗЕМАНИЯ ПО СМЕТКА 4110
на НЦЗПБ

към /31/12/2025 Г

Клиент	Сума
ОБ ЩО	37 508.88
0006890470000 - IV-ТА МБАЛ СОФИЯ ЕАД	34.00
0007150540000 - УМБАЛ СВ. ИВАН РИЛСКИ ЕАД	85.00
1090805820004 - МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ - Д-Р НИКОЛА ВАСИЛИ	150.00
1255012900000 - МБАЛ ТЪРГОВИЩЕ АД	325.00
1216636010000- МБАЛ- НКБ ЕАД	35 747.88
1235358740000 - УМБАЛ ПРОФ.СТ. КИРКОВИЧ АД Стара Загора	
1300722410000 - МБАЛ ПАЗАРДЖИК АД	181.00
8316057950000 - УМБАЛ АЛЕКСАНДРОВСКА ЕАД	1 105.00

4. Сметка 7600 „Вътрешни не касови трансфери в отчетна група/стоп.област/“, се отчита взаимоотношенията с Министерство на здравеопазването и взаимоотношенията е

второстепенните разпоредители в системата на МЗ.

Получени от МЗ медикаменти за 36258.21 лева и получени спомагателни материали от РЗИ Разград за 1523.93 лева или общо кредитното салдо по сметката е в размер на 37782.14 лева.

5. Сметка 4261 “Вземания от подотчетни местни лица“ е с 0.00 лева салдо.

6. Счетоводно отчитане на ДМА.

Счетоводното отчитане на ДМА в системата на НЦЗПБ, се извършва на база действащата Счетоводна политика, и определения със Заповед РД - 28 - 18 /30.01.2012 г., стойностен праг на същественост на ДМА в размер на 1 000.00 лева без ДДС за всички ДМА и на Компютърните конфигурации и други подобни взаимосвързани активи, на които стойността надвишава минималния праг на същественост 500.00 лева без ДДС са заведени като ДМА, независимо че тяхната индивидуална стойност е по ниска.

7. Отчитаните зад балансовите ангажименти, съгласно ДДС № 14/30. 12.2013 г. на Министерство на финансите, към 30.06.2025 г. са налични и поети следните ангажименти:

7.1. Наличните ангажименти към 01.01.2025 г. кредитното начално салдо на сметка 9200 е в размер на 817945.14 лева, дебитните обороти са в размер на 3233210.35 лева а, кредитния оборот е в размер на 4072621.60 лева равен на дебитния оборот по сметка 9800 или крайното салдо и в размер на 1657356.39 лева.

7.2. Поети нови ангажименти-дебитния оборот по сметка 9800 са в размер на 4072621.60 лева, равни на кредитния оборот по 9200.

7.3. Реализирани ангажименти за разходи по сметка по дебита на сметка 9801 са в размер на 753959.75 лева.

7.4. Реализираните ангажименти отчетени като кредитен оборот по сметка 9803 и сметка 9860 са в размер на 3613952.01 лева.

7.5. Кредитното салдо по сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разход“ е в размер на 373218.09 лева.

II. Национални програми

A. Млади учени и постдокторанти 2.

Първи етап на проекта е отчетен на 08.02.2024 г. усвоените средства са в размер на 21681.26 лева, остатъка от 12354.74 лева е прехвърлен за усвояване във втори етап на проекта.

С банково извлечение № 102/04.06.2024 г. получено финансиране от МНО за втория етап от проекта в размер на 34040.00 лева.

Общата сума за усвояване през втори етап на проекта е 46385.74 лева.

Усвоените средства по проекта към 31.12.2025 г. са както следва:

	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	26 908.08
01-01	заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения	26 908.08
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	4 493.85
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	2 557.02
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	1 110.55
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	826.28
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	31 01.93

Б. Национални програми финансирани от ФНИ-дейност 162.

Общо усвоените средства по параграфи към 31.12.2025 г. са както следва:

	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	118 000.00	117 891.29
01-01	заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения	118 000.00	117 891.29
	Други възнаграждения и плащания за персонала	156 340.00	156 337.11
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	156 340.00	156 337.11
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	20 340.00	20 320.54
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	11 840.00	11 832.23
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	5 490.00	5 480.16
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	3 010.00	3 008.15
	Издръжка	267 187.00	275 124.46
10-12	Медикаменти	148 591.00	152 531.73
10-15	материали	17 250.00	17 249.83
10-16	вода, горива и енергия	40.00	39.12
10-20	разходи за външни услуги	75 381.00	79 380.52
10-51	командировки в страната	4 297.00	4 296.85
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	21 598.00	21 597.07
10-69	други финансови услуги	30.00	29.34
	Придобиване на дълготрайни материални активи	309 023.00	307 583.02
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	309 023.00	307 583.02
	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	10 128.00	10 128.00
53-01	придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти	10 128.00	10 128.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	881 018.00	887 384.42

	Трансфери между бюджети (нето)	0.00	258 106.71
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	0.00	936 830.84
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	0.00	-678 724.13
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	0.00	848 324.28
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	0.00	848 324.28
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	0.00	55 953.43
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	0.00	20 771.22
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	0.00	20 695.09
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	0.00	9 115.41
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	0.00	5 371.71
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	0.00	1 162 384.42
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	-881 018.00	275 000.00
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	1 762 036.00	-275 000.00
	Депозити и средства по сметки - пето (+/-)	1 762 036.00	-275 000.00
95-05	остатък в касата в левове от предходния период (+)	1 762 036.00	0.00
95-07	наличност в левове по сметки в края на периода (-)	0.00	-275 000.00
	Касови операции, депозити, покупко-продажба на валута и сетълмент операции	0.00	0.00
98-10	операции в брой между банка и каса (+/-)	0.00	0.00
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	1 762 036.00	-275 000.00

1. КП-06-Н 33/17 от 21.12.2019 г. "Биомаркери на преждевременно Гто имунологично остаряване при клинично здрави българи в активна Вни.ъзраст"- ръководител на научния екип Яна Тодорова - **120 000.00 лева.**

С банково бордеро № 74/21.04.2020 г. получени 6 000.00 за първи етап от проекта.

Отчетен е първи етап от проекта, при което са усвоени средства в размер на 48490.36 лева и не усвоени средства в размер на 11509.64 лева с искане същите да се прехвърлят за 2-ри етап на проекта.

Подписано е допълнително споразумение № ФНИ -3113/02.09.2022 г. и размера на проекта за втори етап е 53509.64 лева.

С банково извлечение № 160/07.09.2022 г. е праведна сумата от 42000.00 лева за втори етап от проекта и са признати неизразходваните средства от първи етап или общо втория етап е в размер на 53509.64 лева.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства по проекта:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	940.00
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	940.00
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	49.44
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	25.69
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	15.00
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	8.75
	Издръжка	7 295.23
10-12	Медикаменти	82.56
10-16	вода, горива и енергия	0.75
10-20	разходи за външни услуги	6 441.92
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	770.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	8 284.67
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	8 131.03
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	8 131.03
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	153.64
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	66.76
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	46.25
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	25.00
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	15.63
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	8 284.67

Проекта е приключил април 2025 г. и е представен на ФНИ под вх. № 1559/1560/08.04.2025 г.

2. Договор с ФНИ -0 КП-06-ДВ-10 ОТ 21.12.2019 г. по “ Националната научна програма „Вихрен“ в размер на **1 247 000.00 лева** (Един милион двеста четиридесет и седем хиляди лева) с научен ръководител проф. С. Панайотов, разделени на годишни авансови плащания, както следва.

За първа година: 254 870 лв.

За втора година: 249 590 лв.

За трета година: 249 590 лв.

За четвърта година: 247 390 лв.

За пета година: 245 560 лв.

Договор е със срок 5 години.

Получено е финансиране за първата година с банково бордеро № 74/16.04.2020 г. в размер на **254 870.00 лева**.

Получено е финансиране за втората година е банково бордеро № 225/01.12.2020 г. г. в размер на **249 590.00 лева** и остатъка от първи транш 990.00 лева или има за усвояване през втората година **250 580.00 лева**.

Представен е отчет за отчитане на първи етап от проекта, който е приет с оценка Много добър, същият е предаден с вх. № 3982/05.11.2021 г. усвоените средства са в размер на 223 058.69 лева и неусвоените средства са в размер на 30 821.31 лева или общо 253 880.00 лева.

Предаден е отчета във ФНИ за втората и третата година и са отчетени разходите към 31.10.2023 г.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

01-00		Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	117 891.29
	01-01	заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения	117 891.29
02-00		Други възнаграждения и плащания за персонала	21 088.56
	02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	21 088.56
05-00		Задължителни осигурителни вноски от работодатели	15 510.89
	05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	9 380.06
	05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	3 957.99
	05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	2 172.84
10-00		Издръжка	48 820.64
	10-12	Медикаменти	22 503.12
	10-15	материали	290.40
	10-20	разходи за външни услуги	21 200.69
	10-52	краткосрочни командировки в чужбина	4 797.09
	10-69	други финансови услуги	29.34
52-00		Придобиване на дълготрайни материални активи	3 480.00
	52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	3 480.00
ВСИЧКО	99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	206 791.38
66-00		Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	169 055.04
	66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	169 055.04
69-00		Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	37 736.34
	69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	10 997.72
	69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	16 280.02
	69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	6 578.49
	69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	3 880.11
ВСИЧКО	99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	206 791.38

По проекта е отчетен първи и втори етап и остава да се отчете трети етап, който обхваща четвъртата и петата година на проекта.

С решение на ФНИ проекта в 2025 г. е удължен е шест месеца.

3 .ФНИ КП-06-Н 43/4 от 30.11.2020 г. на стойност **169 200.00 лева**, с тема „Молекулярно- генетична идентификация и създаване на архивна геномна банка на циркулиращите *У рнеитотат* при деца, както и анализ на разпространените серотипове, свързани с въвеждане на пневмококовите ваксини в Р. България “ определен за финансиране въз основа на проведен от Фонд „Научни изследвания” „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания- 2020 с научен ръководител доц. Виктория Лефтерова. Първия транш в размер на **72 596.00 лева** е получен с банково бордеро № 29/08.12.2020 г. Втори транш по проекта в размер на **18000.00 лева** е получен с банково бордеро № 68/12.04.2021 г.

Първия етап е отчетен на 30.06.2022 г. от получените 90596.00 лева са усвоени 74572.76 лева и не усвоените са в размер на 16023.24 лева.

За вторият етап от проекта е подписано допълнително споразумение в размер на 58023.24 лева, от които 16023,24 неусвоените от първи етап средства и 42000.00 преведени за втори етап е банково бордеро № 224/14.12.5022 г.

Проекта е удължен е 6 месеца.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	1 386.56
	Издръжка	16 476.47
10-15	материали	1 048.99
10-20	разходи за външни услуги	13 436.13
10-51	командировки в страната	1 991.35
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	17 863.03
	Трансфери между бюджети (нето)	-3 014.16
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	-3 014.16
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	20 773.20
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	20 773.20
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	103.99
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	103.99
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	17 863.03

Втория етап на проекта е представен във ФНИ е писмо вх. № 3110/3111/11.07.2025 г.

Проекта е приключил очаква се протокола от ФНИ.

4 . ФНИ КП-06-Н 41/5-О.Миков от 30.11.2020 г. проект на тема „Биологични и

молекулярно-генетични проучвания върху инсектицидната резистентност на местни и инвазивни видове комари“ определен за финансиране въз основа на проведен от Фонд „Научни изследвания“, „КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ- 2020 г.“ с научен ръководител Огнян Миков.

Договора е със срок 36 месеца.

Средствата по проекта са в размер на **169820.00 лева**, от които **119820.00 лева** разходи по проекта и **50000.00 лв.** разходи за ДМА.

Получен превод- Б.И. №229/09.12.2020 г в размер на 91937.00 лв.

Получен превод- Б.И. №68/13.04.2021 в размер на 17973 лв.

Проекта е удължен с 6 месеца за първия етап.

Отчетен е първия етап на проекта на 20.12.2022 г., в който са усвоени 99436.48 лв. и не усвоени 10473,52 лв. за които е поискано прехвърляне за втория етап на проекта.

Към 31.12.2023 г. са получени средствата за 2-рия етап от проекта и са усвоени средства както следва:

Проекта е удължен с 6 месеца.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства.

	Издържка	6 930.85
10-20	разходи за външни услуги	2 456.98
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	4 473.87
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	6 930.85
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	6 930.85
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	6 930.85
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	6 930.85

Втория етап на проекта е представен във ФНИ с писмо изх. № 49-10/16,07,2025 г. Проектта е приключил очаква се протокол от ФНИ.

5 **ФНИ № КП-06-Н-53-53/4** от 11.11.2021 г., на тема „Филогенетичен и генотипен анализ на *Enterobios vermcularis* и проучвания върху влиянието на паразита върху локалния имунитет на чревния тракт и възможността за бактериални ко-инфекции при опаразитени лица в България“ с научен ръководител Е .Кънева.

Срок на договора 36 месеца.

Договора е за **170 000.00 лева**, от които **120 000.00** за изпълнение на проекта и **50 000.00 лева** за закупуване на ДМА и ДНМА.

Получено е финансиране от ФНИ в размер на **98 000.00 лева** с банково бордеро № 207/17.11.2021 г.

Получено е финансиране от ФНИ в размер на **12 000.00 лева** с банково бордеро № 228/16.12.2021 г.

Към 31.12.2021 г. не са усвоявани средства по този проект.

Към 31.12.2022 г. са усвоени средства в размер на 73848,73 лева.

Отчетен е първи етап на проекта с писмо вх. № 1000-151/09.06.2023 г. усвоените средства за първи етап от проекта са в размер на 103990,45 лева и не усвоени в размер на 6009.55 лева, за които е входирано писмо до ФНИ за прехвърлянето им за усвояване през втория етап на проекта.

Към 31.12.2025 г. са усвоени средства по следните параграфи: _____

	Други възнаграждения и плащания за персонала	9 116.95
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	9 116.95
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	277.14
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	144.00
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	84.09
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	49.05
	Издръжка	3 348.93
10-20	разходи за външни услуги	3 348.93
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	12 743.02
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	11 600.00
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	11 600.00
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 143.02
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	656.00
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	259.28
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	140.15
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	87.59
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	12 743.02

Проекта е удължен е шест месеца.

6 ФНИ № КП-06-Н-53/5 от 11.11.2021 г. на тема „Изоляция, молекулярно-генетична идентификация и секвенционен анализ на човешки неполиомиелитни ентеровируси“, е научен ръководител доц. Любомира Гломб, новия ръководител на проекта е Ирина Георгиева.

Срок на договора 36 месеца.

Договора е за **169 880.00 лева**, от които **119 880.00** за изпълнение на проекта и **50 000.00 лева** за закупуване на ДМА и ДНМА.

Получено е финансиране от ФНИ в размер на **97952.00 лева** с банково бордеро № 207/17.11.2021 г.

Получено е финансиране от ФНИ в размер на **11 988.00 лева** с банково бордеро №

228/16.12.2021 г.

Към 31.12.2021 г. не са усвоявани средства по този проект.

Към 31.12.2022 г. са усвоени средства в размер на 86 591.88 лева.

С писмо вх. № 1000-275/07.09.2023 г. е представен първи етап от проекта, като са усвоени средства в размер на 109940.00 лева и не усвоени 605.94 лева.

Проекта е удължен е шест месеца.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	7 848,52
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	7 848,52
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	347,17
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	161,94
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	130,07
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	55,16
	Издържка	450,00
10-51	командировки в страната	450,00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	8 645,69
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	7 476,17
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	7 476,17
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 169,52
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	562,68
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	291,57
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	216,78
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	98,49
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	8 645,69

Предаден е втория етап на проекта в м. януари 2026 г. същият е приключил очаква се протокол от ФНИ за окончателното му приключване.

7 .ФНИ № КП-06-Н-51/9 от 11.11.2021 г., на тема „Пещерите, като резервоар на нови и отново възникващи зоонози - екологично проследяване и мстагномен анализ в реално време “ където НЦЗПБ е партньор, съгласно подписано споразумение е Национален природонаучен музей при БАН е научен ръководител проф. С.Панайотов.

Срок на договора 24 месеца.

Размера на финансирането е 60 000.00 лева, през м. декември 2021 г. е получен превод от Национален природонаучен музей при БАН в размер на 54 000.00 лева с банково бордеро №227/15.12.2021 г.

Към 31.12.2021 г. не са усвоявани средства по този проект.

Към 31.03.2022 г. е получен трансфер р от Национален природонаучен музей при БАН в размер на 6000.00 лева.

Към 31.12.2022 г. усвоените средства по проекта в размер на 44 294.73 лева.

Към 31.12.2023 г. са усвоени средства по проекта в размер на 12 637.46 лева

Отчетен е първи етап на проекта -усвоени са 52407.22 лева , а не усвоените са в размер на 7592.22 лева.

Към 31.12.2025 са усвоени средства по следните параграфи:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	6 460,33
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	6 460,33
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	603,03
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	313,34
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	182,96
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	106.73
	Издръжка	2 393.38
10-12	Медикаменти	2 393.38
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	9 456.74
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	7 958.20
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	7 958.20
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 498.54
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	438.86
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	564.15
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	304.94
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	190.59
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	9 456.74

8 .ФНИ № КП-06-Н-53/1 от 11.11.2021 г., на тема „Продължителност на имунната памет след имунизация срещу КОВИД-19 - клетъчен и хуморален имунитет на ниво субпопулации на паметни Т и В клетки“, с ръководител Проф. д-р И. Христова

Срок на договора 36 месеца.

Сключено е споразумение между НЦЗПБ и Медицински университет — Пловдив.

Договора е в размер на **170 000.00 лева**, от които за съществуване на дейността по проекта **120 000.00 лева** и **50 000.00 лева** за ДМА и ДИМА.

Участието на НЦЗПБ е в размер на **35 360.00 лева**, от които за първи етап от проекта **21 453.00 лева** и за втори етап от проекта **13 907.00 лева**.

Получено е финансиране от Медицински университет - Пловдив в размер на 21 453.00

лева с банково бордеро № 13/20.01.2022 г.

Към 31.12.2022 г са усвоени средства са в размер на 1651.08 лева

Към 31.12.2023 г. са усвоени средства в размер на 9 382.97 лева

Отчетен е първи етап на проекта с писмо изх. № 1000-148/08,06,2023 г.-усвоени са 11034.05 лева, а не усвоените са в размер на 10418.95 лева.

Към 31.12.2025 са усвоени средства както следва.

	Други възнаграждения и плащания за персонала	2 509.41
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	2 509.41
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	7.78
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	4.04
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	2.36
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	1.38
	Издръжка	7 280.87
10-12	Медикаменти	7 280.87
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	9 798.06
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	9 596.78
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	9 596.78
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	201.28
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	187.61
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	7.28
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	3.93
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	2.46
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	9 798.06

Представен и отчетен е втория етап от проекта на Медицински университет — Пловдив, с писмо изх.№ 1000-368/26.06.2025 г. за периода от 27.11.2023-25.05.2025 г. проекта е приключил.

9 .ФНИ -162- КП-06-Н-63/9 от 16.12.2022 г., На тема „Нетуберкулозните микобактерии в пещерни биофилми и карстови реки в България и свързаните с тях инфекции.“ определен за финансиране въз основа на проведен от Фонд „Научни изследвания” КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ - 2022 г.” с ръководител Дияна Христова. Срока на договора е 24 месеца

С банково извлечение № 227/15.12.2022 г. получено финансирането за целия етап на договора в размер на 40000.00 лева.

Към 31.12.2023 г. са усвоени средства в размер на 16 462.19 лева.

Към 30.09.2025 са възстановени неизразходваните средства по проекта на ФНИ.

	Трансфери между бюджети (нето)	-10 252.59
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	-10 252.59
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	10 252.59
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	10 252.59

Проекта е представен във ФНИ на 15.01.2025 г. и е приключил.

10 .ФНИ -162- КП-06-Н-61/8 от 15.12.2022 г. На тема „Неинвазивни маркери за възпаление при пациенти със ринит с или без придружаваща бронхиална астма“ определен за финансиране въз основа на проведен от Фонд „Научни изследвания ”Конкурс за финансиране на фундаментални изследвания на млади учени и постдокторанти - 2022 г.” ръководител на проекта е Ю. Атанасова.

Срока на договора е 24 месеца

С банково извлечение № 227/15.12.2022 г. получено финансирането за целия етап на договора в размер на 40000.00 лева.

Към 31.12.2023 г. са усвоени средства по параграфи 24 848.14 лева:

Проекта е удължен с 6 месеца.

Към 31.12.2025 са усвоени следните средства.

	Други възнаграждения и плащания за персонала	1 327.90
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	1 327.90
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	157.56
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	81.87
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	47.80
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	27.89
	Издържка	5 632.18
10-16	вода, горива и енергия	31.08
10-20	разходи за външни услуги	5 601.10
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	7 117.64
	Трансфери между бюджети (нето)	-424.79
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	-424.79
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	7 177.89
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	7 177.89
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	364.54
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	87.66
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	147.40
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	79.67
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	49.81
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	7 117.64

С писмо изх. № 49-10/16.07, 2025 г. проекта е отчетен във ФНИ и е приключил.

11. Договор с ФНИ КП-06-Н 43/2 от 27.11.2020 г. с научен ръководител Проф. д-р И.

Райнова на тема хронична форма на токсоплазмоза“, стойност на проекта **138 800.00 лева**.

Първия транш в размер на **51 580.00 лева** е получен с банково извлечение № 229/08.12.2020 г. Получен с банково извлечение № 68/12.04.2021 г.-17820.00 лева. Общо полученото финансиране от ФНИ за първи етап от проекта е в размер на 69400.00 лева, след финансова корекция плана за първи етап е намелена на 59650.00 лева, или от предадените средства от ФНИ остават за усвояване 15567.49 лева.

Първия етап от проекта е отчетен на 21.06.2022 г във ФНИ, усвоените средства са в размер на 53832.51 лева , а неусвоените са в размер на 5817.49 лева, след корекция на финансовия план .

Подписано е допълнително споразумение с ФНИ в размер на 67147,49 лева, което включва полученото финансиране за втория етап в размер на 51580.00 лева , получени е банково бордеро № 203/09.11.2022 г. и оставалите от първи етап средства в размер на 15567,49 лева.

Към 31.12.2025 са усвоени следните средства

	Издръжка	4 983.92
10-12	Медикаменти	741.60
10-16	вода, горива и енергия	7.29
10-20	разходи за външни услуги	4 235.03
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	4 983.92
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	4 983.92
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	4 983.92
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	4 983.92

С писмо вх. № 1000-352/11.06.2025 г. представен във ФНИ 2-ри етап на проекта същият е приключен, получен е и протокол от ФНИ.

12. ФНИ -162- КП-06-Н 63/13 на от 03.07.2023 г. тема „Маймунска вариола в България-клинично протичане, път на трансмисия, вирусологиите и молекулярно-генетичен анализ“ с ръководител доц. Стефка Крумова.

С банково извлечение № 118/05.07.2023 г., получено финансирането за първи етап на проекта в размер на 78500.00 лева.

Към 31.12.2023 г. са усвоени средства по проекта са в размер на 35 851.33 лева.

Към 31.12.2025 г. са усвоени средства както следва:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	2 207.48
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	2 207.48
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	43.55
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	22.63

05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	13.21
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	7.71
	Издръжка	968.45
10-20	разходи за външни услуги	968.45
	Придобиване на дълготрайни материални активи	9 458.00
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	9 458.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	12 677.48
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	75 000.00
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-75 000.00
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	12 438.69
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	12 438.69
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	238.79
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	162.26
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	40.74
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	22.02
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	13.77
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	12 677.48

Отчетен е първи етап на проекта пред ФНИ.

Получени са средствата за втория етап на проекта в размер на 75000.00 лева е банково извлечение № 204/24.11.2025 г.

13. ФНИ-КП-06-Н73/7 от 05.12.2023- на тема-"Клинична значимост на ко-инфекции с респираторни патогени. Етиологичен спектър и генетично характеризирание на участниците в смесени инфекции посредством новогенерационно секвениране (NGS)" с ръководител Проф. Нели Корсун.

Проекта е на стойност **350 000.00 лева** за срок от **36 месеца - 3 години** с партньор Медицински университет София, който ще усвои общо 25 100.00 лева.

За първия етап от проекта са получени 251000.00 лева в месец декември 2023 г. от тях за партньора са преведат за 1-ви етап 13 375.00 лева.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	18 328.94
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	18 328.94
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	508.77
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	264.35

05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	154.38
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	90.04
	Издръжка	9 935.60
10-20	разходи за външни услуги	9 935.60
	Придобиване на дълготрайни материални активи	101 832.00
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	101 832.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	130 605.31
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	128 363.18
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	128 363.18
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	2 242.13
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	1 335.18
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	475.98
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	270.16
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	160.81
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	130 605.31

Проекта е удължен е шест месеца. На 17.10.2025 е отчетен първи етап на проекта с писмо изх. № 1000-506/20.10.2025 г.

14. ФНИ КП-06-Н73/5 от 05.12.2023- на тема "Формиране и структурен анализ на еритроцитните гранулирани телца" е ръководител Проф. Стефан Панайотов.

Проекта е на стойност **350 000.00 лева** за срок от **36 месеца - 3 години** с двама партньори: ФХФ на Софийския университет и ИН на БАН.

За първия етап от проекта са получени 251000.00 лева в месец декември 2023 г. от тях за партньорите ще се преведат за 1-ви етап както следва:

- ФХФ на Софийския университет- 93 700.00 лева.
- ИН на БАН-37 500.00 лева.

Към 31.03.2025 г са усвоени средства по следните параграфи.

Преведени са и средствата на партньорите за първия етап от проекта, а именно:

- На Иинститут по невробиология при БАН на 22.03.2024 г. преведена сумата от 37 500.00 лв.;

- На Софийски университет „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“ (факултет по химия и фармация), преведена сумата от 93 700.00 лв.;

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства.

	Други възнаграждения и плащания за персонала	6 661.27
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	6 661.27
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	443.66
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	230.52
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	134.61
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	78.53
	Издръжка	2 668.24
10-15	материали	352.06
10-20	разходи за външни услуги	2 000.00
10-51	командировки в страната	316.18
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	9 773.17
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	8 527.57
66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	8 527.57
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 245.60
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	466.00
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	415.04
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	224.35
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	140.21
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	9 773.17

На 05.01.2026 г. е отчетен първия етап на проекта пред ФНИ.

15 .ФНИ КП-06-Н73/9 от 05.12.2023- на тема "Оксидативния стрес и митохондриалната активност в Т-лимфоците: потенциални биомаркери за мониториране на дългосрочната антиретровирусна терапия при HIV+ лица " с ръководител Радослава Грозданова.

Проекта е на стойност **199 200.00 лева** за срок от **36 месеца - 3 години**.

За първия етап от проекта са получени 124 200.00 лева в месец декември 2023 г.

Към 31.12.2025 г са усвоени средства по следните параграфи

	Други възнаграждения и плащания за персонала	11 725.52
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	11 725.52
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	238.06
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	120.34
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	76.72
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	41.00

	Издръжка	42 643.69
10-12	Медикаменти	33 470.40
10-15	материали	1 956.00
10-20	разходи за външни услуги	3 500.00
10-51	командировки в страната	297.67
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	3 419.62
	Придобиване на дълготрайни материални активи	12 634.22
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	12 634.22
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	67 241.49
	Трансфери между бюджети (нето)	-91.92
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	75 000.00
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-75 091.92
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	66 066.13
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	66 066.13
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 267.28
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	862.44
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	216.67
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	114.98
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	73.19
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	67 241.49

Представен е първи етап на проекта във ФНИ и е получен трансфер за втори етап на проекта в размер на 75000.00 лева с б. б. № 169 от 24.09.2025 г.

Остатък от не усвоените средства от първи етап е в размер на 3586.05 лева е прехвърлен за усвояване във втория етап на проекта.

16. **ФНИ КП-06-Н73/4** от 05.12.2023- на тема "Проучвания върху генетичните характеристика на причинителите на Лаймската борелиоза, биомаркерите, хуморалния и клетъчния имунитет при пациентите с Лаймска борелиоза" с ръководител Ива Трифонова. Проектта е на стойност **200 000.00 лева** за срок от **36 месеца - 3 години**.

За първия етап от проекта са получени 75 000.00 лева в месец декември 2023 г.

Към 31.12.2025 г са усвоени средства

	Други възнаграждения и плащания за персонала	12 067.61
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	12 067.61

	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	610.67
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	317.30
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	185.28
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	108.09
	Издръжка	7 336.00
10-12	Медикаменти	5 280.00
10-20	разходи за външни услуги	640.00
10-51	командировки в страната	1 241.65
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	174.35
	Придобиване на дълготрайни материални активи	96 000.00
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	96 000.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	116 014.28
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	113 632.21
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-113 632.21
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	114 082.35
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	114 082.35
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 931.93
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	858.83
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	571.29
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	308.80
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	193.01
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	1164.28

С писмо наш изх. № 1000-386/07.07.2025 г. е предаден във ФНИ 1-ви етап от отчитане на проекта за периода от 05.12.2023 г. до 05.06.2025 г.

Получен е трансфер за втория етап на проекта в размер на 113632.21 лева с банково извлечение 171/26.09.2025 г.

17. ФНИ КП-06-Н73/6 от 05.12.2023- на тема "Сигнална трансдукция и молекулярни механизми на клетъчна сигнализация при IgE-медирано активиране на мастоците от различни алергени" е ръководител Георги Николов.

Проекта е на стойност **200 000.00 лева** за срок от **36 месеца - 3 години**.

За първия етап от проекта са получени 125 000.00 лева в месец декември 2023 г.

Към 31.12.2025 г са усвоени средства както следва:

Други възнаграждения и плащания за персонала	16 122.24
--	-----------

02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	16 122.24
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	357.25
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	160.52
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	142.04
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	54.69
	Издръжка	49 556.09
10-12	Медикаменти	42 140.40
10-15	материали	640.80
10-20	разходи за външни услуги	3 930.00
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	2 844.89
	Придобиване на дълготрайни материални активи	48 770.40
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	48 770.40
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	114 805.98
61-01	трансфери между бюджети - получени трансфери (+)	75 000.00
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-75 000.00
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	113 000.04
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	113 000.04
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 805.94
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	1 182.57
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	289.01
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	236.72
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	97.64
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	114 805.98

Представен е първи етап на проекта във ФНИ и е получен трансфер за втори етап на проекта в размер на 75000.00 лева с б. б. № 171/26.09.2025 г..

Остатък от не усвоените средства от първи етап е прехвърлен за усвояване във втория етап на проекта.

18. ФНИ-КП-06-Н78/9/14.12.2023 - П. Калу НЦЗПБ е партньор по договор № КП-Н 78-9/14.12.2023 Г. между Институт по оптически материали и технологии (ИОМТ) - БАН и ФНИ.

На Тема „Повърхнинен плазмонеи резонанс в близката инфрачервена област (7 — 2.5 μm) и приложението му за детектиране на биомолекулярни взаимодействия и кинетичен анализ на цитопролиферативната и антивирусна ефективност на химиотерапевтици“ определен за финансиране въз основа на проведен от Фонд „Научни изследвания“, „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания- 2023 г. ”

Получено финансиране от Институт по оптически материали и технологии (ИОМТ) - БАН за първия етап от проекта в размер на 70000.00 лева с банково извлечение № 218/29.11.2023 г.

Към 31.12.2025 г. са усвоени средства по следните параграфи.

	Други възнаграждения и плащания за персонала	11 393.37
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	11 393.37
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	431.75
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	224.34
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	131.00
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	76.41
	Издръжка	8 481.05
10-12	Медикаменти	5 543.40
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	2 937.65
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	20 306.17
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	18 725.65
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	18 725.65
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 580.52
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	821.82
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	403.91
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	218.33
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	136.46
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	20 306.17

19. **ФНИ КП-06-Н83/1** от 02.12.2024 г. на тема „Проучване на антибиотичната резистентност при етиологичния причинител на сифилис “ ръководител на проекта д-р И. Филипова.

Срока на договора е 36 месеца.

С банково извлечение № 221/05.12.2024 г. получено финансирането за първия етап на проекта в размер на 148500.00 лева, което включва преки разходи в размер на 79100.00 лева, непреки разходи в размер на 10900.00 лева и допълнителен бюджет за ДМА и ДИМА в размер на 58500.00 лева.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	27 152.45
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	27 152.45
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	733.82

05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	381.29
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	222.65
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	129.88
	Издръжка	49 922.87
10-12	Медикаменти	33 096.00
10-15	материали	12 961.58
10-20	разходи за външни услуги	1 685.69
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	2 179.60
	Придобиване на дълготрайни материални активи	35 408.40
52-03	придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения	35 408.40
	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	10 128.00
53-01	придобиване на програмни продукти и лицензи за програмни продукти	10 128.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	123 345.54
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	120 075.17
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	120 075.17
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	3 270.37
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	1 980.84
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	686.50
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	371.09
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	231.94
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	123 345.54

20. Договор № КП-06-Н 93-3 от 09.12.2025 г. на тема „ Епидемиологично проспективно проучване върху носителството на *S.difficile* с оценка на риска от придобиване на клостридиална инфекция от обществото и определяне ролята на малките деца като резервоар за инфекции от токсигенни *S S.difficile* с научен ръководител М. Павлова;

Срока на договора е 36 месеца.

Общата сума по проекта е в размер на 255000.00 лева.

С банково извлечение № 217/15.12.2025г получен трансфер от ФНИ в размер на 165000.00 лева за първи етап на проекта.

21. Договор №КП-06-Н 93/4 от 09.12.2025 г. на тема „Вирусна етиология на тежките остри респираторни заболявания в България проучване върху генетичните характеристики на причинителите и рисковите фактори, водещи до хоспитализации или смърт при пациенти, инфектирани с ентеровирус d 68 и аденовируси“ с научен ръководител И. Трифонова.

Срока на договора е 36 месеца.

Общата сума по проекта е в размер на 425000.00 лева.

С банково извличение № 217/15.12.2025г получен трансфер от ФНИ в размер на 275000.00 лева за първи етап на проекта.

22. Договор № КП-06-Н 91/1 от 03.12.2025 г. на тема „Картографиране на пространственото разпространение на иксодовите кърлежи в България чрез географска информационна система и проучване върху заразеността им със специфични патогени“ с научен ръководител Н. Миткова

Срока на договора е 36 месеца.

Общата сума по проекта е в размер на 205000.00 лева.

С банково извличение № 217/15.12.2025 г. получен трансфер от ФНИ в размер на 115000.00 лева за първи етап на проекта.

23. Договор № КП-06- М 91/2 от 03.12.2025 г. на тема „Молекулярно-структурни корелации с антимикробната резистентност при *Mycobacterium bulgaricum* и сродни микобактерии“ . с научен ръководител Ю. Атанасова;

Срока на договора е 36 месеца.

Общата сума по проекта е в размер на 205000.00 лева.

С банково извличение № 212/04.12.2025 г. получен трансфер от ФНИ в размер на 60000.00 лева за първи етап на проекта.

В. Национални програми финансирани, съгласно заповеди издадени от МЗ за коригиране бюджета на НЦЗПБ.

Към 31.12.2025 г. усвоените средства по Национални програми по параграфи са:

План отчет

	Издръжка	1 895 440.00	1 875 668.30
10-12	Медикаменти	1 840 899.80	1 821 128.10
10-15	материали	814.20	814.20
10-20	разходи за външни услуги	53 726.00	53 726.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	1 895 440.00	1 875 668.30
	Трансфери между бюджета на бюджетната организация и ЦБ (нето)	1 895 440.00	0.00
31-10	трансфери от/за ЦБ (+/-)	1 895 440.00	0.00
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	0.00	1 875 713.29

66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	0.00	1 875 713.29
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	1 895 440.00	1 875 713.29

1. НП за превенция и контрол на ХИВ и СПИН в РБ 2021-2025

Със заповеди на МЗ № РД-01-271/13.06.2025 г., № РД-03-42/20.06.2025 г., 3-д на МЗ № РД-01-272/13.06.2025 г., № РД-03-35/20.06.2025, 3-д на МЗ № РД-01-266/13.06.2025 г., РД-03-14/18.06.2025 г., 3-д № РД-01-575/06.11.2025 и 3-д № РД-03-236/07.11.2025г. е одобрена от МЗ сумата от 1436000.00 за закупуване на медикаменти и консумативи по програмата.

Усвоените средства към 31.12.2025 г. се както следва:

10-00		Издръжка	1 435 184.72
	10-12	Медикаменти	1 388 184.72
	10-20	разходи за външни услуги	47 000.00
ВСИЧКО	99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	1 435 184.72
66-00		Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	1 435 184.72
	66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	1 435 184.72
всичко	99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	1 435 184.72

2.НП Превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България.

Със заповеди на МЗ № РД-01-235/06.06.2025 г. РД-03-24/19.06.2025 г. е одобрена сумата от 198000.00 лева.

Усвоените средства към 31.12.2025 г. се както следва:

10-00		Издръжка	189 559.84
	10-12	Медикаменти	182 823.64
	10-15	материали	10.20
	10-20	разходи за външни услуги	6 726.00
ВСИЧКО	99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	189 559.84
66-00		Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	189 604.83
	66-02	Разчети с първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	189 604.83
всичко	99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	189 604.83

3.НП за готовност на грипна пандемия, приета с П-е 5 на МС.

Със заповеди на МЗ № РД-01-237/06.06.2025 г. и № РД-03-23/19.06.2025 г. Одобрена сумата от 95000.00 лева.

Усвоените средства към 31.12.2025 г. се както следва:

	Издръжка	85 226.64
10-12	Медикаменти	85 202.64
10-15	материали	24.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	85 226.64
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	85 226.64
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	85 226.64
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	85 226.64

4.НП за профилактика на ротавирусните гастроентерити в РБ.2022-2025 г.

Със заповеди на МЗ № РД-01-239/06.06.2025 и №РД-03-40/20.06.2025 одобрена сумата от 15600.00 лева.

Усвоените средства към 31.12.2025 г. се както следва:

	Издръжка	15 512.88
10-12	Медикаменти	15 512.88
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	15 512.88
	Разчети за извършени плащания в СЕБРА (+/-)	15 512.88
66-02	Разчети е първостепенен разпоредител за плащания в СЕБРА (+)	15 512.88
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	15 512.88

5.НП "Превенция и контрол на туберкулозата в Република България".

Със заповеди на МЗ РД-01-268/13.06.2025, 3-д № РД-03-40/20.06.2025, 3-д № РД-01-262/13.06.2025 и 3-д № РД-03-38/20.06.2025 одобрена сумата от 150840.00 лева.

Усвоените средства към 31.12.2025 г. са в размер на 150184.22 лева.

III. Дейност 468 „Международни програми и поръчки отчитани в бюджета на НЦЗПБ“ от страни извън Европейския съюз.

Салдо в Уникредит Булбанк към 31.12.2025 г.

Началното салдо в Уникредит Булбанк към 01.01.2025 е в размер на 335 038.51 щатски долара или 630 743.50 левова равностойност.

Крайното салдо към 31.12.2025 г. по сметката на НЦЗПБ в Уникредит Булбанк е в размер на 213439.14 щатски долара или 355565.75 левова равностойност.

Към 31.12.2025 г. в НЦЗПБ се водят в бюджета по отделни аналитични партии 6 броя проекти.

Началното салдо на проектите отчитани в бюджета е Уникредит Булбанк към

01.01.2025 г. е в размер на **76021.66** щатски долара или **143118.37** левова равностойност.

Крайното салдо към 31.12.2025 г. по проектите отчитани в бюджета е в размер на **65734.80** щатски долара или **109353.13** левова равностойност.

1.МП 43 - 7-ма рамкова DEVANI №200481 - Дечева _ Дог. № 200481/31.10.2007 г. на Тема: „Проектиране на ваксина за имунизирание на новородените срещу ГБС инфекции чрез трайна имунна реакция на майката“ 2008-2011 г,- са с начално, крайно салдо и преоценка към 31.12.2025 г. както следва:

95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	117 536.99
95-08	наличност в левова равностойност по валутни сметки в края на периода (-)	-103 860.97
95-14	преоценка на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната (+/-)	-13 676.02

2.МП 45-ЕОАРеВа № 2007204 Р. НЕНОВА на Тема "Установяване на проверка на качеството за откриване на високо патогенна бактерия с потенциален био - терористичен риск" 2008-2013 г.

	Помощи и дарения от чужбина	-241.31
46-30	текущи помощи и дарения от други държави	-241.31
99-99		-241.31
	I. ВСИЧКО ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕ ПИЯ	
	Издръжка	587.30
10-20	разходи за външни услуги	583.39
10-69	други финансови услуги	3.91
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	587.30
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	-828.61
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.=-V.)	828.61
	Депозити и средства по сметки - нето (+/-)	828.61
95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	850.90
95-14	преоценка на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната (+/-)	-22.29

Към 31.12.2025 г. проекта е със салдо по параграф 95-08 0.

3 .МП 64 Дог 214 19 10 2015 М. Николова на тема: „Три етапно проучване на кодирани проби от 50 HIV- позитивни лица, участващи в изпитване н Инфекционна болница.

Към 31.12.2025 г. проекта е приключил.

95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	8.51
95-08	наличност в левова равностойност по валутни сметки в края на периода (-)	-8.51

4 . МП 68 SINGAPORE 294-1 19 12 2016 Aleksiev на Тема: "Подреджване на серологични изследвания на 400 броя Бързи тестове за HIV, произведени и доставени от възложителя с 400 проби от лица с HIV с различен субтип. Дог. №137/14.06.2017 г. Тема: "Подбор и подготовка на 50 плазмени проби от лица с HIV".

Към 31.12.2025 усвоените средства по проекта са както следва:

	Издръжка	73.99
10-12	Медикаменти	34.57
10-51	командировки в страната	39.42
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	73.99
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	-73.99
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI=-V.)	73.99
	Депозити и средства по сметки - нето (+/-)	73.99
95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	813.47
95-08	наличност в левова равностойност по валутни сметки в края на периода (-)	-644.86
95-14	преоценка на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната (+/-)	-94.62
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	73.99

4. _____ **М**

П 46 WHO 201988340 2018 И.Иванов - договор относно „Разработване на обобщени доказателства за политика по отношение на АМР/антимикробна резистентност/ съгласно приложено работно задание“ е е начално, крайно салдо и преоценка към 31.12.2025 г., както следва:

95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	5 485.58
-------	---	----------

95-08	наличност в легова равностойност по валутни сметки в края на периода (-)	-4 847.30
95-14	преоценка на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната (+/-)	-638.28

6. МП 1 TECHNICAL UNIVERSITY ДАНИЯ И. Иванов.

Получено финансиране по проекта в размер 38644.88 легова равностойност.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства: _____

	Други възнаграждения и плащания за персонала	17 591.73
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	17 591.73
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	125.14
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	65.02
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	37.97
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	22.15
	Издръжка	185.79
10-16	вода, горива и енергия	39.20
10-20	разходи за външни услуги	0.00
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	146.59
10-62	разходи за застраховки	0.00
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	17 902.66
	Трансфери между бюджета на бюджетната организация и ЦБ (нето)	0.00
	Трансфери между бюджети (нето)	-1 529.80
61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-1 529.80
	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци	1 529.80
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	1 309.90
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	117.07
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	63.28
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	39.55
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	0.00
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V=I.- II.+III.+IV.)	-17 902.66
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	18 047.08

7. МП-ReflabCap SSI Дания ECDC-М.Павлова.

С банково извлечение № 24/26.08.2024 г. получено финансиране в размер на 13008.32 легова равностойност.

Към 31.12.2025 г. са усвоени средства по параграфи както следва:

46-00		Помощи и дарения от чужбина	241.31
	46-30	текущи помощи и дарения от други държави	241.31

ВСИЧКО	99-99	I. ВСИЧКО ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	241.31
10-00		Издържка	12 071.03
	10-11	Храна	0.00
	10-12	Медикаменти	12 071.03
ВСИЧКО	99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	12 071.03
31-00		Трансфери между бюджета на бюджетната организация и ЦБ (нето)	0.00
	31-10	трансфери от/за ЦБ (+/-)	0.00
61-00		Трансфери между бюджети (нето)	-540.00
	61-09	вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител (+/-)	-540.00
всичко	99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	-540.00
		V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-п.+III+IV.)	-12 369.72
		VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= - V.)	12 225.30
95-00		Депозити и средства по сметки - нето (+/-)	12 225.30
	95-02	остатък в левова равностойност по валутни сметки от предходния период (+)	13 942.20
	95-14	преоценка на валутни наличности (нереализирани курсови разлики) по сметки и средства в страната (+/-)	-1 716.90
ВСИЧКО	99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	12 225.30

IV. Дейности отчитани в СЕС/РЕС и КСФ по Международни програми финансирани от Европейския съюз.

A. СЕС/ДЕС.

Съгласно ДДС № 01/29.01.2014 г. на МФ се промени реда и начина на отчитане на Международни програми, финансирани със средства от Европейския съюз.

Съгласно извлечение от Уникредит Булбанк началното салдо по всички проекти отчитани в СЕС/ДЕС към 01.01.2025 г. е в размер на **251 611.03** щатски долара или левова равностойност **473 682.93**, а салдо то към 31.12.2025 г. е в размер на 148004.34 щатски долара или 246212.62 левова равностойност.

Общо усвоените средства по проекти отчитани в СЕС към 31.12.2025 г, е:

	Помощи и дарения от чужбина	139 352.37
46-10	текущи помощи и дарения от Европейския съюз	139 352.37
99-99	I. ВСИЧКО ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	139 352.37
	Други възнаграждения и плащания за персонала	143 895.99

02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	143 895.99
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	889.93
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	462.42
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	270.00
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	157.51
	Издръжка	17 750.94
10-16	вода, горива и енергия	100.00
10-20	разходи за външни услуги	3 312.00
10-30	Текущ ремонт	2 880.00
10-51	командировки в страната	340.02
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	11 118.92
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	162 536.86
	Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)	-164 333.47
63-02	- предоставени трансфери (-)	-164 333.47
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	10 724.82
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	832.57
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	450.02
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	281.26
69-08	Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци	-12 288.67
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	-164 333.47
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I. - II.+III.+IV.)	-187 517.96
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	187 517.96
	Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове	187 517.96
88-03	събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз	187 517.96
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	187 517.96

Усвоените средства по отделни проекти е както следва:

1. МП 9 ССНФ vaccine Хоризонт 2020 II, Христова-Хоризонт 2020, на Тема „Ваксина за Кримска - Конго хеморогична треска“ ССКФ номер 732732 за периода от 01.01.2017 г. до 31.03.2023 г. - /72 месеца-6 години/.

Към 31.12.2025 г. няма усвоени средства по проекта.

2. МП 74 Седма рамкова програма -ASSET EU от 01.01.2014 г., на тема „План за действие във връзка с науката в обществото при епидемия и пандемия“ за периода 2014-2017.

Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства :

	Издръжка	2 880.00
10-30	Текущ ремонт	2 880.00

99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	2 880.00
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	-2 880.00
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	2 880.00
	Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове	2 880.00
88-03	събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз	2 880.00
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	2 880.00

3. МП 78 2 EMERGE 677066 ЕС РОБЪРТ КОХ ИНСТИТУТ ГЕРМАНИЯ на

Тема "Ефективен отговор на особено опасни и новопоявяващи се патогени на ниво Европейски съюз" 04.09.2015 г.

По този проект няма усвоени средства към 31.12.2025 г., проекта е приключил.

4. МП_8_EE8A_Ay1a-C18_10.06.15_О.Миков-Проект, на Тема „Европейска мрежа за споделяне на данни относно географското разпространение на членестоногите преносители /вектори/на болестотворни агенти по хората и животните “ Началното салдо по този международен проект на 01.01.2025 г. . е в размер на 1527.64 щатски долара и 2875.94 левова равностойност.

Към 31.12.2025 г. няма усвоени средства.

5. Mn-ECDC.SARI-11236-2021 - тема „Въвеждане на надзор на SARI извършване на болнично базирани проучвания за разпространение на Covid-19 “ проекта е финансиран от ЕС и е в размер на 85 000.00 евро.

С б .6. № 17.09.2021 г. получени 25 000.00 евро.

Началното салдо по този международен проект на 01.01.2025 г. . е в размер на 11 491.37 щатски долара и 21633.65 левова равностойност.

Към 31.12.2025 г. няма усвоени средства по проекта.

6. МП-LONT ACTION TERROR-VAT-BG 1223022223 на тема „Съвместни действия -TERROR“

С банково извлечение № 3/29.04.2021 г. получени 10000.00 евро.

С банково извлечение № г. получени 1 092.57 щатски долара.

Началното салдо по този международен проект на 01.01.2025 г. . е в размер на 2209.49 щатски долара и 2492.56 левова равностойност.

Към 31.12.2025 г. крайното салдо е в размер на 6762.72 щатски долара и 11250.12 левова равностойност.

7. ECD.13629 ID 24102-В.Рангелова.

С банково извличение №13/ 13.10.2023 получен превод в размер на 41 000.00 евро.

Началното салдо по този международен проект на 01.01.2025 г. е в размер на 17384.46 щатски долара 32727.98 левова равностойност.

С банково извличение №13/ 24.04.2025 получен превод в размер на 37000.00 евро или 41458.35 щатски долара и левова равностойност 71034.32.

С банково извличение №14/ 02.05.2025 получен превод в размер на 12000.00 евро или 13422.05 щатски долара и левова равно стойност 22997.21.

Към 31.12.2025 г. по проекта са получени следните средства

	Помощи и дарения от чужбина	94 031.53
46-10	текущи помощи и дарения от Европейския съюз	94 031.53
99-99	I. ВСИЧКО ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	94 031.53
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	94 031.53
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	-94 031.53
	Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове	-94 031.53
88-03	събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз	-94 031.53
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	-94 031.53

8. МП-ССНFVACIM GA101137033-2024 И. Христова. Към 31.12.2025 г. са усвоени следните средства:

	Помощи и дарения от чужбина	35 915.11
46-10	текущи помощи и дарения от Европейския съюз	35 915.11
99-99	I. ВСИЧКО ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	35 915.11
	Други възнаграждения и плащания за персонала	53 850.77
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	53 850.77
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	495.17
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	257.29
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	150.24
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	87.64
	Издръжка	799.78
10-16	вода, горива и енергия	100.00
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	699.78
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	55 145.72
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	4 001.32
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	463.24

69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	250.40
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	156.50
69-08	Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци	-4 871.46
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (У=1.- П.+1П.+1У.)	-19 230.61
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.=V.)	19 230.61

Началното салдо по този международен проект на 01.01.2025 г. е в размер на 35440.57 щатски долара и 66720.42 левова равностойност.

Крайното салдо към 30.06.2025 г. е в размер на 23250.15 щатски долара и 38677.79 левова равностойност.

9. Mn_EU-JAMRAI2_V5_23042024_CLEAN_И. Христова.

С банково извлечение №12/ 24.04.2024 г. получен превод в размер на 201 011.06 евро или 210 567.53 щ. долара.

С банково извлечение №2/ 15.01.2025 г. преведени на партньора Министерство на здравеопазването съгласно сключено споразумение семата в размер на 23092.11 лева или 12268.03 щ. долара или в евро 11806.81.

С банково извлечение № 3/ 16.01.2025 г. преведени на партньора НДНИВМИ съгласно сключено споразумение семата в размер на 141241.36 лева или 75389.04 щ. долара или в евро 72215.56.

Към 31.12.2025 г. са усвоени средства по проекта както следва:

	Други възнаграждения и плащания за персонала	90 045.22
02-02	за персонала по извънтрудови правоотношения	90 045.22
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	394.76
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	205.13
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	119.76
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	69.87
	Издръжка	10 419.14
10-52	краткосрочни командировки в чужбина	10 419.14
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	100 859.12
	Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)	-164 333.47
63-02	- предоставени трансфери (-)	-164 333.47
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	6 723.50
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	369.33
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	199.62
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	124.76
69-08	Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци	-7 417.21
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	-164 333.47
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.- II.+III.+IV.)	-265 192.59

	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.=V.)	265 192.59
	Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове	265 192.59
88-03	събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз	265 192.59
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	265 192.59

Към 31.12.2025 г. салдото е в размер на 27773.94 щатски долара и 46203.34 левова равностойност.

Зад балансови ангажименти в СЕС.

Салдото по сметка 9200 е в размер на 6624.00 лева и салдото по 9800 е 9936.00 лева.

Дебитния оборот по 9801 е 14438.94 лева и е равен на кредитен по сметка 9803 в размер на 17750.94 лева.

Сметка 9803 има кредитно салдо равно на кредитното салдо по сметка 9860 в размер на 17750.94 лева .

Б. Дейност отчитани в КСФ по Международни програми финансирани от Европейския съюз чрез МОН.

1. МП BG16RFPR002-1.014-0017-C01 ОТ 27.05.2025 г.- МП 1 BG05M2OP001-1.002-0001 от 10.08.2018 KSF - на 27.05.2025 г. НЦЗПБ в качеството на бенефициент НЦЗПБ подписа договор за изпълнение на проект № **BG16RFPR002-1.014-0017-C01** по процедура „Устойчиво развитие на Центрове за върхови постижения и Центрове за компетентност“, финансирана по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“. Основната цел на новия проект е да гарантира устойчивостта на създадения лабораторен комплекс чрез нови инвестиции, осигуряване на възнаграждения за млади учени, разширяване на партньорствата и разработване на научни продукти и услуги.

Съгласно сключения административен договор № BG16RFPR002-1.014-0017-C01 размер на финансирането е 9 112 378.02 лева разпределена по партньори както следва:

1. Водещ партньор (ВП) - Национален център по заразни и паразитни болести - 7 754 606.44 лева.
2. Партньор 1 (П1) - Институт по микробиология „Стефан Ангелов“ към Българска академия на науките - 755 697.00 лева.
3. Партньор 2 (П2) - Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт-София - 400 587.00 лева.
4. Партньор 3 (П3) - Медицински институт към Министерство на вътрешните работи - 201 487,58 лева.

С банково бордеро № 156/01.09.2025 г. е получен аванс в размер на **1 822 475.60 лева** (един милион осемстотин двадесет и две хиляди четиристотин седемдесет и пет лева и шестдесет стотинки), който е разпределен по партньори както следва:

- Водещ партньор (ВП) - Национален център по заразни и паразитни болести - 1 550 921.29 лева.;
- Партньор 1 (Ш) - Институт по микробиология „Стефан Ангелов“ към Българска академия на науките - 151139.40 лева.;
- Партньор 2 (П2) — Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт-София — 80117.40 лева.
- Партньор 3 (ПЗ) — Медицински институт към Министерство на вътрешните работи - 40297.60 лева.

Към 31.12.2025 г. е получен аванс и са усвоени следните средства:

	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	202 132.86
01-01	заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения	202 132.86
	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	13 004.29
05-51	осигурителни вноски от работодатели за Държавното обществено осигуряване (ДОО)	7 803.40
05-60	здравно-осигурителни вноски от работодатели	3 291.99
05-80	вноски за допълнително задължително осигуряване от работодатели	1 908.90
	Издръжка	95 130.54
10-12	Медикаменти	83 580.83
10-15	материали	17.99
10-20	разходи за външни услуги	11 531.72
99-99	II. ВСИЧКО РАЗХОДИ - РЕКАПИТУЛАЦИЯ ПО ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ	310 267.69
	Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)	1 550 921.14
63-01	- получени трансфери (+)	1 822 475.60
63-02	- предоставени трансфери (-)	-271 554.46
69-01	Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица	19 197.21
69-05	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО	13 529.09
69-06	Трансфери за поети осигурителни вноски за здравно осигуряване	5 477.44
69-07	Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО	3 408.65
69-08	Корективен трансфер за поети осигурителни вноски и данъци	-41 612.39
99-99	III. ВСИЧКО ТРАНСФЕРИ	1 550 921.14
	V. БЮДЖЕТНО САЛДО - ДЕФИЦИТ (-) / ИЗЛИШЪК (+) (V.=I.-II.+III.+IV.)	1 240 653.45
	VI. ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНОТО САЛДО (VI.= -V.)	-1 240 653.45
	Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове	-1 240 653.45

88-03	събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средствата от Европейския съюз	-1 240 653.45
99-99	VI. ВСИЧКО ОПЕРАЦИИ С ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ	-1 240 653.45

Проектът е пряко продължение на дейностите по проект № BG05M2OP001-1.002- 0001, в рамките на който в периода 2019 - 2024 г. в НЦЗПБ и партньорските организации беше изградена модерна изследователска среда с инвестиции в размер на **22 880 712 лв.**

2.МП № BG05M2OP001-1.002-0001- ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ „Изграждане на центрове за компетентност“, проект „Фундаментални, транслиращи и клинични изследвания в областта на инфекциите и инфекциозната имунология“ 2018-2023 г. Сключен е договор за предоставяне на безвъзмездна помощ по оперативна програма „Наука образование и интелигентен растеж“ № BG 05OP001-1.002-0001-C01 от 10.08-2018 г. на стойност 23 638 258.00 лева.

Към 31.12.2025 г. е възстановена сума на партньора_Институт по микробиология „Стефан Ангелов“ към Българска академия на науките

62 00		Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)	52 860.00
	62-01	- получени трансфери (+)	52 860.00
6300		Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)	-52 860.00
	63-02	- предоставени трансфери (-)	-52 860.00

Зад балансови ангажименти в СЕС.

Салдото по сметка 9200 е в размер на 0.00 лева, натрупания дебитен и кредитен оборот е в размер на 83580.83 лева и салдото по 9800 е 83580,83.00 лева.

Кредитния по сметка 9803 в размер на 95130.54.00 лева.

Сметка 9803 има кредитно салдо равно на кредитното салдо по сметка 9860 в размер на 95130.54.00 лева.

ОТЧЕТ НА СЛУЖБА ПО ТРУДОВА МЕДИЦИНА ЗА 2025 г.

I. Дейности по безопасни и здравословни условия на труд

1. Във връзка с изискванията на нормативната уредба СТМ изготви и представи на вниманието на работодателя и РЗИ годишен Анализ на здравното състояние на работещите в НЦЗПБ.

2. На съвместни заседания на СТМ и КУТ са обсъждани текущи въпроси по отношение на мерките за здравословни и безопасни условия на труд в НЦЗПБ.

3. Всички новопостъпили служители са преминали начален инструктаж и имунизирани за хепатит В.

II. Общо-медицински дейности извършени в лекарски к-т.

- През 2025 г. в лекарския кабинет са извършени 260 амбулаторни прегледа и консултации.
- Ежедневно се извършват рутинни медицински манипулации.
- Води се и се поддържа медицинска документация на хартиен и електронен носител.
- През годината бяха осъществени успешно и една акция по кръводаряване и са проведени профилактични прегледи на служителите на НЦЗПБ.

III. Кратък анализ на случаите с временна нетрудоспособност на служителите от НЦЗПБ.

Показатели на ЗВН	
Честота на боледувалите лица с регистрирана ВН за годината	38,84
Относителен дял на често и дълго боледуващите	6,38
Честота на случаите с ВН за годината	57,97
Честота на трудозагубите със заболяемост с ВН	531,59
Средна продължителност на един случай	9,17

Разпределение на признаците за наблюдение на ЗВН в абсолютен брой по професионални, възрастови и по трудов стаж групи и общо за НЦЗПБ период 01.01.2025 г. - 31.12.2025 г.

Таблица 1

Обект на анализа (професионални групи)	Всичко (брой)	ПРИЗНАЦИ						
		Възр. гр. до 25 г. (брой)	Възр. гр. 26-35 г. (брой)	Възр. гр. 36-45 г. (брой)	Възр. гр. над 45 г. (брой)	Тр. стаж до 2 г. (брой)	Тр. стаж 2-10 г. (брой)	Тр. стаж над 10 г. (брой)
1 1 ЗАК.ВИСШИ СЛУЖ.и РЪКОВОДИТЕЛИ	3	0	0	0	3	0	0	3
2 2 АНАЛИТИЧНИ СПЕЦИАЛИСТИ	118	3	23	32	60	29	47	42
3 3 ТЕХНИЦИ и ДРУГИ ПРИЛ.СПЕЦ.	10	0	0	1	9	1	1	8
4 4 АДМИНИСТРАТИВЕН ПЕРСОНАЛ	13	0	1	2	10	0	4	9
5 5 ПЕРСОНАЛ,ЗАЕТ с УСЛУГИ	30	0	2	0	28	6	4	20

6	7 КВАЛИФИЦИРАНИ ПРОИЗВ.РАБОТНИЦИ	7	0	0	0	7	1	0	6
7	8 ОПЕРАТОРИ на МАШИНИ и СЪОР.	1	0	0	0	1	1	0	0
8	9 ПРОФЕСИИ,НЕИЗИСКВАЩИ СПЕЦ.КВАЛ	2	0	0	0	2	0	0	2
9		3	0	2	1	0	2	1	0
ОБЩО:		187	3	28	36	120	40	57	90

**Разпределение на признаци и показатели на ЗВН по професионални групи и
общо за
НЦЗПБ период 01.01.2025 г. - 31.12.2025 г.**

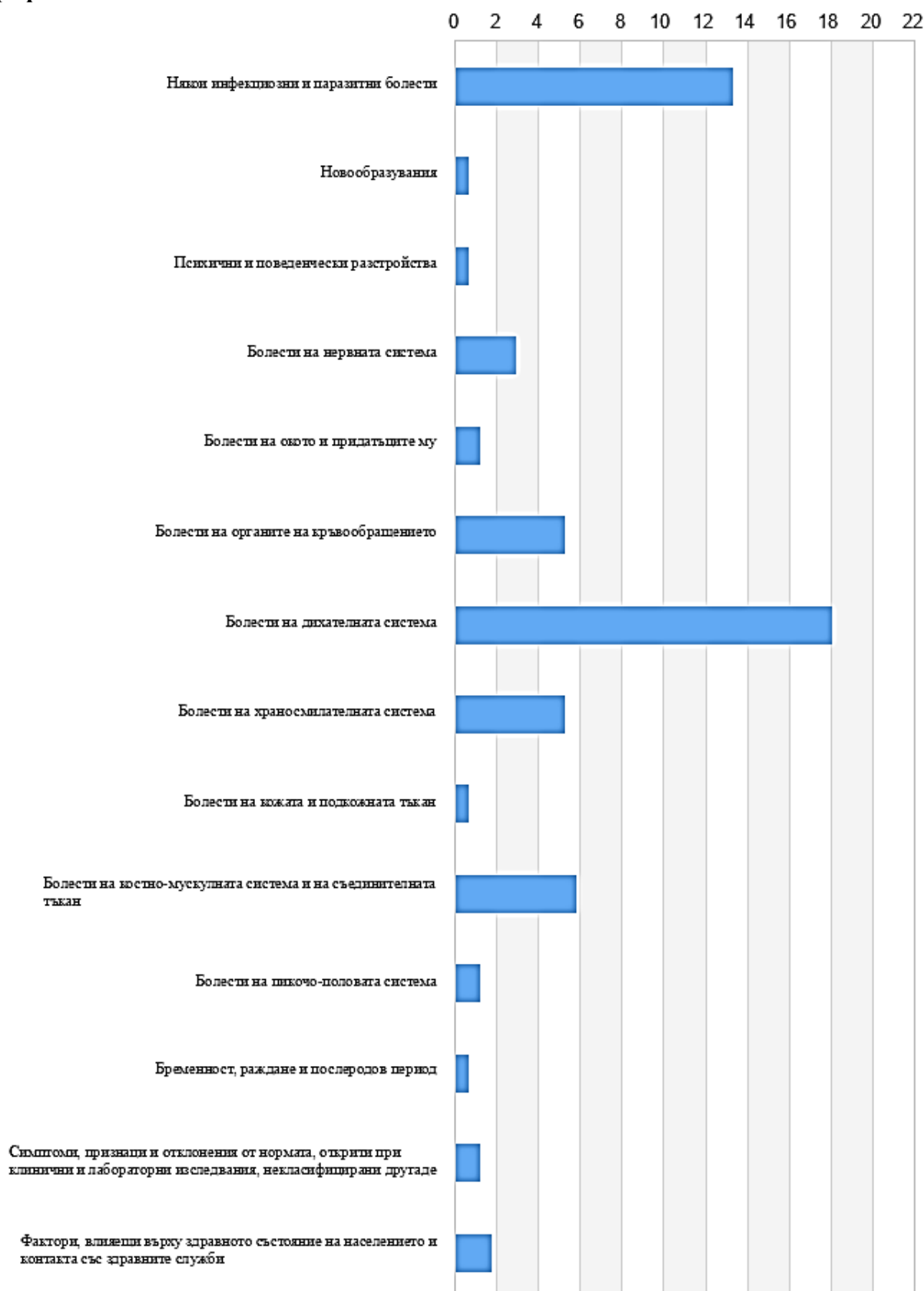
Таблица 2

	Обект на анализа (професионални групи)	Средно списъчен брой	ПРИЗНАЦИ И ПОКАЗАТЕЛИ				
			Заболявания (първични случаи) брой	Честота Кч	Трудозагуби (брой дни)	Тежест Кт	Средна продължи- телност (дни/сл.)
1	1 ЗАК.ВИСШИ СЛУЖ.и РЪКОВОДИТЕЛИ	3	2	66,67	45	1500	22,5
2	2 АНАЛИТИЧНИ СПЕЦИАЛИСТИ	108,5	58	53,46	396	364,98	6,83
3	3 ТЕХНИЦИ и ДРУГИ ПРИЛ.СПЕЦ.	9	4	44,44	33	366,67	8,25
4	4 АДМИНИСТРАТИВЕН ПЕРСОНАЛ	11,5	2	17,39	18	156,52	9
5	5 ПЕРСОНАЛ,ЗАЕТ с УСЛУГИ	28,5	26	91,23	347	1217,54	13,35
6	7 КВАЛИФИЦИРАНИ ПРОИЗВ.РАБОТНИЦИ	6,5	6	92,31	47	723,08	7,83
7	8 ОПЕРАТОРИ на МАШИНИ и СЪОР.	0,5	0	0	0	0	0
8	9 ПРОФЕСИИ,НЕИЗИСКВАЩИ СПЕЦ.КВАЛ	2	1	50	26	1300	26
9		3	1	33,33	5	166,67	5
ОБЩО:		172,5	100	57,97	917	531,59	9,17

Заклучение: Честотата на случаите с ВН за годината е с приблизително пет пункта по-ниска в сравнение с предходната 2024 г. Останалите показатели бележат известен ръст, което е обяснимо с възрастовата структура на служителите и не се установява връзка с условията на труд в Центъра. В контекста на това не се налагат промени в политиката по безопасни и здравословни условия на труд в НЦЗПБ.

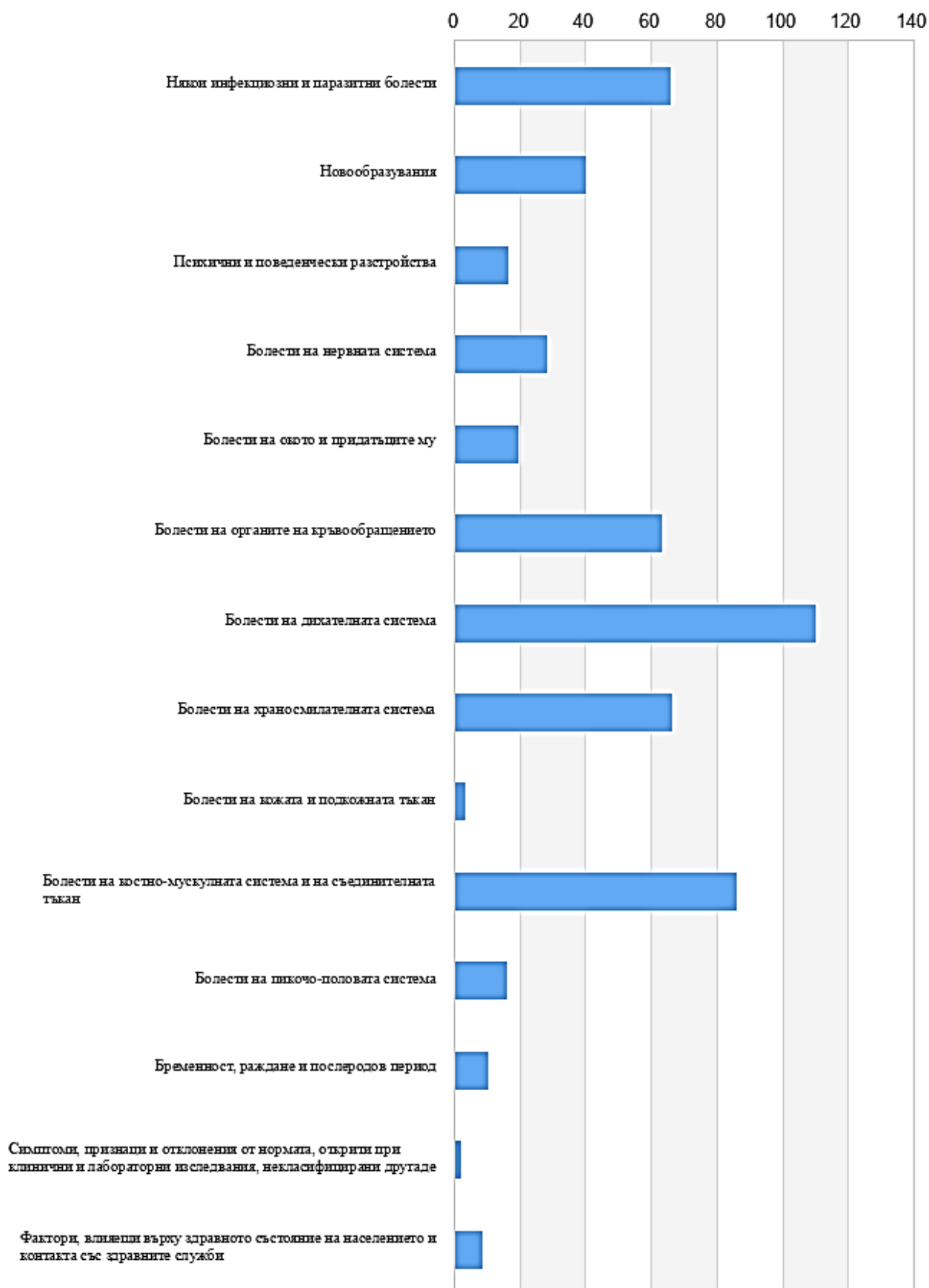
ЧЕСТОТА на случаите /Кч/ на заболявания в НЦЗПБ период 01.01.2025 г. - 31.12.2025 г.

Графика

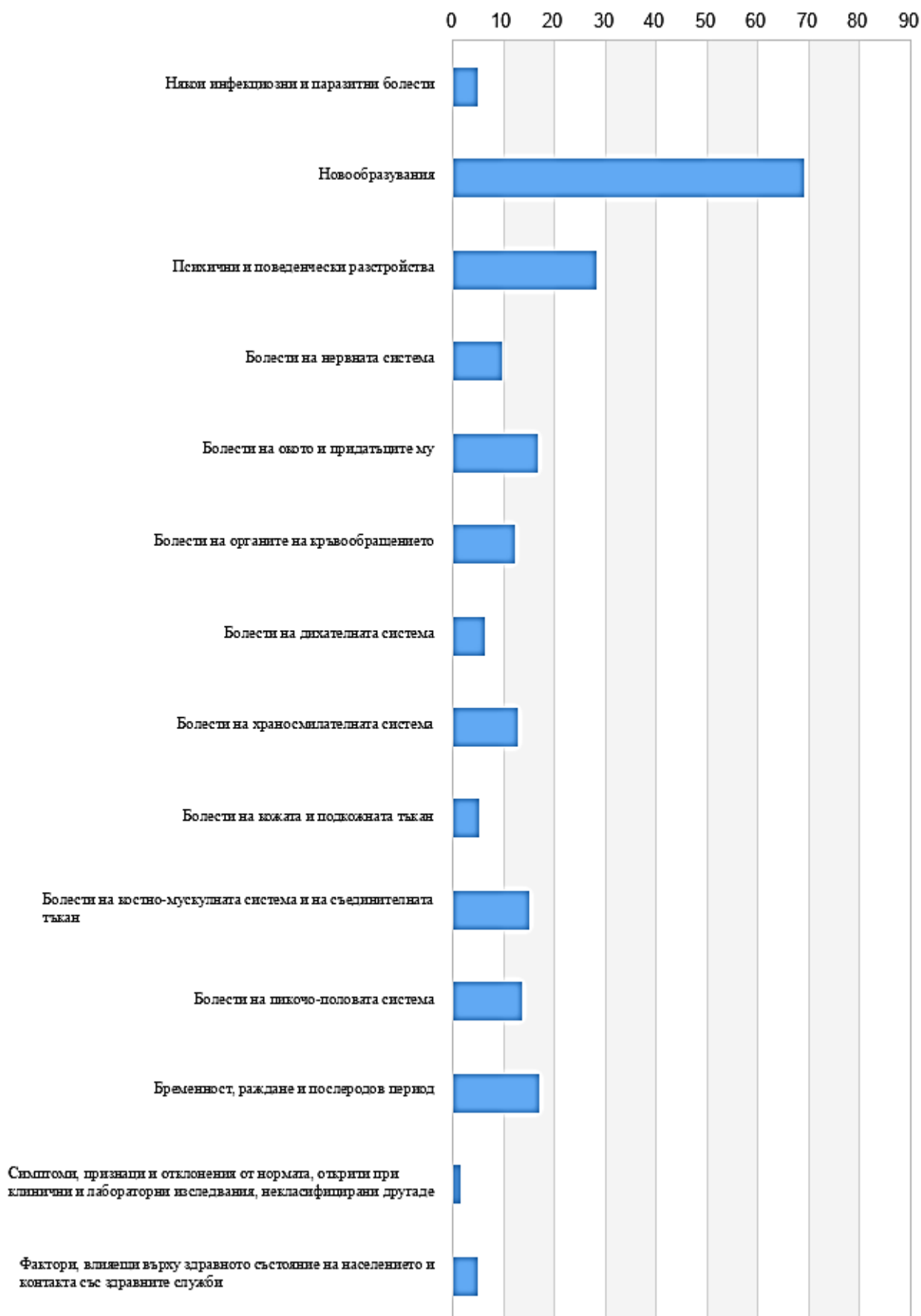

ТЕЖЕСТ на случаите /Кт/ на заболявания в **НЦЗПБ** период **01.01.2025 г. - 31.12.2025 г.**

Графика

СРЕДНА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ В ДНИ на случаите на заболявания в **НЦЗПБ** период **01.01.2025 г. - 31.12.2025 г.**

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ИЗВЪРШЕНАТА РАБОТА В УНОМД С ДЕЛОВОДСТВО ПРЕЗ 2025 ГОДИНА

1. Учебна дейност

През изминалата 2025 г. извършената учебна дейност в НЦЗПБ беше в съответствие с ролята на Националния център като водеща институция в обучението и подготовката на високо квалифицирани кадри в областта на инфекциозната патология и ваксинопрофилактиката. Общата програма на НЦЗПБ за следдипломна специализация на висши медицински кадри и стремежа на центъра за непрекъснато усъвършенстване и развитие на научно-практическите умения на служителите.

Във връзка с изпълнение на задачите по учебната дейност, активността на Учебен сектор през 2025 г. в НЦЗПБ беше насочена в следните направления:

- При организиране и провеждане на тематични курсове и индивидуални обучения дейността беше свързана с изготвянето на годишния план – програма, приемане на заявки за участие, потвърждение за участие с изпращане на учебни карти, подготвяне на доклади за провеждане на обученията, изготвяне на удостоверения за участниците, които са преминали успешно обучението и съхранение на документацията.
- Курсовете и индивидуалните обучения бяха проведени в присъствена форма в сградата на НЦЗПБ.
- По обучението на специализациите и докторантите по докторските програми дейността в сектора беше свързана със събиране и съхранение на всички необходими документи по критериалната система в персонално досие на обучаващия се, изготвянето на заповеди за изпитни комисии, подготвяне на протоколи за оценяване при провеждането на съответния колоквиум/кандидатски минимум.
- Въвеждане и промяна на данни в „Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти“ (РДПЗСД) при НАЦИД.
- Участие в организацията, провеждането, събирането и оформянето на документацията по конкурс за редовни докторанти, спазване на процедурата по провеждане на конкурсните изпити за прием на редовни докторанти.
- Учебен сектор съдейства с работата си по проведените процедури за програмна акредитация на образователната и научна степен „доктор“ за докторските

програми по **Епидемиология и Имунопатология и алергология** , проведена от НАОА следвайки изискванията на новата критериална система.

Табл. 1 Дейност обучения

Отдел	Обработка на документи по брой проведени курсове и индивидуални обучения	Издадени удостоверения	Обработка на документи за брой докторанти	Обработка на документи за брой специализанти
Микробиология	25	280	0	4
Вирусология	30	132	1	8
Паразитология	6	49	0	3
Имунология	8	10	3	0
Епидемиология	16	157	0	1
Общо	85	626	4	16

Придобили ОНС „Доктор“ – 3

Взели специалност – 3

2. Външен лабораторен контрол на качеството проведен от НЦЗПБ през 2025 г.

Отчет за извършената дейност във връзка с провеждане на Външен лабораторен контрол на качеството по Вирусология, Паразитология и Микробиология, провеждан от НЦЗПБ за цялата страна:

- Обработка на документацията свързана с регистрация на лабораториите заявяващи участие за I-ви основен и II-ри допълнителен цикъл.
- Разпределянето им по отдели и лаборатории в НЦЗПБ.
- Обработка на получените резултати, разпределянето им по отдели и лаборатории в НЦЗПБ.
- Разпечатване на сертификати
- Изготвяне на дневник за издадените сертификати.
- Подготвяне и изпращане на необходимата документация в НЗОК.
- Комплектуване и изпращане на издадените сертификати до лабораториите и здравните заведения заявили участие във външния лабораторен контрол.

Табл. 2 Дейност външен лабораторен контрол

Отдел	Заявки участие за	Издадени сертификати	Издадени сертификати	Издадени сертификати
		I основен цикъл	II допълнителен цикъл	общо
Микробиология	354	1039	5	1044
Вирусология	158	465	2	467
Паразитология	131	74	57	131
Общо	643	1578	64	1642

3. Деловодство

В сектора се завеждаше входяща и изходяща документация за НЦЗПБ.

Извърши се дейност свързана с:

- получаване и разнасяне на служебна поща по отдели и лаборатории
- обработка и съхранение на документи
- приемане на документи в учрежденския архив.
- работа с куриерски фирми

Извърши се куриерска дейност свързана с:

- официалните документи на НЦЗПБ с другите институции /МЗ, Министерски съвет, СДО, БАН, НЗОК, ИАЛ, Българска агенция за акредитация и др. /

Табл. 3 Дейност документооборот

Обработени документи			
Входящи документи	4490	Вътр. документи	2384
		Вх. документи	1158
		Молби за отпуски	948
Изходящи документи	2305	Вътр. изходящ	1
		Изх. документи	1917
		бързи известия	387
Получени резултати от външен контрол	2572	Вирусология	1416
		Паразитология	130
		Микробиология	1026
Изпратени писма	4054	Обикновени писма	1747
		с обратна разписка	1657
		препоръчани писма	648
		международни писма	2